

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Maszewo na lata 2021-2025

Maszewo, sierpień 2021 r.

Spis treści

I.	Wstęp	4
II.	Charakterystyka gminy Maszewo	6
II.1	Potencjał społeczny, kulturowy i przyrodniczy	7
II.2	Demografia i procesy ludnościowe	11
II.3	Infrastruktura społeczna	14
II.3.1	Placówki oświatowe	14
II.3.2	Organizacje społeczne	17
II.3.3	Instytucje kultury	21
II.3.4	Opieka zdrowotna	24
II.3.5	Gospodarka mieszkaniowa	26
II.3.6	Uwarunkowania gospodarcze	28
II.4	Rynek pracy	30
III.	Pomoc społeczna	32
III.1	Beneficjenci pomocy społecznej	33
III.2	Pomoc finansowa i powody jej udzielania	35
III.3	Pomoc w formie dożywiania	40
III.4	Świadczenia rodzinne	41
III.5	Świadczenia i usługi opiekuńcze	45
III.6	Wsparcie asystenta rodziny i system pieczy zastępczej	48
III.7	Bezpieczeństwo mieszkańców oraz przeciwdziałanie przemocy i uzależnieniom	50
III.7.1	Policja	50
III.7.2	Ochotnicze Straże Pożarne	53
III.7.3	Procedura „Niebieska Karta”	54
IV.	Diagnoza problemów społecznych na terenie gminy Maszewo	56

IV.1 Diagnoza problemów społecznych na podstawie badania dorosłych mieszkańców gminy	57
IV.1.1 Problem alkoholowy	57
IV.1.2 Problem nikotynowy	60
IV.1.3 Problem narkotykowy	62
IV.1.4 Problem występowania zjawiska przemocy	64
IV.2 Diagnoza problemów społecznych na podstawie badania dzieci i młodzieży	66
IV.2.1 Problem alkoholowy	66
IV.2.2 Problem nikotynowy	69
IV.2.3 Problem narkotykowy	70
IV.2.4 Problem występowania zjawiska przemocy	74
IV.3 Diagnoza problemów społecznych na podstawie badania sprzedawców	76
IV.3.1 Problem alkoholowy	76
IV.3.2 Problem nikotynowy	80
V. Ocena problemów społecznych w gminie Maszewo – badanie opinii mieszkańców	81
VI. Główne problemy społeczne w gminie Maszewo	90
VII. Analiza SWOT	93
VIII. Cele strategiczne i operacyjne polityki społecznej	95
IX. Misja i wizja rozwoju społecznego gminy Maszewo	97
X. Realizacja polityki społecznej w kontekście celów (działania)	98
XI. System monitoringu i ewaluacji	112
XII. Spis map, schematów, tabel, wykresów i zdjęć	113

I. Wstęp

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Maszewo na lata 2021 - 2025 wynika z art. 17 ust. 1 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej. Zgodnie z treścią tego przepisu do zadań własnych gminy należy opracowanie i realizacja dokumentu ze szczególnym uwzględnieniem programów pomocy społecznej, profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych i innych, mających na celu integrację osób i rodzin z grup szczególnego ryzyka. Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Maszewo na lata 2021 -2025 wyznacza główne kierunki działań dla samorządu i mieszkańców, zmierzające do racjonalizacji lokalnej polityki społecznej, zwłaszcza w aspekcie rozpoznawania zagrożeń społecznych, ich profilaktyki i ograniczania negatywnych zjawisk społecznych.

Dokument został opracowany w celu poprawy funkcjonowania gminy w sferze społecznej. Zakłada realizację założeń, które pozwolą zminimalizować negatywne skutki zmian zachodzących w społeczeństwie. Zaplanowane w ramach Strategii działania ukierunkowane zostały na poprawę jakości życia mieszkańców, wzmocnienie spójności społecznej, wyrównywanie szans oraz wzmacnianie kapitału społecznego, a także przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu. Dokument stanowi podstawę do realizacji stosunkowo trwałych wzorów interwencji społecznych, mających przyczynić się do polepszenia warunków życia mieszkańców, w szczególności osób zagrożonych marginalizacją i wykluczeniem społecznym oraz mogących wpływać na pogłębianie integracji społecznej.

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Maszewo na lata 2021 - 2025 ma charakter kilkuletni. Wyznacza kierunki działań w obszarze społecznym, a w szczególności w ramach działań skierowanych na przezwyciężenie występujących problemów i deficytów społecznych. Posiada umocowanie w dokumentach strategicznych z zakresu polityki społecznej przygotowanych na poziomie gminy, powiatu, regionu. W ramach kluczowych dokumentów, z którymi Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych zachowuje spójność, można wskazać:

- Strategię Rozwoju Gminy Maszewo na lata 2015-2020,
- Strategię Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Powiatu Goleniowskiego na lata 2016-2025,
- Strategię Rozwoju Województwa Zachodniopomorskiego do roku 2030.

Dokument składa się z kilku części. W części pierwszej przedstawiono charakterystykę gminy, w tym potencjał społeczny, kulturowy i przyrodniczy, uwarunkowania demograficzne i gospodarcze w gminie oraz zobrazowano obszary związane z rynkiem pracy. Część druga dokumentu przedstawia analizę desk research (analizę danych zastanych, analizę danych w dostępnych źródłach), dotyczącą funkcjonowania pomocy społecznej w Maszewie. Kolejna część dokumentu przedstawia wnioski z przeprowadzonych badań na zlecenie Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Maszewie na temat problemów alkoholowych, nikotynowych, narkotykowych i przemocowych w opinii mieszkańców, dzieci i młodzieży oraz sprzedawców. Integralną częścią Strategii są wyniki badań mieszkańców w kontekście oceny występujących problemów społecznych na terenie gminy Maszewo, które stanowią kolejną część dokumentu.

Na podstawie przeprowadzonej diagnozy scharakteryzowano i opisano zjawisko wykluczenia społecznego oraz najważniejsze problemy występujące na terenie gminy. Wyznaczono także cele do realizacji w kolejnych latach. Dokonano analizy SWOT oraz określono kierunki działań w kontekście zdiagnozowanych problemów społecznych i określonych celów strategicznych. Na końcu opracowano zasady monitoringu i ewaluacji.

Misja Strategii sprowadza się do stworzenia mieszkańcom Maszewa odpowiednich warunków do życia i rozwoju, poprzez zapewnienie wsparcia osobom starszym i z niepełnosprawnościami, otoczenie opieką rodziny przeżywającej trudności, rozszerzanie oferty adresowanej do seniorów, dzieci, rodzin, osób znajdujących się w trudnej sytuacji życiowej. Powinno się to odbywać przy jednoczesnym przeciwdziałaniu zjawiskom marginalizacji i wykluczenia społecznego.

Zrównoważony rozwój gminy będzie możliwy, jeśli występujące problemy społeczne będą kontrolowane. Działania samorządu na rzecz społeczności lokalnej zaplanowane w ramach wdrażania Strategii powinny zmierzać do kreowania lokalnej polityki społecznej w powiązaniu z polityką gospodarczą gminy w sposób odpowiadający potrzebom mieszkańców. Za priorytet w kolejnych latach należy uznać pobudzanie aktywności społecznej mieszkańców i ochronę przed pogłębianiem się niekorzystnych zjawisk społecznych.

Mapa 2 Układ komunikacyjny w gminie Maszewo i sołectwa

Źródło: Raport o stanie Gminy Maszewo za rok 2020, s. 7.

Gmina jest pod względem kulturowym stosunkowo różnorodna. Występują tu typowo chłopskie wsie o średniowiecznym rodowodzie, z zachowanym historycznym układem przestrzennym oraz znacznym nasyceniem zabudową. Dominującym sektorem gospodarki w gminie jest rolnictwo, handel i usługi. W ewidencji działalności gospodarczej Gminy Maszewo zarejestrowanych było 577 podmiotów gospodarczych.

II.1 Potencjał społeczny, kulturowy i przyrodniczy

Gmina Maszewo posiada wiele atutów kulturowych i przyrodniczych, które wpływają na atrakcyjność regionu pod względem turystycznym. Położona jest na Równinie Nowogardzkiej, posiada urozmaicony, ekologicznie czysty krajobraz, lasy będące ostoją dla wielu gatunków zwierząt i ptaków chronionych. Bogactwem gminy są także czyste (II klasa czystości), zasobne w ryby jeziora, które ogółem zajmują powierzchnię ok. 191 ha. Są to jeziora: Budziszowskie, Długie, Lechickie, Maszewskie oraz Węgorzyce. Przez teren gminy przepływa dziewięć rzek (Wisetka, Małka, Giełdnica (Biały Potok), Sokola, Kania, Sępólna, Bukowina, Leśnica, Stepnica, Gowienica) o łącznej odległości 31,4 km oraz dwa kanały (Korytowo, Nastazin) o łącznej długości 20,3 km. Wszystkie cieki wodne należą do II i III klasy czystości oraz mają uregulowane brzegi. System jezior i cieków wodnych stwarza znakomite warunki do rozwoju turystyki wodnej, dla amatorów wędkarstwa, czy sportów wodnych. Przez

teren gminy przebiega linia wododziału pomorskiego, stąd większość rzek posiada tu swe źródła. Dostępne są dwa akweny wodne – łowiska, w Jarosławkach i w Maszewie, które spełnią oczekiwania zarówno zaawansowanych łowców okazów, jak i również początkujących oraz dzieci. W 2019 r. oddano do bezpłatnego użyczenia Polskiemu Związkowi Wędkarskiemu staw zlokalizowany w kompleksie parkowo-sportowym w Maszewie. Związek na początku kwietnia 2019 r. dokonał zarybienia łowiska. Staw służy obecnie celom rekreacyjnym i amatorskiemu połowowi ryb.

Zdjęcie 1 Jezioro Budziszowskie

Zdjęcie 2 Jezioro Lechickie

Źródło: oficjalna strona wedkuje.pl, <https://wedkuje.pl>, (dostęp: 20.07.2021 r.)

Klimat w gminie jest w miarę łagodny, ze średnimi temperaturami w zimie i ciepłym latem, co sprzyja szczególnie wypoczynkowi letniemu i stwarza możliwości przedłużenia sezonu letniego. Dlatego też uznać można, że z czasem na terenie gminy powinien wykształcić się dodatkowy sektor usług związany z obsługą ruchu turystycznego nastawionego przede wszystkim na wypoczynek proekologiczny, blisko natury i jej dóbr.

Do atrakcji turystycznych gminy należy niewątpliwie Społeczne Muzeum Energetyki im. Alfonsa Hoffmanna w Maszewie. Założycielami muzeum są członkowie powstałego w 2017 r. Stowarzyszenia Miłośników Historii Energetyki. Muzeum mieści się w zabytkowym budynku elektrowni, przy działającej nadal prężnie firmie energetycznej. Na wystawę muzeum składa się blisko 1 000 eksponatów. Jest tu prawie wszystko, co związane z prądem. Główną atrakcją są liczniki energii elektrycznej. Wśród zbiorów są także np. drewniany słup energetyczny z 1939 r., który jeszcze do niedawna był używany w Maszewie, są też rachunki za prąd z początków XX w. Najcenniejszy jest jednak przekładnik napięciowy.

Zdjęcie 3 Społeczne Muzeum Energetyki im. Alfonsa Hoffmanna w Maszewie

Źródło: strona internetowa Maszewo.24.pl, <http://maszewo24.pl/2019/06/14/prawdziwa-perelka-maszewa-spoleczne-muzeum-energetyki/>, (dostęp: 20.07.2021 r.)

Inną atrakcją turystyczną jest mieszcząca się w podziemiach ratusza Maszewska Izba Pamięci „od Massow do Maszewa” poświęcona historii Maszewa. Izba jest niewątpliwie perełką wiedzy dla mieszkańców i gości przybywających do gminy.

Niewątpliwym atutem turystycznym gminy Maszewo są zabytki zlokalizowane na jej terenie.

Do najważniejszych zaliczyć można:

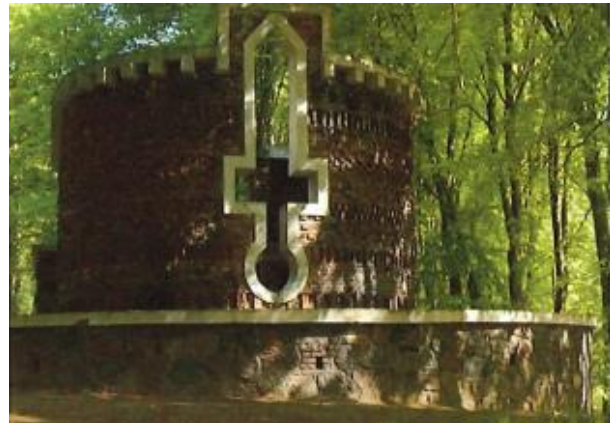
- Kościół parafialny pw. Matki Boskiej Częstochowskiej w Maszewie z XII w.
- Kaplica pw. Alberta Chmielowskiego z XV w.
- Baszta Francuska z XIV -XV w.
- Mury obronne z XIII i XIV w.
- Ratusz miejski wybudowany w latach 1921-1827
- Pomnik Poległych powstał w latach 20 XX w.
- Pałac w Maciejewie z XIX w.
- Kościół w Bagnach z XIV w.

- Kościół w Budziszowcach z XIV w.
- Kościół w Nastazinie z XVI w.
- Kościół w Przemoczcu z XVI w.
- Kościół w Rożnowie Nowogardzkim z XV w.
- Kościół w Sokolnikach z XV w.

Zdjęcie 4 Kościół w Nastazinie z XV w. oraz Pałac w Maciejewie

Zdjęcie 5 Kościół w Sokolnikach z XV w. oraz Pomnik Poległych

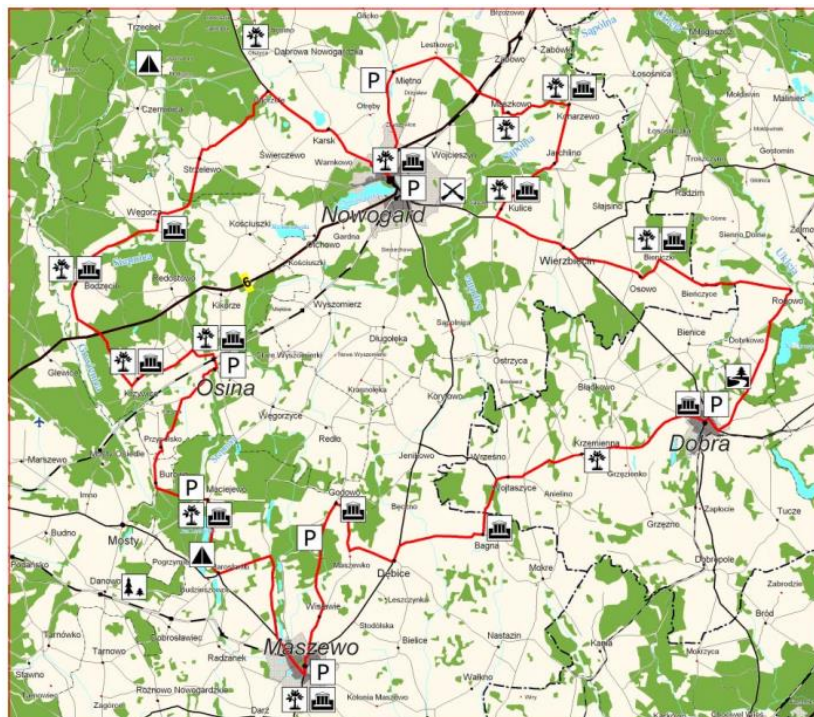

Źródło: Raport o stanie Gminy Maszewo za rok 2019, s. 7-14.

Przez teren gminy Maszewo przebiega Międzygminny Szlak Rowerowy „Równina Nowogardzka”, który liczy 122 km. Stopień trudności trasy został określony jako łatwy. Szlak rowerowy prowadzi po bardzo zróżnicowanym terenie gmin: Maszewo, Dobra, Nowogard i Osina. Znajdują się tam odcinki płaskie, lekko pofałdowane, ale także wymagające dynamicznych podjazdów. Droga w większości wiedzie po nawierzchni asfaltowej, ale także po bruku oraz twardych i piaszczystych drogach polnych i leśnych. Trasa zapewnia różnorodne wrażenia, a miłośnicy turystyki rowerowej na pewno znajdą tu coś ciekawego. Dzikie zakątki

natury, wiele cennych obiektów przyrodniczych ukrytych w kompleksach leśnych, wiekowych parkach podworskich i wzdłuż dróg.

Mapa 3 Międzygminny Szlak Rowerowy „Równina Nowogardzka”

Źródło: strona internetowa Maszewo.pl., https://www.maszewo.pl/informacje,turystyka,szlak_rowerowy.html, (dostęp: 20.07.2021 r.)

II.2 Demografia i procesy ludnościowe

W 2020 r. gminę Maszewo zamieszkiwało 8 768 mieszkańców, w tym 4 369 kobiet (49,83%) oraz 4 399 mężczyzn (50,17%). W latach 2002-2020 liczba mieszkańców wzrosła o 6,7%. Jednakże w analizowanych latach 2016-2020 zauważa się powolny odpływ ludności z gminy. W roku 2016 gminę zamieszkiwało 8 807 osób, a w 2020 r. odnotowano 39 osób mniej. Spadek ogólnej liczby ludności jest zjawiskiem charakterystycznym dla większości gmin w Polsce, z uwagi na ujemny przyrost naturalny. W 2020 r. gminę zamieszkiwało 20% ludności w wieku przedprodukcyjnym (17 lat i mniej), 62% w wieku produkcyjnych oraz 18% w wieku poprodukcyjnym. Z poniższego zestawienia widać, że w analizowanych latach 2016-2020 zwiększyła się liczba osób w wieku poprodukcyjnym, a zmniejszyła się liczba osób w wieku produkcyjnym i przedprodukcyjnym.

Tabela 1 Stan ludności w gminie Maszewo w podziale na grupy funkcjonalne w latach 2016-2020

Rok	Liczba mieszkańców ogółem	Liczba osób w wieku przedprodukcyjnym		Liczba osób w wieku produkcyjnym		Liczba osób w wieku poprodukcyjnym	
		%	Liczba	%	Liczba	%	Liczba
2016	8 807	21	1 822	64	5 660	15	1 325
2017	8 777	21	1 806	64	5 600	16	1 371
2018	8 791	20	1 786	64	5 586	16	1 419
2019	8 777	20	1 750	63	5 539	17	1 488
2020	8 768	20	1 751	62	5 478	18	1 539

Źródło: opracowanie własne, GUS BDL

Przedstawiając kolejne dane demograficzne odwołano się do roku 2019 r., z uwagi na fakt pandemii światowej. Część danych z 2020 r. może zawierać wartości, które nie odzwierciedlają faktycznych zjawisk charakterystycznych dla gminy, gdyż okres pandemii zakłócił wiele aspektów życia, np. liczbę zawieranych małżeństw, powody śmiertelności itp.

Średni wiek mieszkańców gminy wynosi 38,8 lat. Mieszkańcy gminy Maszewo zawarli w 2019 r. 39 małżeństw, co odpowiada 4,4 małżeństwom na 1000 mieszkańców. W tym samym okresie odnotowano 1,9 rozwodów przypadających na 1000 mieszkańców. W 2019 r. urodziło się 87 dzieci, w tym 50,6% dziewczynek i 49,4% chłopców. W 2019 r. 43,8% zgonów w gminie Maszewo spowodowanych było chorobami układu krążenia, przyczyną 27,6% zgonów były nowotwory, a 8,3% zgonów spowodowanych było chorobami układu oddechowego. Na 1000 ludności gminy Maszewo przypada 8,43 zgonów¹.

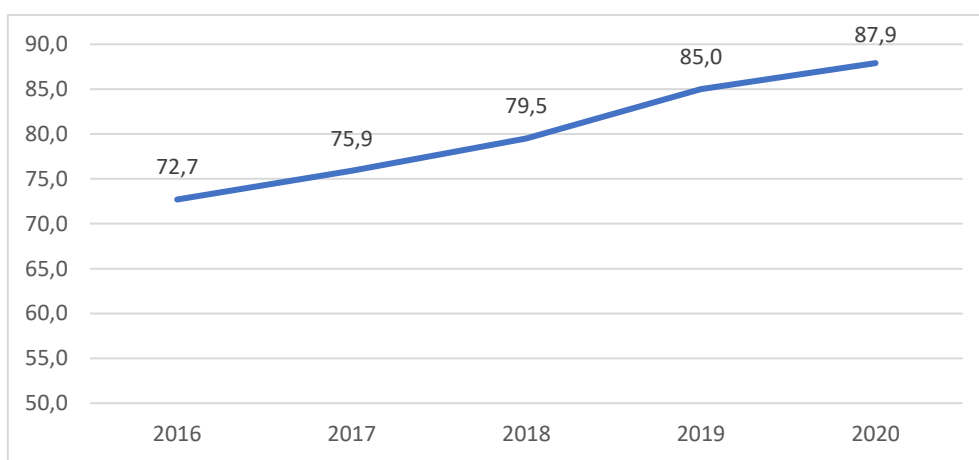
Biorąc pod uwagę dane z „Prognozy ludności na lata 2014-2050” oraz dane demograficzne w podziale na poszczególne grupy wiekowe, należy spodziewać się pogłębienia w kolejnych latach zjawiska spadającej liczby urodzeń, przy jednoczesnym wydłużaniu się długości życia, co powoduje wzrost udziału osób w wieku poprodukcyjnym w ogólnej liczbie ludności.

Wskaźnik obciążenia demograficznego, liczonego jako stosunek ludzi w wieku poprodukcyjnym na 100 osób w wieku przedprodukcyjnym, dla gminy Maszewo wykazuje tendencję wzrostową, co potwierdza wzrost liczby osób starszych i zjawisko wydłużania się życia mieszkańców gminy.

¹ Polska w liczbach, https://www.polskawliczbach.pl/gmina_Maszewo_zachodniopomorskie, (dostęp: 20.07.2021 r.)

Współczynnik obciążenia demograficznego osobami starszymi wzrósł w ostatnich 5 latach o 15,2 punktów procentowych, przyjmując w 2020 r. wartość 87,9. Proces starzenia się społeczeństwa stanowi tendencję ogólnopolską. Osób starszych przybywa w stosunku do liczby urodzeń. W efekcie zjawisko starzenia się społeczeństwa i wzrost osób w wieku poprodukcyjnym będzie wymuszało na samorządach podjęcie lub wzmocnienie odpowiedniej polityki społecznej, ukierunkowanej na potrzeby osób starszych, w tym zapewnienie usług opiekuńczych, opieki całodobowej lub wsparcia w formie centrów integracji, domów seniora, klubów aktywności dla osób starszych.

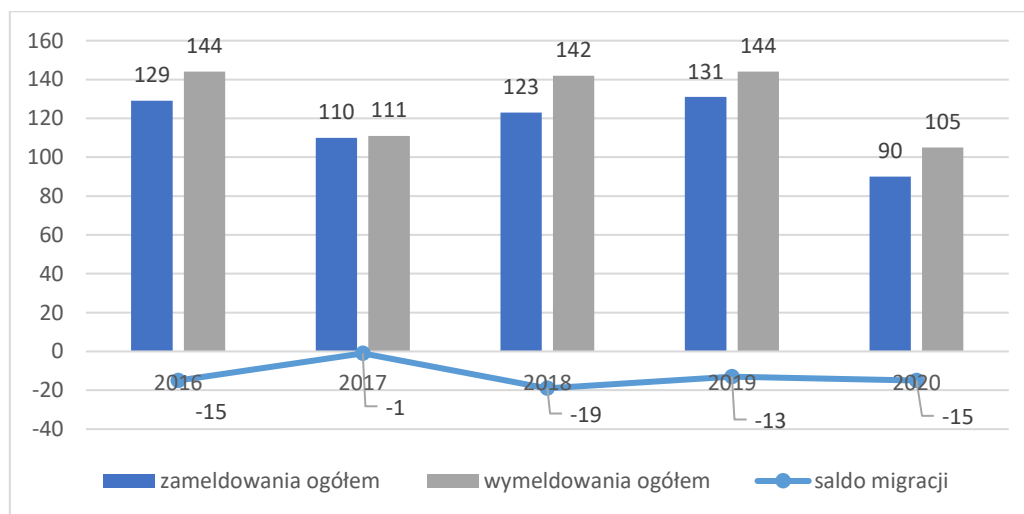
Wykres 1 Wskaźnik obciążenia demograficznego w gminie Maszewo w latach 2016-2020

Źródło: opracowanie własne, GUS BDL

Niekorzystnie, z punktu widzenia sytuacji demograficznej gminy, przedstawia się również saldo migracji mieszkańców. W analizowanych latach 2016-2020 przyjmuje ono wartości ujemne, co jest zjawiskiem niepokojącym w kontekście rozwoju gospodarczego gminy.

Wykres 2 Liczba zameldowań i wymeldowań oraz saldo migracji w latach 2016-2020

Źródło: opracowanie własne, GUS BDL

Dla zapobieżenia kontynuacji niekorzystnego trendu w zakresie migracji w gminie, konieczne jest oferowanie korzystnych warunków dla rozwoju mieszkańców. Zadowalające warunki bytowe to przede wszystkim walory społeczne, jak i gospodarcze, które wzajemnie oddziałują na siebie i stymulują do pozytywnych zmian w obrębie gminy, a także przekładają się na zwiększenie jakości życia mieszkańców.

II.3 Infrastruktura społeczna

II.3.1 Placówki oświatowe

Zgodnie z ustawą o samorządzie gminnym, do zadań własnych gminy należą sprawy edukacji publicznej. Gmina Maszewo realizowała ustawowe zadania oświatowe w następujących placówkach oświatowych:

- Przedszkole Miejskie w Maszewie
- Szkoła Podstawowa im. Adama Mickiewicza w Maszewie
- Szkoła Podstawowa im. Janusza Kusocińskiego w Dębicach
- Szkoła Podstawowa w Rożnowie Nowogardzkim

W roku szkolnym 2019/2020 w placówkach oświatowych na terenie gminy Maszewo zatrudnionych było 93 nauczycieli oraz 32 osoby obsługi i administracji. Odnotowano łącznie w szkołach podstawowych 828 uczniów (w tym 100 dzieci w oddziałach przedszkolnych). W Przedszkolu Miejskim w Maszewie przebywało 100 dzieci, w tym 28 w grupie trzylatków, 35 w grupie czterolatków oraz 37 w grupie pięciolatków.

Tabela 2 Liczba uczniów i stan zatrudnienia w placówkach oświatowych w roku szkolnym 2019/2020

Placówka oświatowa	Oddział przedszkolny	Liczba uczniów	Liczba zatrudnionych nauczycieli	Pozostali pracownicy
Przedszkole Miejskie w Maszewie	100		9	10
Szkoła Podstawowa im. Adama Mickiewicza w Maszewie	48	463	39	15
Szkoła Podstawowa im. Janusza Kusocińskiego w Dębicach	38	165	25	10
Szkoła Podstawowa w Rożnowie Nowogardzkim	14	100	20	7
Razem	928		93	32

Źródło: Raport o stanie Gminy Maszewo za rok 2020, s. 133-164.

We wrześniu 2020 r. uruchomiono na terenie gminy Maszewo Gminny Żłobek „Tuptuś” w Dębicach. Żłobek oferuje 16 miejsc opieki dla dzieci do lat trzech. Na jego powstanie gmina pozyskała środki w wysokości 405 521,25 zł, w ramach projektu pt. „Nowe miejsca opieki nad dziećmi do lat 3 w Gminie Maszewo” w ramach działania: 6.6 Regionalnego Programu Województwa Zachodniopomorskiego 2014-2020. W roku 2020 wykorzystano 229 814,17 zł. W żłobku przebywało 7 dzieci.

Na terenie gminy funkcjonują inne placówki oświatowe, dla których gmina Maszewo nie jest organem prowadzącym, ale stanowią one potencjał edukacyjny i opiekuńczy dostępny dla mieszkańców gminy. Należą do nich:

- Szkoła Branżowa I stopnia (organem prowadzącym jest Izba Rzemieślnicza Małej i Średniej Przedsiębiorczości w Szczecnie),
- Niepubliczne Przedszkole „Iskierka” w Maszewie – w 2020 r. przebywało w nim 111 dzieci.
- Niepubliczny Żłobek „Iskierka” w Maszewie – powstał w październiku 2020 r., oferuje 19 miejsc opieki dla dzieci do lat 3, w 2020 r. przebywało w nim 11 dzieci.

Na potrzeby opracowania diagnozy problemów społecznych na terenie gminy Maszewo swoje spostrzeżenia w kontekście negatywnych zjawisk wśród dzieci i młodzieży zgłosili dyrektorzy i pedagodzy placówek oświatowych gminy. Wśród najmłodszych dzieci zaobserwowano następujące problemy:

Tabela 3 Zjawiska i problemy społeczne występujące wśród przedszkolaków

Zdiagnozowany problem	Tendencja	Działanie naprawcze
Zaburzenia mowy u dzieci	➤ Od kilku lat utrzymują się na wysokim poziomie (70% dzieci ma zaburzenia mowy)	➤ Kampania społeczna ➤ Zajęcia logopedyczne w placówkach
Niskie umiejętności manualne dzieci	➤ Są na poziomie 40% każdego roku	➤ Dodatkowe zajęcia dla dzieci doskonalące umiejętności manualne
Stymulacja rozwoju dzieci przez środowisko rodzinne	➤ Jest na poziomie 20% każdego roku	➤ Budowanie odpowiednich relacji rodzic-dziecko ➤ Zatrudnienie psychologa w celu

Zdiagnozowany problem	Tendencja	Działanie naprawcze
		wspierania rodziców (rozwiązywanie problemów opiekuńczo-wychowawczych)
Złe nawyki żywieniowe dzieci	➤ Są na poziomie 20-30% każdego roku	➤ Kampania społeczna na temat zdrowego stylu życia ➤ Organizacja spotkań z dietetykiem ➤ Zatrudnienie pielęgniarki szkolnej

Źródło: dane poszczególnych szkół gminy Maszewo

Z kolei wśród uczniów szkół podstawowych na terenie gminy zaobserwowano następujące problemy społeczne:

- zjawiska agresji i przemocy (słownej, fizycznej); w tym również występującej w domach rodzinnych;
- brak przestrzegania regulaminów szkolnych;
- nagminne stosowanie wulgaryzmów; wzrost agresji werbalnej;
- wykluczenie społeczne niektórych uczniów;
- palenie papierosów i e-papierosów;
- cyberprzemoc, cyberprzestępczość i cyberagresja;
- zjawiska uzależnień od internetu;
- zanik relacji rówieśniczych („twarzą w twarz”);
- ryzykowne zachowania w czasie wolnym od zajęć (np. alkohol, narkotyki, dopalacze);
- wczesne inicjacje seksualne;
- zachowania subkulturowe;
- rażące naruszanie życia społecznego;
- wandalizm;
- spożywanie napojów energetyzujących;
- samookaleczenia.

Powyższy katalog nie wyczerpuje problemów i zjawisk występujących na terenie gminy wśród dzieci i młodzieży. Z dużym niepokojem obserwuje się narastające rozluźnienie więzi

rodzinnych, które skutkują bezradnością rodziców w sprawach opiekuńczo-wychowawczych. Rodzice nie reagują na niewłaściwe zachowania swoich dzieci, często „rozkładają ręce” wobec problemu lub nie wiedzą jak go rozwiązać. Rodzice nie potrafią rozmawiać ze swoimi dziećmi, ani też nie potrafią spędzać z nimi czasu wolnego. Bardzo często szkoły otrzymują sygnały o osamotnieniu dziecka w domu rodzinnym. Dodatkowo od kilku lat obserwuje się brak uczestnictwa rodziców w procesie nauczania i wychowania. Rodzice nie mają czasu dla dziecka, w niedostatecznym stopniu kontrolują zachowania uczniów, również brak jest konsekwentnego postępowania rodziców. Zauważa się także poważny problem braku autorytetu szkoły i nauczycieli. Rodzice sami podważają autorytet pedagogów, przez co proces wychowywania jest trudniejszy i mniej efektywny. Brak współpracy rodzic-szkoła w procesie poprawy zachowania uczniów staje się przyczyną wielu trudności opiekuńczo-wychowawczych.

Placówki oświatowe podejmują działania niwelujące ww. niepożądane zjawiska, również poprzez współpracę z instytucjami i organizacjami zewnętrznymi. Wskazane jest w dalszym ciągu udzielanie wsparcia zewnętrznego, aby działania naprawcze wychowawców i pedagogów były jeszcze bardziej efektywne. Również pojawia się większa potrzeba organizacji różnych kampanii społecznych w zakresie zdrowego stylu życia, budowania odpowiednich relacji społecznych, rówieśniczych, a także działania na rzecz poprawy relacji rodzic-dziecko.

II.3.2 Organizacje społeczne

Działalność organizacji pozarządowych stanowi dla mieszkańców gminy ważny obszar, w którym rozwija się ich aktywność społeczna, kulturalna i sportowa. Na terenie gminy Maszewo w 2020 r. działało 24 organizacji pozarządowych oraz 14 Kół Gospodyń Wiejskich.

Warto podkreślić, że aktywna działalność organizacji na rzecz osób starszych stanowi pożądaną i ważną kwestię wśród mieszkańców gminy. Działalność m.in. Klubu Seniora oraz Stowarzyszenia Emerytów, Rencistów i Inwalidów zrzesza wielu seniorów, którzy doceniają potrzebę takich organizacji i chętnie włączają się w organizację różnych przedsięwzięć. W gminie Maszewo funkcjonuje Rada Seniorów, która aktywnie angażuje się i organizuje życie społeczno-kulturalne najstarszych mieszkańców gminy. W kontekście starzejącego się społeczeństwa i zmian demograficznych podejmowanie działań na rzecz osób starszych jest

bardzo istotne. Przynależność do organizacji i podejmowanie różnych aktywności przez osoby zrzeszające seniorów wpływa pozytywnie na budowanie społeczeństwa odpowiedzialnego i aktywnego. W całym kraju widać potrzebę otoczenia opieką i wsparciem osoby starsze, które chcą angażować się w sprawy ich dotyczące. Wielu seniorów ma potrzebę „wyjścia z domu”, „bycia nadal aktywnym i pożytecznym”, chce angażować się w sprawy społeczne, dlatego jednym z zadań społecznych samorządu powinno być inicjowanie działań na rzecz osób starszych oraz wspieranie ich aktywności.

Współpraca z organizacjami pozarządowymi w gminie Maszewo w 2020 r. opierała się na przyjętym przez Radę Miejską w Maszewie rocznym *Programie współpracy Gminy Maszewo z organizacjami pozarządowymi i podmiotami prowadzącymi działalność pożytku publicznego*.

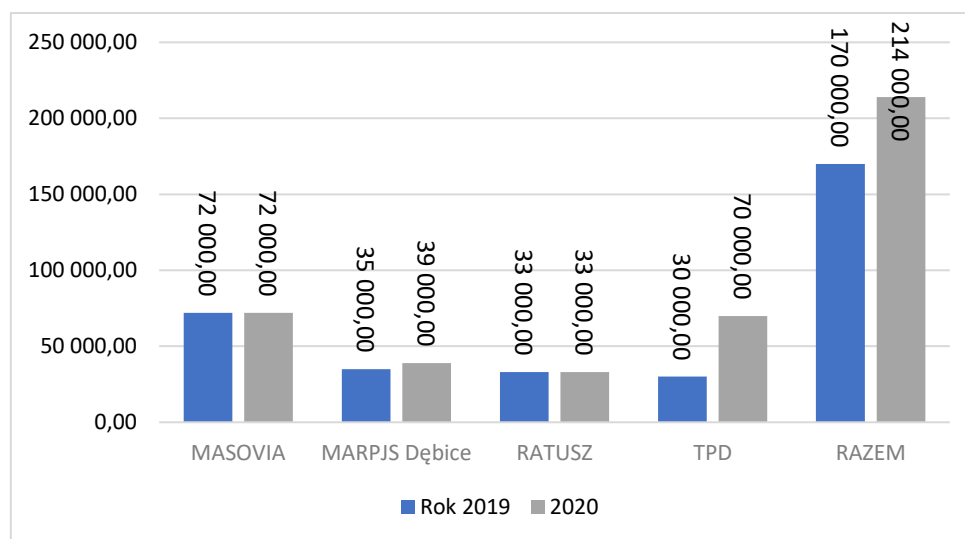
KLUBY SPORTOWE

W 2020 r. w zakresie kultury fizycznej i sportu udzielono wsparcia dla trzech klubów sportowych z terenu gminy. Wsparciem objęto łącznie 240 zawodników, w tym: MKS Masovia – 120, Marpjs „Dąb” Dębice – 60 i UKS Ratusz – 60.

Kluby sportowe realizowały zadania z zakresu prowadzenia regularnych treningów dla zawodników w różnych kategoriach wiekowych, organizowania zajęć sportowych rozwijających sprawność fizyczną, promowania i organizowania aktywnego spędzania czasu wolnego, uczestnictwa w rozgrywkach sportowych na szczeblu krajowym i zagranicznym, a także organizowania zawodów sportowych na terenie gminy Maszewo dla dzieci i młodzieży.

Na realizację zadania własnego gminy w 2020 r. w obszarze nauki, edukacji, oświaty i wychowania, dotacji udzielono Zachodniopomorskiemu Towarzystwu Przyjaciół Dzieci w Szczecinie w wysokości 70 000,00 zł. Zadanie polegało na prowadzeniu środowiskowych ognisk wychowawczych – placówek wsparcia dziennego na terenie gminy Maszewo w miejscowościach: Bagna, Bielice, Darż, Maszewo i Sololniki. Działanie nakierowane było na wspomaganie rodzin w wychowaniu dzieci i młodzieży, zapobieganie demoralizacji poprzez oddziaływania opiekuńcze, wychowawcze i edukacyjne, profilaktykę uzależnień.

Wykres 3 Wysokość dotacji w ramach otwartych konkursów ofert w latach 2019-2020

Źródło: Raport o stanie Gminy Maszewo za rok 2020, s. 99.

PLACÓWKI WSPARCIA DZIENNEGO

Pedagodzy i wychowawcy placówek wsparcia dziennego, w kontekście opracowywania diagnozy do Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych, zwrócili uwagę na następujące problemy dotyczące dzieci i młodzieży: problemy szkolne, zaległości w nauce, problemy w relacjach rówieśniczych, wychowawcze, alkoholizm rodziców, niewydolność wychowawczą rodziców oraz zjawisko eurosieroctwa.

W ramach działalności placówek wsparcia dziennego w Maszewie realizowane były i są działania (projekty), mające na celu niwelowanie zdiagnozowanych ww. problemów. Placówki realizowały:

- Projekt „Dziecko w domu – należne miejsce” od 2018 do 2020 r.; w ramach projektu odbyły się zajęcia socjoterapeutyczne, poradnictwo rodzinne, warsztaty dla rodziców, konsultacje psychologiczne i prawne oraz zajęcia z kompetencji kluczowych.
- Zadanie publiczne „Akademia Rodzinna” – realizowane w 2019 r.; celem projektu była poprawa kondycji rodziny przeżywającej trudności w sprawowaniu opieki nad dzieckiem; w ramach zadania przeprowadzono zajęcia z pedagogizacji rodziców

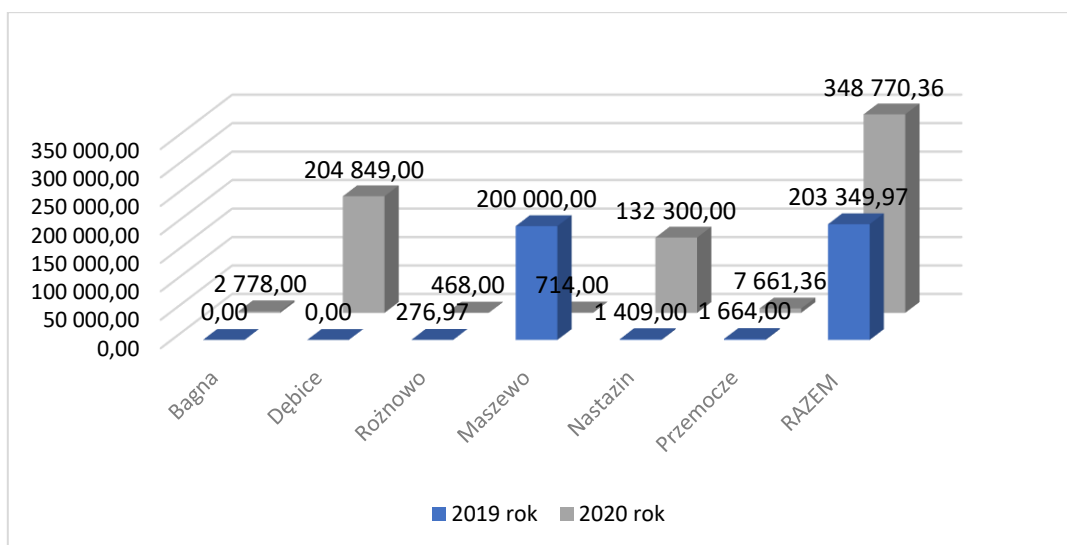
(skuteczna komunikacja, przezwyciężanie kryzysów, efektywne spędzania czasu wolnego).

- Akcja „Żółty Talerz” – program realizowany od 2018 r.; jego celem jest zapewnienie dzieciom zdrowego posiłku z pominięciem cukru i soli.
- Od stycznia 2021 r. realizowany jest również projekt „W rodzinie siła”, którego celem jest budowanie silnych więzi rodzinnych oraz przezwyciężanie kryzysów, jakie dotyczą współczesne rodziny.

OCHOTNICZE STRAŻE POŻARNE

W 2020 r. gmina Maszewo udzieliła również wsparcia finansowego dla Ochotniczych Straży Pożarnych na zakup sprzętu i wyposażenia w wysokości 348 770 zł, czyli więcej o 145 421 zł niż w roku 2019.

Wykres 4 Dotacja dla OSP w latach 2019-2020

Źródło: Raport o stanie Gminy Maszewo za rok 2020, s. 101.

Gmina wspiera organizacje pozarządowe nie tylko finansowo, ale także poprzez różnorodne formy współpracy o charakterze niefinansowym. Formy te obejmują w szczególności nieodpłatne użyczenie pomieszczeń:

- 1) Hali Sportowej w Maszewie dla lokalnych klubów sportowych,
- 2) zlokalizowanego w budynku przy ul. Wojska Polskiego 8 dla Stowarzyszenia Teatr „KRZYK”,

- 3) Szkoły Podstawowej w Maszewie dla Związku Emerytów, Rencistów i Inwalidów,
- 4) Ośrodka Kultury i Sportu dla Klubu HDK PCK Goleniów na akcje poboru krwi.

Również współpraca poprzez niefinansowe wsparcie polega na nieodpłatnym użyczeniu Okręgowi Polskiego Związku Wędkarskiego w Szczecinie stawu zlokalizowanego w kompleksie parkowo-sportowym w Maszewie. Organizacje pozarządowe wspierano również poprzez pomoc administracyjno-biurową, m.in. druk zaproszeń, dyplomów, listów gratulacyjnych. Umożliwiano także dostęp do przepisów prawa itp.

Funkcjonowanie organizacji społecznych na obszarze gminnym ma bardzo ważne znaczenie w kontekście rozwoju społecznego gminy. Organizacje NGO pełnią istotną rolę w zapewnianiu mieszkańcom dostępu do kultury, rekreacji czy udzielania im potrzebnego wsparcia. Warto podkreślić, że w tego typu działalność angażują się bardzo często ludzie z pasją, wrodzoną empatią, którzy bezinteresownie poświęcają swój czas na realizację działań niosących pozytywne rezultaty. Dlatego tak ważne jest docenienie ich pracy oraz dobrze układająca się współpraca z samorządem lokalnym. Organizacje potrzebują wsparcia, aby ich działalność była owocna i pożyteczna. Stworzy to dogodne warunki do rozwoju społecznego różnych grup mieszkańców gminy.

II.3.3 Instytucje kultury

Funkcje kulturalne na terenie gminy Maszewo realizuje Ośrodek Kultury i Sportu oraz Miejska Biblioteka Publiczna. Celami Ośrodka Kultury i Sportu w Maszewie (OKiS) jest zaspakajanie potrzeb mieszkańców w zakresie edukacji kulturalnej, oświatowej, wychowania oraz upowszechniania kultury i sportu.

OKiS realizuje corocznie wiele działań z zakresu edukacji kulturalnej dla różnych grup odbiorców. Prowadzi szereg zajęć cyklicznych z zakresu tańca, nauki gry na instrumentach, edukacji historycznej, teatralnej, plastycznej itp. Zrzesza członków w następujących grupach zainteresowania:

- zajęcia taneczne (6 zespołów, 78 osób w wieku 7-20 lat),
- zajęcia aerobowe (36 osób dorosłych),

- koło muzyczne (23 osoby; zajęcia z nauki śpiewu, gry na gitarze, nauki grania na pianinie oraz na akordeonie),
- koło plastyczne oraz animatornia (2 grupy: 5-10 lat i 11-14 lat),
- warsztaty teatralne,
- warsztaty szycia,
- koło historyczne.

Działania OKiS ukierunkowane są na edukację kulturalną różnych grup społecznych, w tym głównie dzieci i młodzieży. Szereg inicjatyw ma na celu budowanie pozytywnych relacji rówieśniczych, przeciwdziałanie zjawiskom demoralizacji, a także stwarzanie miejsc wspólnego spędzania czasu wolnego. OKiS współpracuje z innymi instytucjami, w tym także z sołectwami, sołtysami i Radami Sołeckimi. Wspiera organizację lokalnych (wiejskich) działań na rzecz dzieci i młodzieży, pomaga w organizacji imprez środowiskowych itp. Sołtysi i Rady Sołeckie z terenu gminy jako przedstawiciele sołectw znają potrzeby i problemy swoich mieszkańców. Oprócz występujących problemów w zakresie infrastrukturalnym (np. drogi, chodniki, oświetlenie, miejsca rekreacji itp.) dostrzegają również problemy społeczne, z którymi najczęściej borykają się ich mieszkańcy. Sołtysi na potrzeby opracowania niniejszej Strategii zwrócili uwagę na następujące problemy:

- wzrost liczby osób spożywających alkohol – widoczna jest potrzeba wsparcia w postaci zwiększenia świadomości o destrukcyjnym działaniu alkoholu na rozpad życia rodzinnego; wspieranie zdrowego stylu życia, poprawa sytuacji psychofizycznej dla osób uzależnionych i ich otoczenia;
- wzrost liczby osób zażywających substancje psychoaktywne oraz handlujących narkotykami;
- wzrost rodzin, w których występuje zjawisko przemocy w rodzinie – potrzeba specjalistycznej pomocy w tym zakresie;
- narastająca bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych; demoralizacja dzieci i młodzieży; brak odpowiednich wzorców zachowań;
- samotność dzieci – pozostawianie dzieci bez opieki rodziców, brak zajęć pozalekcyjnych dla dzieci i młodzieży;
- niewłaściwe zagospodarowanie czasu wolnego dzieci i młodzieży; brak umiejętności rodziców w organizowaniu spędzania tego czasu;

- niewłaściwe zachowania dzieci i młodzieży, wzrost agresji słownej, wandalizm,
- samotność, izolacja i wyobcowanie osób starszych – widoczny jest brak zajęć, imprez, klubów zainteresowań, które angażowałyby najstarszych mieszkańców wsi, przez to doskwiera im często samotność i izolacja społeczna;
- ograniczony dostęp osób starszych i schorowanych do lekarzy specjalistów oraz do rehabilitacji;
- pogarszające się warunki mieszkaniowe i życiowe niektórych rodzin – pojawia się ubóstwo, a co za tym idzie wiele innych problemów społecznych;

Sołtysi wskazują na szereg problemów społecznych, które dotyczą ich mieszkańców. Podkreślają również, że w niewystarczającym zakresie realizowana jest współpraca instytucji z terenu gminy z sołtysami i Radami Sołeckimi. W związku z tym widoczna jest potrzeba większej współpracy OPS, samorządu, jednostek kultury i innych organizacji z sołtysami, gdyż to oni żyją w środowisku występujących problemów dotyczących mieszkańców gminy i najlepiej znają sytuacje problemowe i zagrażające prawidłowemu rozwojowi społecznemu.

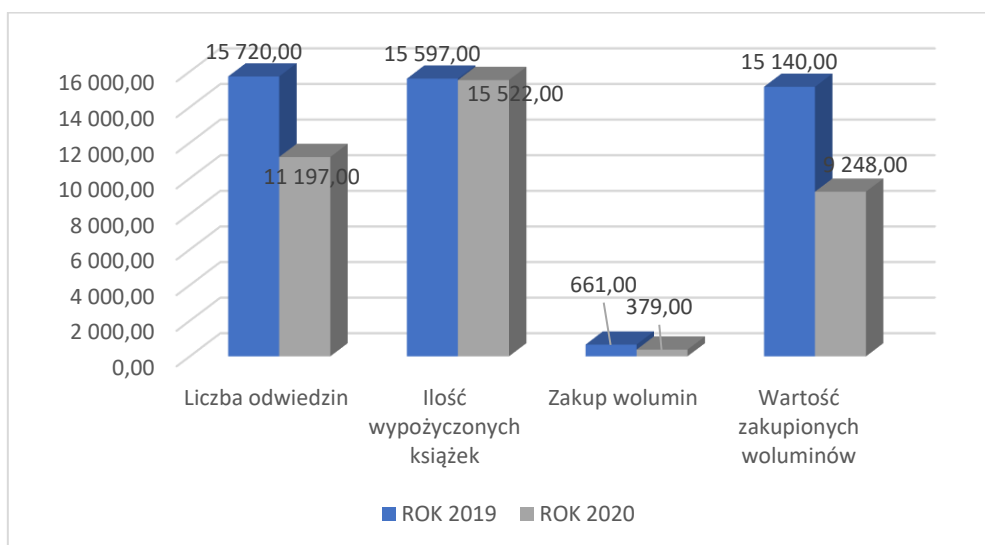
W strukturze OKiS działa również **Klub Seniora**, który skupia ok. 80 członków. Klub jest organizatorem wieczorków tanecznych, spotkań świątecznych, wyjazdów tematycznych oraz bierze czynny udział w imprezach, konkursach, wystawach, koncertach organizowanych przez Ośrodek.

W obiekcie Ośrodka Kultury i Sportu swoją siedzibę ma również Miejska Biblioteka Publiczna. Jest to samodzielna instytucja kultury funkcjonująca w gminie. W skład biblioteki wchodzi: oddział dla dorosłych, czytelnia dla dorosłych, oddział dla dzieci, czytelnia dla dzieci, księgozbiór pedagogiczny.

W 2020 r. w wyniku sytuacji epidemicznej kraju liczba odwiedzin w Bibliotece była niższa niż rok wcześniej. Odnotowano 11 197 odwiedzin, wypożyczono łącznie 15 522 woluminów, zakupiono 379 nowych woluminów na łączną kwotę 9 248 zł. Oprócz podstawowych zadań jakie spełnia Biblioteka, wykonuje także wiele zadań mających na celu udział w podniesieniu kulturalnego i edukacyjnego poziomu społeczeństwa. Poprzez swoją działalność stara się trafić do różnych grup społecznych. Biblioteka jest miejscem, do którego trafiają zarówno dzieci i młodzież, dorośli i osoby starsze. Każda z tych grup wymaga indywidualnego podejścia,

tak by trafnie zrozumieć potrzeby i zainteresowania, którymi się kierują. Dlatego Biblioteka zachęca, poprzez różne działania, do uczestnictwa w życiu kulturalnym gminy.

Wykres 5 Dane dotyczące Miejskiej Biblioteki Publicznej w Maszewie w latach 2019 i 2020

Źródło: Raport o stanie Gminy Maszewo za rok 2020, s. 175.

Do negatywnych zjawisk społecznych zaobserwowanych przez pracowników Miejskiej Biblioteki Publicznej w Maszewie należy przede wszystkim spadek liczby dzieci i młodzieży korzystających z księgozbioru. Spadek ten odnotowano szczególnie w latach 2017-2019. Współczesna młodzież i dzieci są bardziej zafascynowani internetem i jego zasobami, pochłaniają ich całkowicie nowe technologie. Biblioteka prężnie realizuje różnego rodzaju zadania, aby pokazać młodemu czytelnikowi, że czas wolny z lekturą w ręku również może być fascynującą przygodą. W kontekście opracowywania działań do Strategii należy zwrócić szczególną uwagę na dzieci i młodzież w kontekście kształtowania ich relacji rówieśniczych. Internet i zamknięcie w świecie wirtualnym nie stwarzają odpowiednich warunków do prawidłowego rozwoju społecznego.

II.3.4 Opieka zdrowotna

Na terenie gminy Maszewo podstawowa opieka medyczna realizowana jest przez:

- Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej S.C. w Maszewie,
- Eskulap POZ Spółka Partnerska w Maszewie

- Szpital MSWiA w Szczecinie – Przychodnia w Dębicach (działalność od lipca 2020 r. z uwagi na brak zainteresowania mieszkańców świadczeniami zdrowotnymi w zakresie podstawowej opieki zdrowotnej szpital zawiesił udzielanie świadczeń).

Indywidualna Praktyka Stomatologiczna w ramach kontraktu NFZ prowadzona jest przez:

- IPS Renata Woszczyło w Maszewie
- IPS dr n. med. Matylda Trusewicz w Maszewie.

W zakresie nocnej i świątecznej opieki zdrowotnej po godz. 18:00 do 8:00 rano w dni powszednie oraz całodobowo w dni wolne od pracy zapewniają najbliższe placówki medyczne znajdujące się w Goleniowie (Szpitalne Centrum Medyczne w Goleniowie), w Nowogardzie (SP Szpital Rejonowy), a także w Stargardzie (SP WZOZ w Stargardzie).

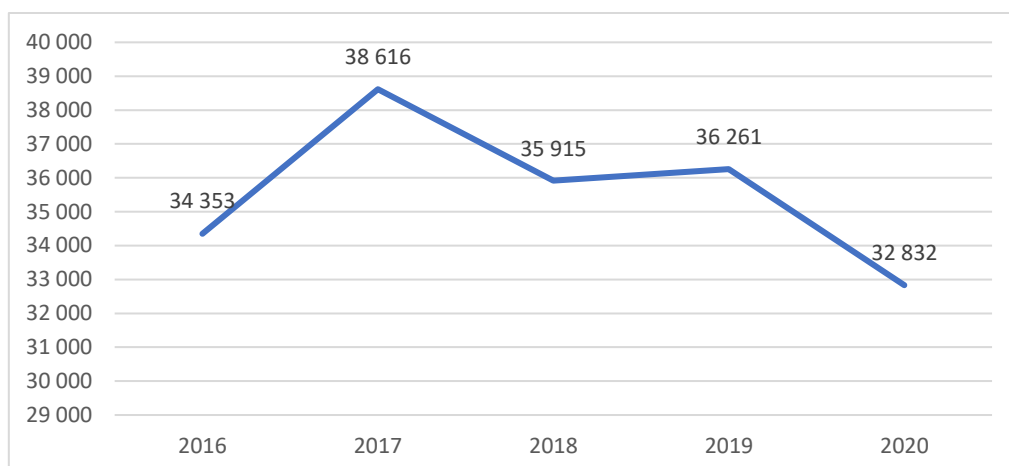
Na terenie gminy Maszewo funkcjonują również trzy apteki zlokalizowane w Maszewie. Należą do nich Apteka im. Brata Alberta – Nowa Farmacja Tadeusz Grochowski, Apteka Ogólnodostępna oraz DOZ Apteka. Dbam o Zdrowie. Medica.

Wpisane do prowadzonego przez Wojewodę Zachodniopomorskiego rejestru placówek, zapewniających całodobową opiekę osobom z niepełnosprawnościami, przewlekle chorym lub w podeszłym wieku zapewniają:

- Dom Opieki Dla Osób Starszych „Na Polanie”, Mokre 41 A, gm. Maszewo (liczba miejsc: 32),
- Dom Seniora JOANNA, Przemocze 63, gm. Maszewo (liczba miejsc: 26).

Analizując poziom opieki medycznej na terenie gminy należy zwrócić uwagę na liczbę jednostek świadczących usługi medyczne oraz liczbę udzielanych porad. Wydaje się, że w zakresie podstawowej opieki medycznej gmina Maszewo zaspokaja najpilniejsze potrzeby mieszkańców. Z kolei liczba udzielonych porad lekarskich w gminie Maszewo na przestrzeni ostatnich lat uległa zmniejszeniu. Najwięcej w analizowanym okresie lat 2016-2020 udzielono porad lekarskich w 2017 r. (38 616 porad). W 2020 r. udzielono łącznie 32 882 porad, czyli mniej o 3 429, co może wynikać z pandemii i czasowego ograniczenia w dostępie do lekarzy pierwszego kontaktu.

Wykres 6 Liczba udzielonych porad lekarskich w latach 2016-2020

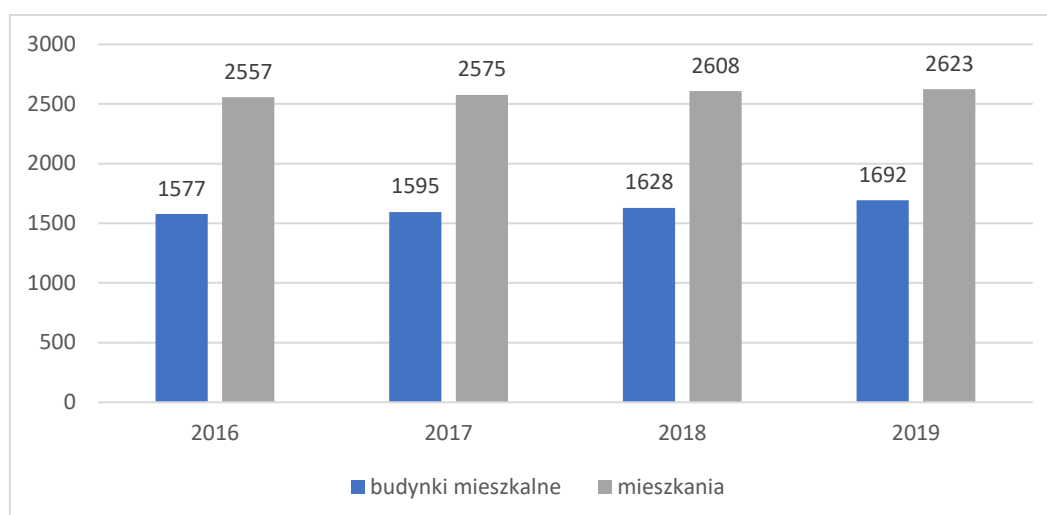
Źródło: opracowanie własne, GUS BDL

II.3.5 Gospodarka mieszkaniowa

Zasoby mieszkaniowe to ogół mieszkań zamieszkałych i niezamieszkałych. Do zasobów mieszkaniowych nie zalicza się obiektów zbiorowego zamieszkania (tj. hoteli pracowniczych, domów studenckich, burs i internatów, domów pomocy społecznej), pomieszczeń prowizorycznych oraz obiektów ruchomych (tzn. barakowozów, wagonów kolejowych, baraków i statków).

Dane w GUS nie zawierały informacji o liczbie budynków mieszkalnych i mieszkań w roku 2020, dlatego na potrzeby diagnozy społecznej odwołano się do danych z 2019 r. Na terenie gminy Maszewo w 2019 r. znajdowało się 2 623 budynków mieszkalnych i 1 692 nieruchomości (mieszkań). W przeciągu 4 lat przybyło 66 budynków mieszkalnych, co świadczy o rozwijającym się potencjale rozwojowym gminy pod względem zamieszkania. Przeciętna powierzchnia użytkowa jednego mieszkania w gminie wynosiła 81,1m², a przeciętna powierzchnia użytkowa mieszkania na 1 osobę wynosiła 24,2m².

Wykres 7 Liczba budynków mieszkalnych i mieszkań na terenie gminy Maszewo w latach 2016-2019

Źródło: opracowanie własne, GUS BDL

Biorąc pod uwagę instalacje techniczno-sanitarne w 2019 r. 98,09% mieszkań przyłączonych było do wodociągu, 94,66% nieruchomości wyposażonych jest w ustęp spłukiwany, 90,66% mieszkań posiada łazienkę, 72,21% ludności korzysta z centralnego ogrzewania, a 31,99% z gazu sieciowego.

W zasobach gminnych znajduje się 69 budynków mieszkalnych, a liczba lokali komunalnych wynosi 163, 123 z nich zlokalizowanych jest na terenie miasta Maszewo, pozostałe na terenie poszczególnych sołectw. Łączna powierzchnia mieszkań komunalnych wynosi 6 720,06 m². Gmina Maszewo dysponuje 64 lokalami użytkowymi, w tym pomieszczeniami gospodarczymi, garażami, banerami itp. Na terenie gminy znajdują się również 23 lokale socjalne.

Tabela 4 Zasoby mieszkaniowe gminy Maszewo w 2020 r.

STAN ILOŚCIOWY	MIASTO	WIEŚ	RAZEM
Liczba budynków	49	20	69
Lokale komunalne	123	40	163
Lokale użytkowe (tj. pomieszczenia gospodarcze, garaże, banery, grunty, lokale użytkowe)	59	5	64
Lokale socjalne	21	2	23
Powierzania mieszkań komunalnych	4 884,96 m ²	1 835,10 m ²	6 720,06 m ²

Źródło: Raport o stanie Gminy Maszewo za rok 2020, s. 185.

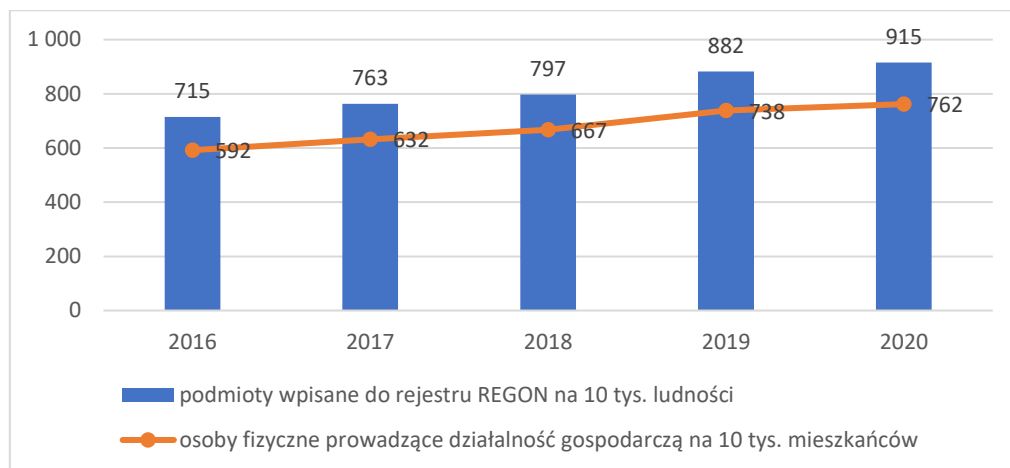
W 2019 r. przystąpiono do prac zmieniających sposób użytkowania budynku po byłej szwalni na cele mieszkaniowe. Rada Miejska uchwałą Nr XXV/169/2020 z dnia 22 grudnia 2020 r. uchwaliła miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego miasta Maszewo dla terenu położonego w obrębie ewidencyjnym Maszewo 2. (Dz. Urz. Woj. Zachodniopomorskiego z 2021 r. poz. 318).

II.3.6 Uwarunkowania gospodarcze

Uwarunkowania gospodarcze, pod kątem opracowywania Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych, zależne są przede wszystkim od zasobów ludzkich zasilających rynek pracy, a zatem kapitału ludzkiego. Obok niego istotne znaczenie mają zasoby gospodarcze i ekonomiczne. Od kilku lat zauważa się w gminie rozwój pod względem gospodarczym i społecznym. Dokonywanych jest szereg inwestycji infrastrukturalnych, w których wykorzystuje się pozyskane środki zewnętrzne. Remontowane są drogi i nawierzchnie w sołectwach, budowane obiekty użyteczności publicznej, rozbudowuje się infrastruktura kulturalno-rekreacyjna. Realizowane są rewitalizacje różnych części gminy. Wszystkie te działania dążą do poprawy warunków życia mieszkańców, jak również wpływają na wzmocnienie potencjału gminy.

O rozwoju gospodarczym świadczy przede wszystkim rozwój przedsiębiorczości na terenie gminy. W gminie Maszewo w roku 2020 w rejestrze REGON na 10 tys. ludności zarejestrowanych było 915 podmiotów gospodarki narodowej, z czego 762 stanowiły osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą. Liczba podmiotów ogółem na 10 tys. ludności w analizowanym okresie lat 2016-2020 zwiększyła się o 200 podmiotów. Z kolei liczba podmiotów gospodarczych prowadzonych przez osoby fizyczne w porównaniu do roku 2016 uległa zwiększeniu o 170 podmiotów, co oznacza, że gmina stwarza dobre warunki do rozwoju gospodarczego i zakładania własnych działalności gospodarczych.

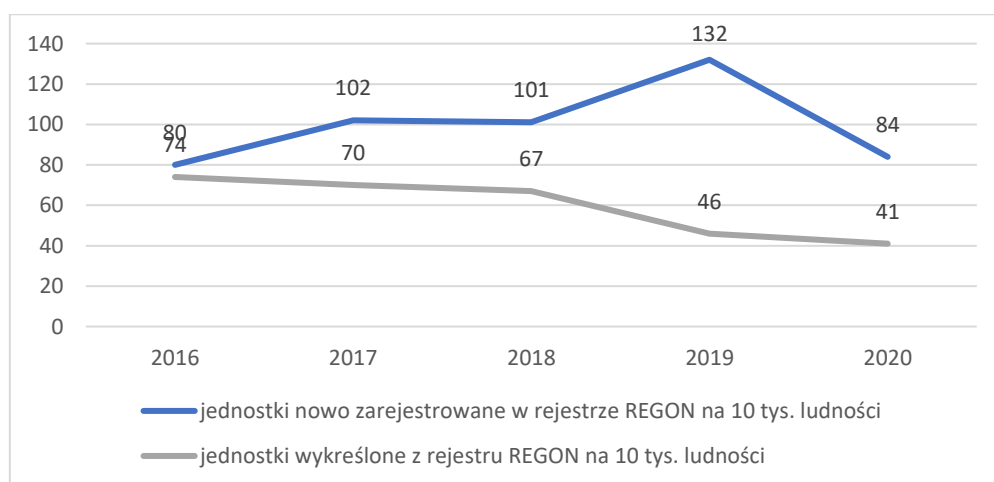
Wykres 8 Liczba podmiotów wpisanych do rejestru REGON oraz liczba osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą na 10 tys. ludności w gminie Maszewo w latach 2016-2020

Źródło: opracowanie własne, BDL GUS

W 2020 r. zarejestrowano 84 nowe podmioty, a 41 podmiotów zostało wyrejestrowanych. W analizowanych latach 2016-2020 najwięcej podmiotów zarejestrowano w 2019 r. (132), a wyrejestrowano w 2016 r. (74). Zjawisko pandemii COVID-19 w kontekście pogorszenia się sytuacji przedsiębiorców z terenu gminy Maszewo nie wskazuje na drastyczne zmiany. W analizowanych latach najmniej podmiotów zostało wyrejestrowanych w 2020 r. można przypuszczać, że pomimo trudnej sytuacji wiele przedsiębiorstw przerwało i nadal prowadzi swoją działalność. Jednakże w czasie pandemii najmniej przybyło nowych podmiotów od 2017 r. (84 w 2020 r.), co prezentuje poniższy wykres.

Wykres 9 Liczba podmiotów zarejestrowanych i wykreślonych z rejestru REGON na 10 tys. ludności w latach 2016-2020

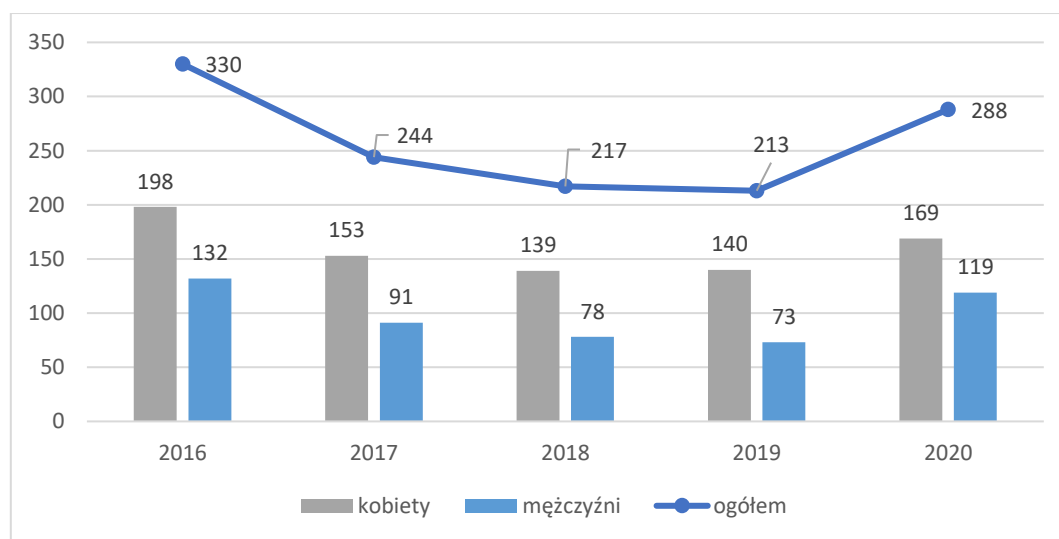

Źródło: opracowanie własne, BDL GUS

II.4 Rynek pracy

W 2020 r. w gminie Maszewo odnotowano łącznie 288 osób bezrobotnych, w tym 169 kobiet i 119 mężczyzn. Analiza danych pokazuje, że liczba osób bezrobotnych w gminie wykazywała do roku 2019 tendencję spadkową. W 2020 r. w wyniku sytuacji epidemicznej kraju nastąpił wzrost liczby osób bezrobotnych w gminie o 75 osób w porównaniu z 2019 r. Nowe osoby bezrobotne, które utraciły w 2020 r. zatrudnienie to 46 mężczyzn i 29 kobiet.

Wykres 7 Liczba bezrobotnych osób w gminie Maszewo w latach 2016-2020

Źródło: opracowanie własne, GUS BDL

Zjawisko pandemii COVID-19 spowodowało wzrost ogólnego poziomu bezrobocia w całym kraju. W Polsce w grudniu 2020 r. stopa bezrobocia wynosiła 6,2%, w województwie zachodniopomorskim 8,3%, a w powiecie goleniowskim 6,6%. W wyniku sytuacji epidemicznej odnotowano wzrost liczby osób bezrobotnych w gminie, co może świadczyć o pogarszającej się sytuacji na rynku zatrudnienia. Jednakże dane za 2021 r. pokazują², że sytuacja na rynku pracy w województwie poprawia się, co korzystnie wpływa na stabilizację rynku pracy i prowadzenia działalności gospodarczych. Sytuacja wielu mniejszych pracodawców z terenu gminy nadal jest trudna i wciąż bardzo niestabilna, co w efekcie może przyczynić się do wzrostu poziomu bezrobocia w gminie. Niewątpliwie należy ten proces monitorować i w razie konieczności podjąć odpowiednie środki wsparcia lub przeciwdziałania bezrobociu.

² Stopa bezrobocia w woj. zachodniopomorskim w czerwcu 2021 r. wynosiła 7,8%, a w powiecie goleniowskim 6,5% (<https://www.wup.pl/pl/dla-instytucji/statystyka-badania-i-analiza/podstawowe-dane-o-bezrobociu/2021/czerwiec/>, dostęp: 21.07.2021 r.)

Analiza danych dotyczących bezrobocia w gminie Maszewo wskazuje, że zjawisko bezrobocia stanowi jeden z problemów społecznych gminy. Analizując sytuację osób pozostających bez pracy należy zwrócić szczególną uwagę na osoby zasilające grupę bezrobotnych w gminie. W przeważającej mierze są to osoby długotrwale bezrobotne, z którymi praca w zakresie aktywizacji zawodowej jest bardzo trudna. W 2020 r. zewidencjonowano 131 długotrwale bezrobotnych. Oni też zazwyczaj zasilają „szarą strefę” jako miejsce atrakcyjne zarobkowo, a w urzędach widnieją jako osoby bezrobotne. Drugą najliczniejszą grupę osób bezrobotnych stanowią osoby młode – do 30 roku życia. W 2020 r. odnotowano 92 młodych ludzi pozostających bez zatrudnienia. Liczba ich na przestrzeni roku 2019/2020 uległa zwiększeniu o 18 osób, co może wynikać również z sytuacji epidemicznej kraju.

Tabela 7 Liczba bezrobotnych z grup osób będących w szczególnej sytuacji na rynku pracy w latach 2016 -2020

ROK	Bezrobotni do 25 roku życia	Bezrobotni do 30 roku życia	Bezrobotni powyżej 50 roku życia	Długotrwale bezrobotni
2016	330	86	107	136
2017	244	71	74	111
2018	217	59	61	103
2019	213	74	49	102
2020	288	92	74	131

Źródło: opracowanie własne, GUS BDL

Podsumowując zagadnienia związane ze strukturą bezrobocia w gminie Maszewo, w kontekście działań kierowanych do osób bezrobotnych, należy podkreślić, że w ciągu ostatniej dekady obserwowany jest spadek osób pozostających bez pracy, a bezrobocie nie jest aktualnie bardzo poważnym problemem społecznym. Wśród bezrobotnych dominują jednak osoby będące w szczególnej sytuacji na rynku pracy, co sprawia, że działania aktywizujące mogą okazać się szczególnie trudne i wymagające dla instytucji odpowiedzialnych za to na terenie gminy. Również należy zwrócić uwagę na sytuację bezrobotnych kobiet, których w analizowanym okresie lat 2016-2020 było znacznie więcej niż mężczyzn. Od lat utrzymuje się tendencja, że większą liczbę osób bezrobotnych w gminie stanowią kobiety, co może wynikać z posiadania przez nie niższych kwalifikacji zawodowych, braku aktywizacji zawodowej lub pełnieniu innych funkcji społecznych (wychowywanie dzieci, zajmowanie się gospodarstwem domowym, opieka nad osobami zależnymi). Aby przeciwdziałać wyłączeniu

zawodowemu kobiet i ich bezrobociu konieczna jest aktywizacja skierowana na zniwelowanie samego problemu braku pracy oraz na ułatwienie powrotu do pracy po urlopie macierzyńskim, wychowawczym lub po przerwie w zatrudnieniu wynikającej z innych przyczyn. Tym samym nie należy zapominać także o możliwościach zapewniania opieki dzieciom na czas pracy kobiety lub osobom pozostających pod ich nadzorem. Istotna jest tutaj pomoc różnych instytucji i wsparcie samorządu w organizacji opieki dla najmłodszych i osób zależnych. Powstanie dwóch żłobków na terenie gminy jest odpowiednim krokiem ku niwelowaniu bezrobocia wśród kobiet zajmujących się dziećmi do lat 3. Obecnie należy monitorować sytuację młodych matek, czy instytucje żłobków zaspokoily ich potrzeby w zakresie powrotu na rynek pracy, czy występują jeszcze inne utrudnienia, które wymagają np. wsparcia psychologicznego albo szkoleniowego. Często kobiety po dłuższych przerwach w zatrudnieniu czują obawy i lęk przed podjęciem zatrudnienia i wówczas potrzebne jest wsparcie pomocy społecznej w przezwyciężeniu tych obaw.

III. Pomoc społeczna

Pomoc społeczna jest instytucją polityki społecznej państwa, mającą na celu umożliwienie osobom i rodzinom przezwyciężania trudnych sytuacji życiowych, których nie są one w stanie pokonać, wykorzystując własne uprawnienia, zasoby i możliwości. Instytucja ta wspiera osoby i rodziny w wysiłkach zmierzających do zaspokojenia niezbędnych potrzeb i umożliwia im życie w warunkach odpowiadających godności człowieka.

Główną instytucją wykonującą zadania pomocy społecznej w gminie Maszewo jest Ośrodek Pomocy Społecznej w Maszewie. Ośrodek podejmuje działania m.in. na podstawie następujących przepisów prawa:

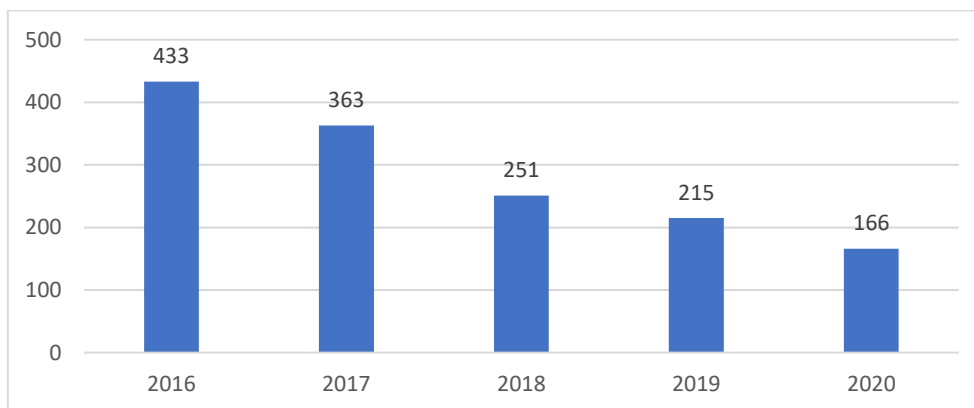
- Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r.
- Ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i pieczy zastępczej.
- Ustawy z 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie.
- Ustawy z 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej.
- Ustawy z 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi.

- Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 13 września 2011 r. w sprawie procedury „Niebieskie Karty” oraz wzorów formularzy „Niebieska Karta”.
- Ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. - Kodeks karny.
- Ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. - Kodeks postępowania karnego.
- Ustawy z dnia 25 lutego 1964 - Kodeks rodzinny i opiekuńczy.
- Ustawy z dnia 6 kwietnia 1990 r. o Policji.
- Ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie
- ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii.

III.1 Beneficjenci pomocy społecznej

W gminie Maszewo odnotowuje się systematyczny spadek liczby osób korzystających ze świadczeń na podstawie wydanych decyzji. W analizowanym okresie liczba osób korzystających z pomocy społecznej zmniejszyła się o 267 osób.

Wykres 10 Liczba osób korzystających ze świadczeń na podstawie wydanych decyzji w latach 2016-2020

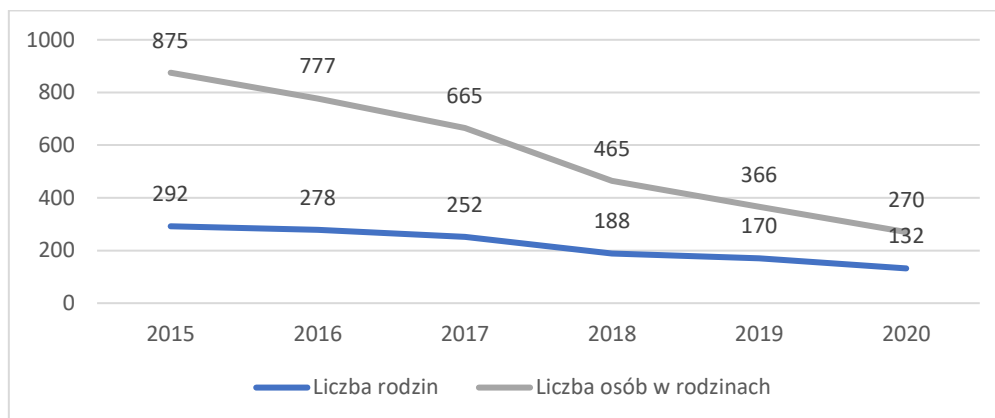
Źródło: dane OPS w Maszewie

W gminie Maszewo na przestrzeni sześciu ostatnich lat liczba osób i rodzin korzystających ze świadczeń pomocy społecznej maleje. O ile spadek liczby w latach 2015-2017 był stopniowy i miarowy, o tyle w latach 2018-2020 był znaczny, bo sięgający ok. 50% ogólnej liczby osób i rodzin, która przestała korzystać z pomocy społecznej. Niewątpliwie duży wpływ na to zjawisko mógł mieć Program „500+”, Program „Dobry Start”, świadczenia rodzinne, świadczenia z funduszu alimentacyjnego, które poprawiły sytuację ekonomiczną rodzin gminy Maszewo.

Poprawiająca się sytuacja społeczna mieszkańców przyczyniła się do spadku liczby osób i rodzin

korzystających z pomocy społecznej w ogóle. Liczba rodzin korzystająca z pomocy społecznej na przestrzeni ostatnich 5 lat uległa zmniejszeniu o 160 rodzin, przyjmując w 2020 r. wartość 132 rodzin korzystających z pomocy. Tym samym zmniejszyła się liczba osób z tych rodzin (o 605 osób). W 2020 r. z pomocy społecznej skorzystało łącznie 270 osób.

Wykres 11 Liczba rodzin i osób korzystających z pomocy społecznej w latach 2016-2020

Źródło: dane OPS w Maszewie

Uwzględniając kryterium wieku i płci liczba beneficjentów korzystających z pomocy społecznej według wypłaconych świadczeń w 2020 r. wynosiła łącznie 203 osoby, w tym odnotowano 110 mężczyzn i 93 kobiety. 103 osoby znajdowały się w wieku produkcyjnym, w tym 34 kobiety oraz 69 mężczyzn. W 2020 r. wypłacono również świadczenia dla 57 osób znajdujących się w wieku przedprodukcyjnym. Z kolei liczba osób korzystających z pomocy społecznej wg wypłacanych świadczeń w wieku poprodukcyjnym wynosiła 43 osoby w tym 26 kobiet i 17 mężczyzn. Świadczenia na podstawie wydanych decyzji były pobierane w ostatnich latach w większości przez osoby znajdujące się w wieku produkcyjnym.

Tabela 5 Liczba osób korzystających z pomocy społecznej w podziale na wiek i płeć wg liczby wypłaconych świadczeń w 2020 r.

Wiek	Ogółem	Kobiety	Mężczyźni
Przedprodukcyjny	57	33	24
Produkcyjny	103	34	69
Poprodukcyjny	43	26	17
Razem:	203	93	110

Źródło: dane OPS w Maszewie

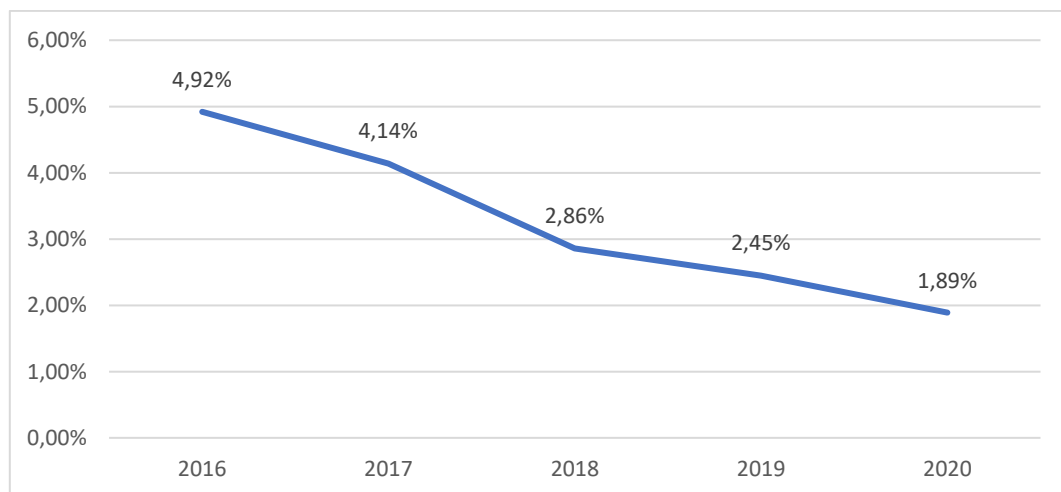
Deprywacja lokalna oznacza odsetek osób w gospodarstwach domowych deklarujących brak możliwości zaspokojenia ze względów finansowych co najmniej 4 z 9 wymienionych poniżej

potrzeb:

- opłacenia tygodniowego wyjazdu wszystkich członków gospodarstwa domowego na wypoczynek raz w roku,
- spożywania mięsa, ryb (lub wegetariańskiego odpowiednika) co drugi dzień,
- ogrzewania mieszkania odpowiednio do potrzeb,
- pokrycia niespodziewanego wydatku (w wysokości odpowiadającej miesięcznej wartości granicy ubóstwa relatywnego, przyjętej w danym kraju, w roku poprzedzającym badanie),
- terminowego regulowania opłat związanych z mieszkaniem, spłatą rat i kredytów,
- posiadania telewizora kolorowego,
- posiadania samochodu,
- posiadania pralki,
- posiadania telefonu (stacjonarnego lub komórkowego)³.

Wskaźnik deprivacji lokalnej w gminie Maszewo w 2020 r. wynosił 1,89%. Wskaźnik ten uległ zmniejszeniu o 3,03 punktów procentowych w porównaniu z rokiem 2016.

Wykres 12 Wskaźnik deprivacji w gminie Maszewo w latach 2016-2020

Źródło: dane OPS w Maszewie

III.2 Pomoc finansowa i powody jej udzielania

Ze wsparcia udzielanego przez Ośrodek Pomocy Społecznej w Maszewie mogą korzystać osoby i rodziny, które spełniają określone warunki przedstawione w poszczególnych aktach prawnych. W odniesieniu do świadczeń z pomocy społecznej jednym z nich jest kryterium dochodowe, ustalone na poziomie 701,00 zł w przypadku osoby samotnie gospodarującej

³ <https://stat.gov.pl/>.

i 528,00 zł na osobę w rodzinie. Pomoc finansowa udzielana przez ośrodek w ramach ustawy o pomocy społecznej z dnia 12 marca 2004 r. to przede wszystkim: zasiłki stałe, zasiłki okresowe i zasiłki celowe, które są przyznawane mieszkańcom znajdującym się w szczególnie trudnej sytuacji życiowej.

W gminie Maszewo w analizowanym okresie lat 2016-2020 odnotowano spadek liczby przyznawanych zasiłków. Wraz ze spadkiem liczby zasiłków kwota wypłat środków na ten cel również uległa obniżeniu. W 2020 r. przyznano 45 zasiłków stałych na łączną kwotę 278 051,00 zł, 22 zasiłki celowe na kwotę 10 855,86 zł oraz 13 zasiłków okresowych na łączną wartość 18 093 zł. W tym samym roku przyznano 10 specjalnych zasiłków celowych, których wartość wyniosła 4 400,00 zł.

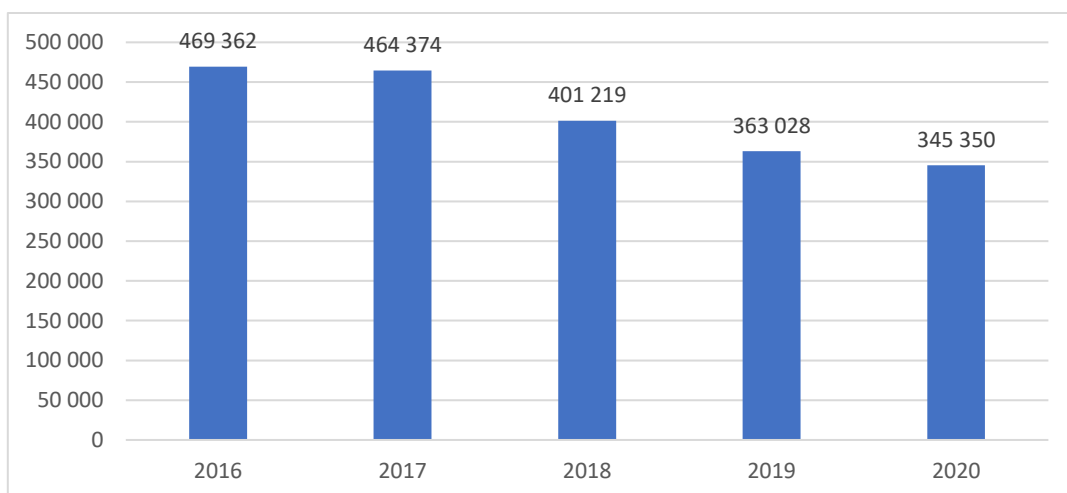
Tabela 6 Liczba przyznawanych zasiłków w latach 2016-2020

Wyszczególnienie	2016	2017	2018	2019	2020
Zasiłek stały	58	53	54	51	45
Kwota zasiłków stałych [zł]	282.887,64	278.049,35	296.641,00	283.370,00	278.051,00
Zasiłek celowy	32	32	11	15	22
Kwota zasiłków celowych [zł]	13.716,31	11.960,20	12.451,00	5.124,64	10.855,86
Specjalny zasiłek celowy	36	39	26	26	10
Kwota specjalnych zasiłków celowych [zł]	24.947,19	26.560,00	16.520,00	10.850,00	4.400,00
Zasiłek okresowy	87	63	36	19	13
Kwota zasiłków okresowych [zł]	87.852,82	68.334,00	37.798,00	20.783,00	18.093,00

Źródło: dane OPS w Maszewie

W porównaniu z 2016 r. kwota wypłacanych świadczeń pieniężnych w formie zasiłków stałych, okresowych i celowych uległa zmniejszeniu, co może potwierdzać poprawiającą się sytuację społeczną i życiową mieszkańców gminy.

Wykres 13 Świadczenia pieniężne z pomocy społecznej w latach 2016-2020

Źródło: dane OPS w Maszewie

Powodem korzystania z pomocy społecznej i pobierania świadczeń rodzinnych jest często niestabilna sytuacja na rynku pracy, jak chociażby prace krótkookresowe, prace na umowę o dzieło lub zlecenie, a co za tym idzie niskie zarobki. Z drugiej strony może wynikać to z biernej i wyuczonej postawy wobec pracy zawodowej, a tym samym z łatwości przeniesienia wartości kariery zawodowej na oczekiwania wobec pomocy społecznej. W przypadkach borykania się z długotrwałą lub ciężką chorobą uniemożliwiającą pracę zawodową, albo też sytuacją kryzysową również osoby potrzebujące zwracają się o pomoc do OPS. W poniższej tabeli zestawiono główne powody udzielania wsparcia finansowego w poszczególnych latach 2016-2020.

Tabela 11 Powody przyznania świadczeń z pomocy społecznej w latach 2016-2020

Powód przyznanej pomocy	2016	2017	2018	2019	2020
	liczba rodzin				
Alkoholizm	1	3	1	4	1
Bezdomność	9	7	5	5	0
Bezradność w sprawach opiekuńczo - wychowawczych (rodzina wielodzietna)	37	23	4	1	3
Bezradność w sprawach opiekuńczo - wychowawczych (rodzina niepełna)			14	10	4
Bezradność w sprawach opiekuńczo - wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego			24	13	9
Bezrobocie	112	103	56	53	40

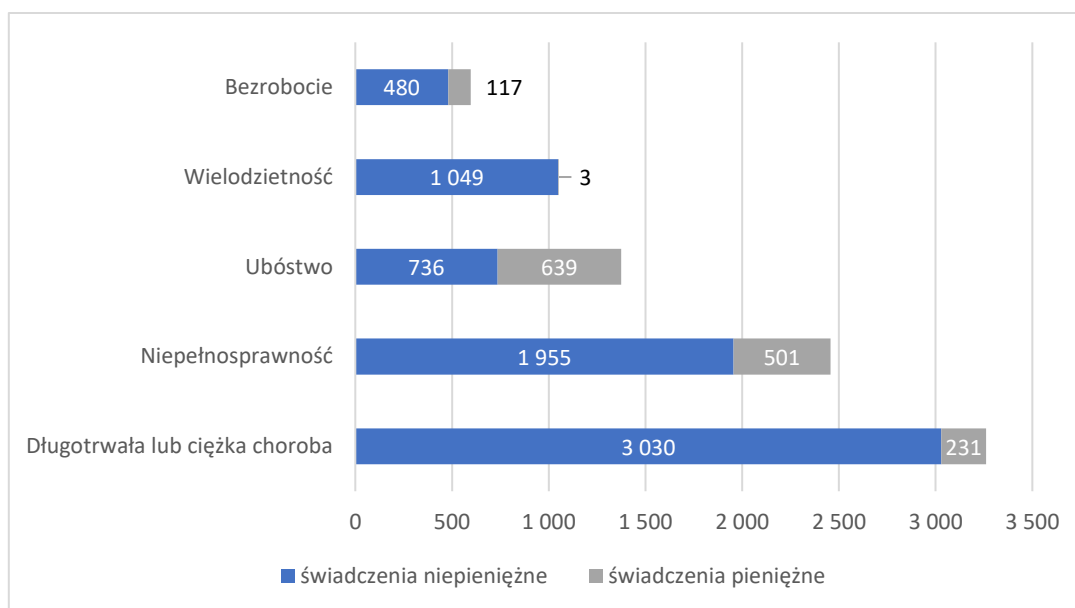
Powód przyznanej pomocy	2016	2017	2018	2019	2020
	liczba rodzin				
Przemoc w rodzinie	7	0	1	0	0
Długotrwała lub ciężka choroba	127	111	82	89	59
Niepełnosprawność	121	108	95	86	63
Potrzeba ochrony macierzyństwa	54	44	29	15	12
Trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego	4	3	2	2	0
Ubóstwo	195	167	119	105	89
Zdarzenia losowe	1	5	1	1	1

Źródło: dane OPS w Maszewie

Do najczęstszych powodów udzielania pomocy przez OPS w Maszewie w latach 2016-2020 w formie świadczeń pieniężnych i niepieniężnych należały: ubóstwo, niepełnosprawność, długotrwała lub ciężka choroba oraz bezrobocie. Z powyższych danych wynika, że zmniejszyła się liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej z powodu potrzeby ochrony macierzyństwa, czy też z powodu bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych.

W 2020 r. z powodu ubóstwa udzielono 639 świadczeń pieniężnych oraz 736 niepieniężnych. Z tytułu niepełnosprawności udzielono 501 świadczeń pieniężnych i 1 955 niepieniężnych, z kolei z powodu długotrwałej lub ciężkiej choroby udzielono 231 świadczeń pieniężnych i 3 030 niepieniężnych.

Wykres 14 Główne powody przyznania świadczeń pieniężnych i niepieniężnych w 2020 r.

Źródło: dane OPS w Maszewie

Wśród świadczeń niepieniężnych z pomocy społecznej realizowanych przez OPS w Maszewie szczególnie istotną rolę odgrywała praca socjalna, mająca na celu (dzięki działaniom wspierającym, zabezpieczającym lub korygującym) pomoc osobom i rodzinom we wzmacnianiu lub odzyskiwaniu zdolności do funkcjonowania w społeczeństwie, poprzez pełnienie odpowiednich ról społecznych oraz tworzenie warunków sprzyjających temu celowi. Wskaźnik pracy socjalnej (obliczany jako stosunek liczby rodzin objętych pracą socjalną do rodzin osób, którym przyznano świadczenie pomnożony razy 100%) w 2020 r. wynosił 75%. Podstawowymi metodami stosowanymi w pracy socjalnej były: rozmowa, wywiad, obserwacja oraz analiza dokumentów osobistych i urzędowych, doradztwo. W terenie pracują pracownicy socjalni. Przeprowadzają oni wywiady środowiskowe na zlecenie sądów, zakładów ubezpieczeń społecznych, KRUS-u, Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie i innych instytucji. Pracownicy socjalni w 2020 r. zawarli 27 kontraktów socjalnych (część A). Kontrakt socjalny to pisemna umowa z osobą ubiegającą się o pomoc. Umowa określa uprawnienia i zobowiązania stron umowy. Zawieranie kontraktów ma w założeniu doprowadzić do spadku liczby beneficjentów pomocy społecznej. Zawierane przez OPS w Maszewie kontrakty socjalne są pozytywnym rezultatem działań społecznych, bowiem kontrakt to instrument pracy socjalnej, który umożliwia uaktywnianie osób zagrożonych wykluczeniem społecznym oraz marginalizacją, co w dalszej perspektywie ułatwia ich uniezależnienie się od wsparcia z pomocy społecznej.

Warto podkreślić, że pomimo spadającej liczby beneficjentów OPS w Maszewie korzystających z pomocy finansowej i niefinansowej w ostatnich latach, nie ubywa zajęć pracownikom socjalnym. Spadek ogólnej liczby klientów otrzymujących świadczenia, nie przekłada się na mniejszy zakres i ilość pracy. Zaobserwować można, że praca socjalna jest formą pomocy, jaką ośrodek świadczy na rzecz wszystkich mieszkańców, niezależnie od ich dochodów. Pracownicy socjalni udzielają pomocy w formie poradnictwa wszelkiego rodzaju dla osób i rodzin wywodzących się z różnych środowisk, co jest wynikiem między innymi niezaradności życiowej, a także widocznego rozluźnienia więzi rodzinnych i społecznych.

Także pomocą niefinansową otacza się mieszkańców gminy w formie poradnictwa specjalistycznego. Gmina oferuje wsparcie w formie poradnictwa psychologicznego, świadczonego na rzecz klientów Ośrodka, w ramach zawartej umowy zlecenia z psychologiem. Z danych OPS wynika, że spada liczba korzystających z pomocy psychologa (w 2016 r. – 22 osoby, a w 2020 r. – 6 osób), jednak należy zwrócić uwagę, iż nie oznacza to brak zainteresowania wśród społeczności lokalnej gminy tego rodzaju pomocą, bowiem właśnie rokrocznie wzrasta liczba osób zgłaszających zapotrzebowanie na kontakt ze specjalistami z tej dziedziny, w szczególności, z uwagi na występujące kryzysy w rodzinach. OPS w Maszewie realizuje projekty, w ramach których aplikuje o środki zewnętrzne, które pozwalają uruchamiać w strukturze Ośrodka, nie tylko poradnictwo psychologiczne, ale również prawne, medyczne, czy doradztwo zawodowe. Dlatego większość klientów zgłaszających się do Ośrodka z potrzebą o specjalistyczną pomoc, jest kierowana do specjalistów, z którymi Ośrodek podejmuje współpracę na realizację zadań projektowych i to jest przyczyną, że psycholog pracuje z mniejszą liczbą klientów, bowiem większość świadczeniobiorców korzysta z usług w ramach zadań dofinansowanych ze środków pozabudżetowych.

III.3 Pomoc w formie dożywiania

W 2020 r. dożywianie osób i rodzin realizowane było w formie zasiłków celowych w ramach Rządowego Programu w oparciu o ustawę o ustanowieniu wieloletniego rządowego programu "Posiłek w szkole i w domu" w formie zasiłków celowych na zakup żywności i posiłków. Pomoc była adresowana do dzieci w wieku do 7 roku życia, uczniów do czasu ukończenia szkoły ponadpodstawowej oraz osób i rodzin dotkniętych ubóstwem, bezrobociem, w szczególności samotnych, w podeszłym wieku, chorych lub

z niepełnosprawnościami. Pomoc w ramach Programu mogła być przyznana, jeżeli dochód osoby samotnie gospodarującej lub dochód na osobę w rodzinie, nie przekraczał 150% kryterium dochodowego wynikającego z ustawy o pomocy społecznej. Są to kwoty wynoszące odpowiednio: 1.051,50 zł. dla osoby samotnie gospodarującej oraz 792,00 zł. dla osoby w rodzinie. W ramach Programu udzielana była pomoc rodzicom, których dzieci uczęszczają do szkół z terenu Miasta i Gminy Maszewo w formie dofinansowania do dożywiania. W 2020 r. z tego rodzaju pomocy skorzystało 45 dzieci na ogólną kwotę 8 953,00 zł. W ramach tego zadania udzielono również pomocy na rzecz mieszkańców i rodzin, gdzie wydatkowano łączną kwotę 28 950,00 zł.

Tabela 7 Liczba rodzin, osób i dzieci otrzymujących pomoc w postaci dożywiania w latach 2016-2020

Wskaźnik	2016	2017	2018	2019	2020
Liczba rodzin	100	102	64	61	44
Liczba osób	288	245	156	237	160
Liczba dzieci	201	136	93	63	45

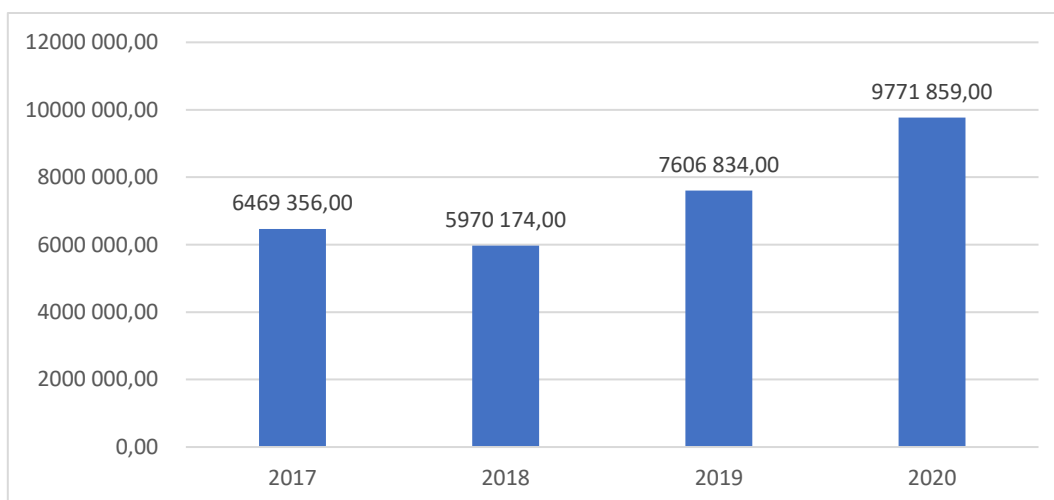
Źródło: dane OPS w Maszewie

Jak widać z powyższego zestawienia liczba rodzin i osób w tych rodzinach na przestrzeni lat 2016-2020 uległa zmniejszeniu. W 2016 r. z pomocy na dożywianie skorzystało 100 rodzin, w tym 288 osób i 201 dzieci. liczba rodzin korzystających z tej formy pomocy w 2020 r. uległa zmniejszeniu o 56 rodzi, w tym 128 osób i 156 dzieci. Potwierdza to fakt, że sytuacja rodzin w gminie Maszewo uległa polepszeniu, a wraz z wprowadzeniem świadczenia wychowawczego 500+ na pierwsze i kolejne dziecko w rodzinie sytuacja finansowa wielu rodzin się polepszyła, stąd w mniejszym zakresie korzystają z niniejszej formy pomocy.

III.4 Świadczenia rodzinne

W gminie Maszewo liczba pobierających w 2020 r. świadczenia wychowawcze wyniosła 1 253 rodziny. W stosunku do roku poprzedniego liczba ta wzrosła o 117 rodzin (co stanowi wzrost o 9,34 % w stosunku do roku poprzedniego). Całkowita kwota przyznanego świadczenia wyniosła 9 771 859,00 zł i w porównaniu z rokiem poprzednim wzrosła o 2 165 028,00 zł.

Wykres 15 Kwota wypłaconego świadczenia wychowawczego w latach 2017-2020

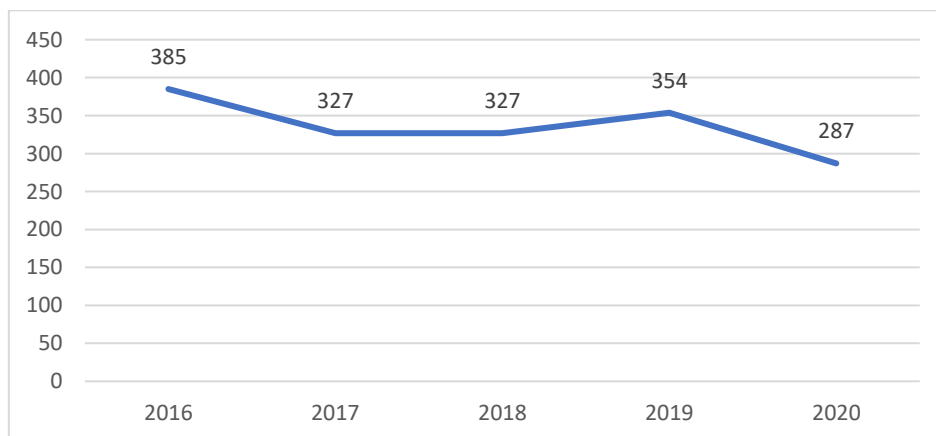

Źródło: dane OPS w Maszewie

Wzrost wydatków w zakresie realizacji Programu 500+ w 2019 i 2020 r. podyktowany został zmianą wprowadzoną do ustawy o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci, w ramach której do dnia 30 czerwca 2019 obowiązywało kryterium dochodowe w wysokości 800,00 zł, które kwalifikowało do otrzymywania świadczenia na rzecz pierwszego dziecka. Od 1 lipca 2019 r. świadczenia wychowawcze przysługują bez względu na kryterium dochodowego dla wszystkich dzieci do ukończenia 18 roku życia.

Do świadczeń rodzinnych zalicza się również zasiłki rodzinne wraz z dodatkami oraz jednorazową zapomogę z tytułu urodzenia dziecka. Na przestrzeni analizowanych lat 2016-2020 liczba rodzin korzystających z zasiłków rodzinnych uległa zmniejszeniu o 98 rodzin. w 2020 r. z zasiłków rodzinnych skorzystało 287 rodzin.

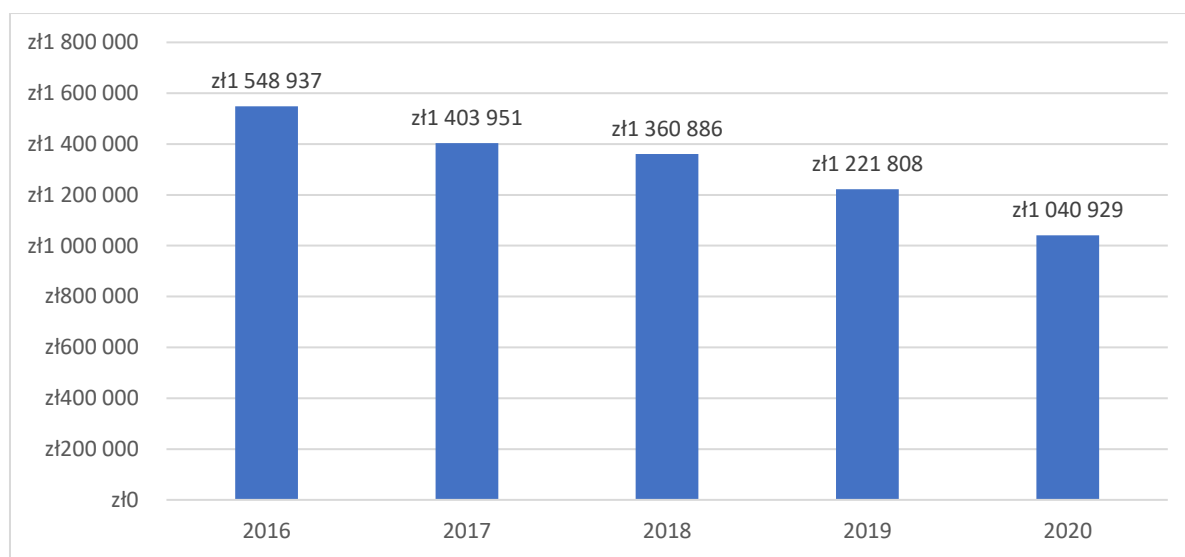
Wykres 16 Średniomiesięczna liczba rodzin korzystających z zasiłków rodzinnych wraz z dodatkami oraz korzystających z jednorazowej zapomogi z tytułu urodzenia dziecka w latach 2016-2020

Źródło: dane OPS w Maszewie

Poniższy wykres prezentuje kwoty wypłaconych zasiłków rodzinnych wraz z dodatkami. Wraz ze zmniejszającą się liczbą rodzin korzystających z zasiłków rodzinnych w gminie Maszewo zmniejszała się kwota wypłacana na realizację tej formy pomocy. W 2020 r. wydatkowano kwotę 1 040 929,00 zł, w tym: zasiłki rodzinne 661 240,00 zł, dodatki do zasiłku rodzinnego 304 669,00 zł, świadczenie rodzinne „złotówka za złotówkę” 30 020,00 zł oraz jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia dziecka 45 000,00 zł.

Wykres 17 Kwota wypłacanych zasiłków rodzinnych wraz z dodatkami w latach 2012-2020

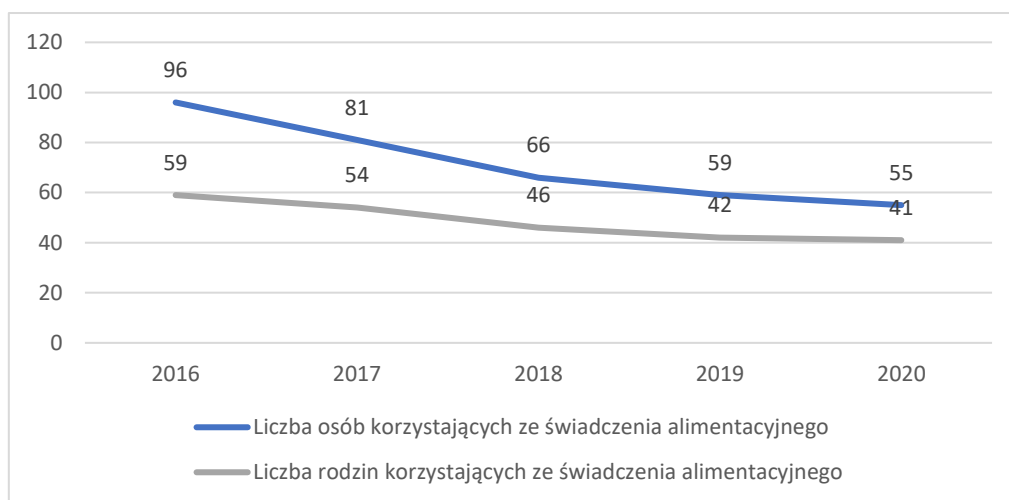

Źródło: dane OPS w Maszewie

Świadczenia z funduszu alimentacyjnego przyznawane są na warunkach określonych w ustawie z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów. Świadczenia z funduszu alimentacyjnego przysługują w wysokości bieżąco ustalonych alimentów, jednakże nie wyższej niż 500 zł miesięcznie. Przyznanie prawa do świadczenia z funduszu alimentacyjnego uzależnione jest od spełnienia kryterium dochodowego. Świadczenia te przysługują, jeżeli dochód rodziny w przeliczeniu na osobę w rodzinie nie przekracza miesięcznie kwoty 900 zł netto. Do świadczenia z funduszu alimentacyjnego ma prawo osoba uprawniona do alimentów od rodzica na podstawie tytułu wykonawczego pochodzącego lub zatwierdzonego przez sąd, jeżeli egzekucja okazała się bezskuteczna.

W latach 2016-2020 liczba rodzin i osób korzystających z funduszu alimentacyjnego w gminie Maszewo systematycznie malała. W 2020 r. z funduszu alimentacyjnego skorzystało 41 rodzin, w tym 55 osób.

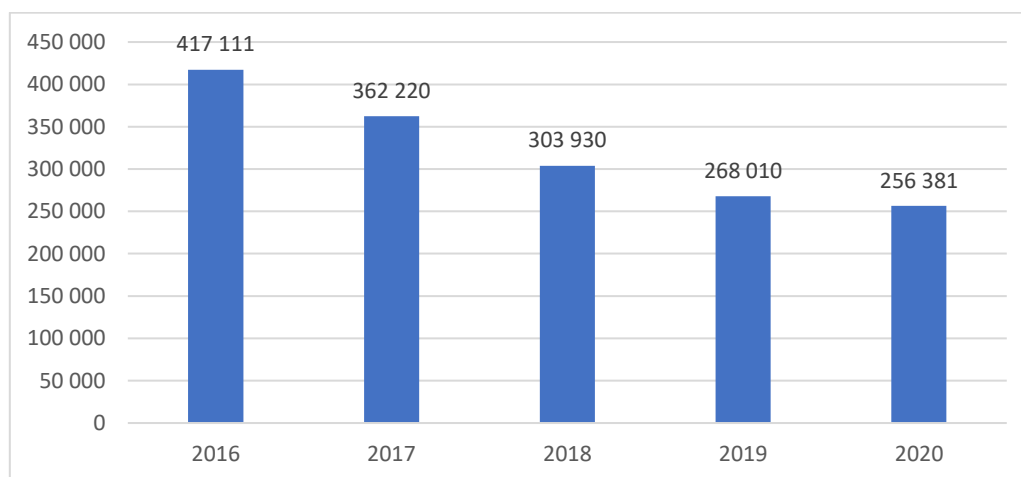
Wykres 18 Liczba rodzin i osób korzystających ze świadczenia alimentacyjnego w latach 2016-2020

Źródło: dane OPS w Maszewie

W 2020 r. odnotowano 96 dłużników alimentacyjnych. W tym samym roku 4 dłużników alimentacyjnych zmarło, w związku z powyższym wygaszono należności. W ramach funduszu alimentacyjnego wypłacono świadczenia na łączną kwotę 256 381,00 zł z tego na rzecz osób uprawnionych w wieku od 0 do 17 lat – 246 181,00 zł oraz od 18 do 24 lat – 10 200,00 zł.

Wykres 19 Kwota wypłaconego świadczenia alimentacyjnego w latach 2016-2020

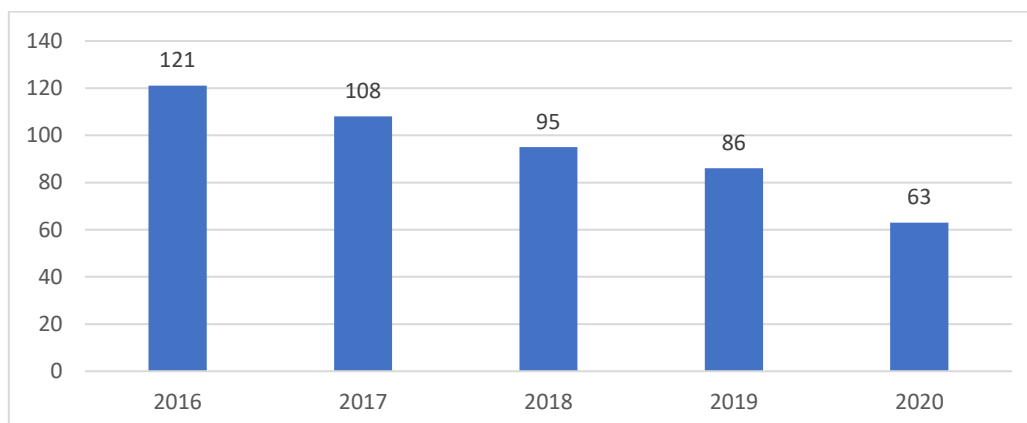
Źródło: dane OPS w Maszewie

W 2020 r. dłużnicy alimentacyjni dokonali zwrotów z tytułu wypłaconych świadczeń z funduszu alimentacyjnego na kwotę 50 144,00 zł, z tytułu odsetek 68 938,00 zł i 9 846,00 zł z tytułu wypłaconych zaliczek alimentacyjnych. Należności pozostałe do zapłaty przez dłużników z tytułu funduszu alimentacyjnego to kwota 3 606 103,00 zł, ponadto 1 687 320,00 zł z tytułu odsetek i kwota 358 506,00 zł z tytułu zaliczki alimentacyjnej.

III.5 Świadczenia i usługi opiekuńcze

Wśród osób korzystających z pomocy społecznej w gminie Maszewo dużą grupę stanowią osoby z niepełnosprawnościami. Osoby takie narażone są również na zagrożenie wykluczeniem społecznym, ze względu na swoje ograniczenia (często natury fizycznej). Niewystarczający poziom wyposażenia miejsc użyteczności publicznej do potrzeb osób starszych i z niepełnosprawnościami jest częstą przyczyną ich nieintegrowania się ze środowiskiem lokalnym. Również brak zapewnienia w wystarczającym stopniu opieki medycznej i geriatrycznej stanowi istotny problem społeczny, z jakim borykają się mniejsze gminy w całej Polsce. Zatem widoczna jest ogromna potrzeba kształtowania polityki społecznej w kierunku potrzeb osób z niepełnosprawnościami i starszych, przybywających z każdym rokiem. Z powodu niepełnosprawności przyznano 63 świadczenia, choć jak pokazuje poniższy wykres liczba świadczeń z tytułu niepełnosprawności systematycznie maleje.

Wykres 20 Liczba świadczeń udzielanych z powodu niepełnosprawności w latach 2016-2020

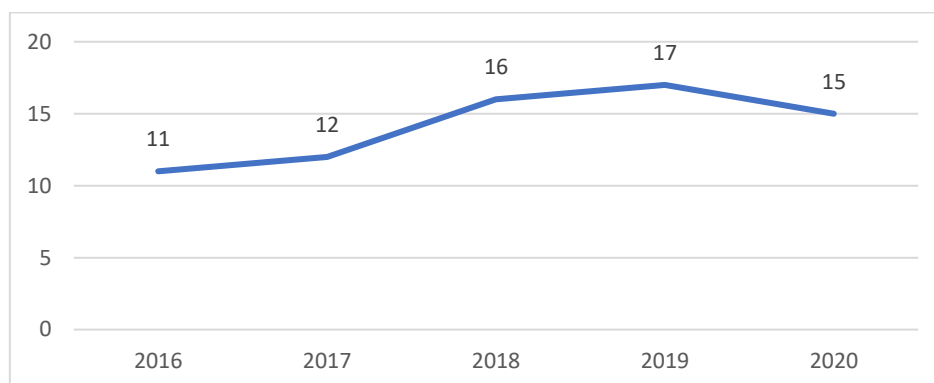

Źródło: dane OPS w Maszewie

W roku 2020 OPS w Maszewie zatrudniał łącznie 3 opiekunki środowiskowe. Z usług opiekuńczych skorzystało 15 osób. Liczba osób korzystających z usług opiekuńczych systematycznie wzrastała od 2019 r. W analizowanym okresie nie stwierdzono osób korzystających ze specjalistycznych usług opiekuńczych. Usługi opiekuńcze to pomoc świadczona przez OPS na rzecz osób starszych, samotnych. Aktualnie, w ramach infrastruktury socjalnej gminy Maszewo, tego rodzaju pomoc jest najlepszą formą wsparcia tej grupy osób, z co najmniej dwóch powodów: ekonomicznego, bowiem usługi nie obciążają dużymi kosztami samych zainteresowanych oraz socjalnego, bo pozostawiają te osoby w ich środowisku życia

i codziennym funkcjonowaniu. Analizując dane statystyczne w tym zakresie, zauważa się wzrastającą liczbę korzystających z tego rodzaju wsparcia, pomimo że w 2020 r. zauważa się nieznaczny spadek korzystających z usług. Liczba ta jest korzystna, bowiem minimalizuje skutki pauperyzacji osób starszych, chorych, z niepełnosprawnościami i powody, dla których trzeba osoby kierować do placówek całodobowego utrzymania.

Wykres 15 Liczba osób korzystających z pomocy OPS w Maszewie w formie usług opiekuńczych w latach 2016-2020

Źródło: dane OPS w Maszewie

Dla zobrazowania skali problemu niepełnosprawności wśród klientów pomocy społecznej poniżej została przedstawiona analiza świadczeń opiekuńczych.

W analizowanych latach 2016-2020 obserwuje się spadek liczby zasiłków pielęgnacyjnych, przysługujących osobom z niepełnosprawnościami. W 2016 r. ogólna liczba świadczeń zasiłku pielęgnacyjnego wynosiła 2 185, a w 2020 r. – 1 955. W 2020 r. przydzielono 320 zasiłków pielęgnacyjnych dla dzieci z niepełnosprawnościami, 983 zasiłków dla osób powyżej 16 roku życia oraz 12 zasiłków dla osób starszych, które ukończyły 75 lat.

Natomiast liczba świadczeń pielęgnacyjnych i specjalnych zasiłków opiekuńczych w analizowanym okresie uległa wzrostowi. W 2020 r. przyznano 407 świadczeń pielęgnacyjnych oraz 52 specjalne zasiłki opiekuńcze.

Tabela 8 Liczba świadczeń pielęgnacyjnych, zasiłków pielęgnacyjnych i świadczeń opiekuńczych w latach 2016-2020

Świadczenia opiekuńcze	2016	2017	2018	2019	2020
Zasiłek pielęgnacyjny – ogółem	2 185	2 165	2 116	2 026	1 955
Zasiłek pielęgnacyjny – dla niepełnosprawnego dziecka	483	412	363	339	320
Zasiłek pielęgnacyjny – osobie niepełnosprawnej w wieku powyżej 16 roku życia o znacznym stopniu niepełnosprawności	1 001	1 045	1 027	1 019	983

Świadczenia opiekuńcze	2016	2017	2018	2019	2020
Zasiłek pielęgnacyjny – ogółem	2 185	2 165	2 116	2 026	1 955
Zasiłek pielęgnacyjny – osobie, która ukończyła 75 lat	11	12	0	2	12
Zasiłek pielęgnacyjny – osobie niepełnosprawnej w wieku powyżej 16 roku życia legitymującej się orzeczeniem o umiarkowanym stopniu niepełnosprawności, jeżeli niepełnosprawność powstała w wieku do ukończenia 21 roku życia	690	696	726	666	640
Świadczenie pielęgnacyjne	291	301	340	355	407
Specjalny zasiłek opiekuńczy	75	77	51	47	52
Świadczenia opiekuńcze - ogółem (Zasiłek pielęgnacyjny, świadczenia pielęgnacyjne, specjalny zasiłek opiekuńczy)	2 551	2 543	2 507	2 428	2 414

Źródło: dane OPS w Maszewie

W 2020 r. wydatkowano kwotę 421 873 zł na udzielenie wsparcia w postaci zasiłków pielęgnacyjnych. Wzrost kwoty wypłacanego świadczenia wynika ze wzrostu wysokości samego zasiłku. Kwota zasiłku pielęgnacyjnego wzrosła w analizowanym okresie od 153 zł/mc do 215,84 zł/mc. W 2020 r. wydatkowano kwotę 32 240,00 zł na realizację świadczeń specjalnego zasiłku opiekuńczego oraz kwotę 735 021,00 zł na świadczenie pielęgnacyjne.

Tabela 9 Wydatki na świadczenia opiekuńcze w latach 2016-2020

Świadczenia opiekuńcze	2016	2017	2018	2019	2020
Zasiłek pielęgnacyjny – ogółem	334 305,00	331 245,00	334 116,00	383 941,00	421 873,00
Zasiłek pielęgnacyjny – dla niepełnosprawnego dziecka	73 899,00	63 036,00	57 173,00	64 058,00	69 069,00
Zasiłek pielęgnacyjny – osobie niepełnosprawnej w wieku powyżej 16 roku życia o znacznym stopniu niepełnosprawności	153 153,00	159 885,00	162 315,00	193 171,00	212 076,00
Zasiłek pielęgnacyjny – osobie niepełnosprawnej w wieku powyżej 16 roku życia legitymującej się orzeczeniem o umiarkowanym stopniu niepełnosprawności, jeżeli	1 683,00	1 836,00	0,00	432,00	2 590,00

Świadczenia opiekuńcze	2016	2017	2018	2019	2020
niepełnosprawność powstała w wieku do ukończenia 21 roku życia					
Zasiłek pielęgnacyjny – osobie, która ukończyła 75 lat	105 570,00	106 488,00	114 628,00	126 280,00	138 138,00
Świadczenie pielęgnacyjne	375 242,00	420 285,00	501 418,00	557 696,00	735 021,00
Specjalny zasiłek opiekuńczy	38 403,00	39 638,00	27 120,00	29 140,00	32 240,00
Świadczenia opiekuńcze ogółem	747 950,00	791 168,00	862 654,00	970 777,00	1 189 134,00

Źródło: dane OPS w Maszewie

Powyższe dane potwierdzają coraz to większą potrzebę otoczenia opieką i wsparciem ludzi starszych, z niepełnosprawnościami czy zależnych. Zwiększa się liczba osób korzystających ze świadczeń pielęgnacyjnych i specjalnych zasiłków opiekuńczych. Zachodzące zmiany demograficzne będą wymuszały na samorządach realizację różnych programów na rzecz osób starszych, z niepełnosprawnościami i zależnych. Ważne jest otoczenie tej grupy społecznej opieką i wsparciem w każdej ze sfer życia, aby minimalizować zjawisko wykluczenia społecznego tych osób, gdyż to one stanowią jedną z grup osób szczególnie zagrożonych wykluczeniem i izolacją społeczną.

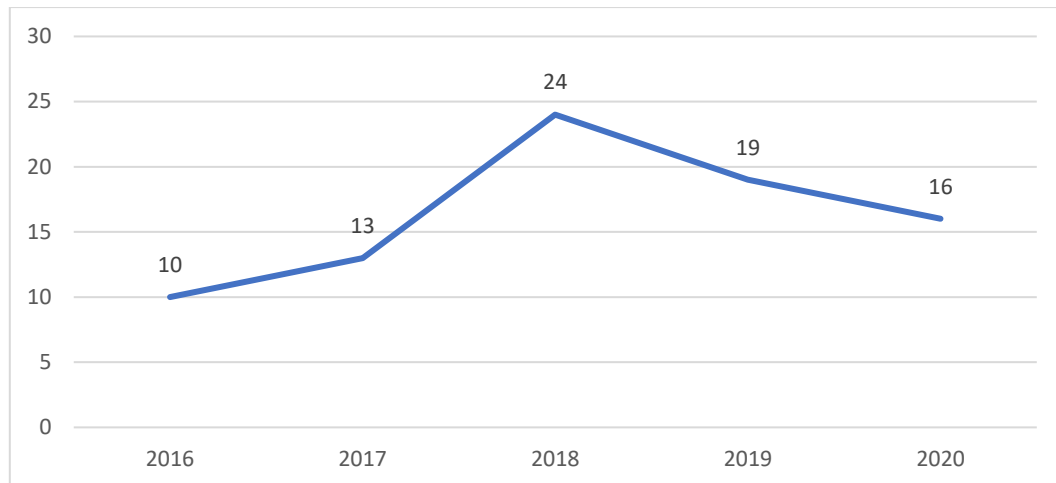
III.6 Wsparcie asystenta rodziny i system pieczy zastępczej

Ośrodek Pomocy Społecznej w Maszewie realizuje zadania wynikające z ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (t. j. Dz.U. z 2020 r., poz. 821 ze zm.). Asystent rodziny został powołany do działania jako odpowiedź na potrzebę wsparcia innych służb społecznych w wykonywaniu pogłębionej pracy z rodziną z wieloma problemami, o obniżonym poziomie rozwoju umiejętności wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego, najczęściej wielodzietnymi, gdzie dzieci są zagrożone umieszczeniem w pieczy zastępczej. Praca asystenta ma przede wszystkim charakter wspierający, socjalny, wychowawczy i jest prowadzona głównie w miejscu zamieszkania rodziny. Zasadniczą formą jego pracy jest towarzyszenie, asystowanie rodzinie. Jednocześnie asystent rodziny może być również koordynatorem działań wielu innych służb społecznych,

działających na rzecz danej rodziny.

W 2020 r. na terenie gminy Maszewo pracowało dwóch asystentów rodziny. Z analizy danych OPS wynika, że liczba rodzin korzystających ze wsparcia asystenta rodziny na terenie gminy od roku 2018 systematycznie zmniejsza się. W 2020 r. wsparciem asystenta rodziny zostało objętych 16 rodzin, czyli o 8 rodzin mniej w porównaniu z rokiem 2018.

Wykres 21 Liczba rodzin objętych wsparciem asystenta rodziny w latach 2016-2020

Źródło: dane OPS w Maszewie

Rodzina jest najlepszym środowiskiem życia i wychowania dziecka. Istnieją jednak sytuacje związane z niemożnością zapewnienia dziecku opieki i wychowania przez rodziców. Wówczas istotną rolę spełnia piecza zastępcza: rodzinna i instytucjonalna, która z założenia powinna mieć charakter czasowy. W związku z realizacją ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej gmina Maszewo w ramach zadań własnych pokrywała częściowo koszty wynikające ze sprawowania pieczy zastępczej nad dziećmi, które z różnych przyczyn nie mogły dłużej funkcjonować w środowisku rodziny biologicznej.

W 2020 r. gmina Maszewo współfinansowała pobyt w pieczy zastępczej 36 dzieci, a koszt tego pobytu wynosił 99 661,00 zł. Liczbę rodzi i dzieci przebywających w rodzinach zastępczych prezentuje poniższe zestawienie.

Tabela 10 Liczba rodzin zastępczych i dzieci przebywających w tych rodzinach z terenu gminy Maszewo w latach 2016-2020

Wskaźnik	2016	2017	2018	2019	2020
Liczba rodzin	28	24	23	24	24
Liczba dzieci w pieczy zastępczej	42	38	35	37	36

Źródło: dane OPS w Maszewie

III.7 Bezpieczeństwo mieszkańców oraz przeciwdziałanie przemocy i uzależnieniom

III.7.1 Policja

Przestępczość jest dynamicznym, podlegającym rozwojowi zjawiskiem społecznym, który stanowi zagrożenie dla istniejącego porządku prawnego. W zależności od swej intensywności i częstotliwości wpływa na formowanie się postaw i zachowań ludzi oraz wywiera piętno na ich funkcjonowaniu. Zapobieganie przestępczości wymaga zastosowania kompleksowych rozwiązań, zakładających wspólne zaangażowanie instytucji i organizacji państwowych, samorządowych i społecznych, przedstawicieli społeczności lokalnych oraz środków masowego przekazu. Ważną rolę w zakresie inicjowania i organizowania tej działalności odgrywa Policja.

Działający w Maszewie Posterunek Policji realizuje zadania w składzie osobowym: Kierownik Posterunku, trzech dzielnicowych, dwóch asystentów dochodzeniowo-śledczych oraz dwóch funkcjonariuszy patroloво-interwencyjnych. Biorąc pod uwagę położenie gminy i miasta Maszewa, ilość mieszkańców oraz stan zagrożenia, wykroczeniami, stanem bezpieczeństwa ruchu drogowego należy uznać, że liczba etatów jest adekwatna do utrzymania bezpieczeństwa na terenie gminy Maszewo.

Analiza stanu bezpieczeństwa i porządku publicznego sporządzona została na podstawie danych statystycznych z wykonywanej służby o charakterze patrolowym, patroloво-interwencyjnym, służby obchodowej dzielnicowych. Najważniejsze dane statystyczne prezentują poniższe tabele i wykresy.

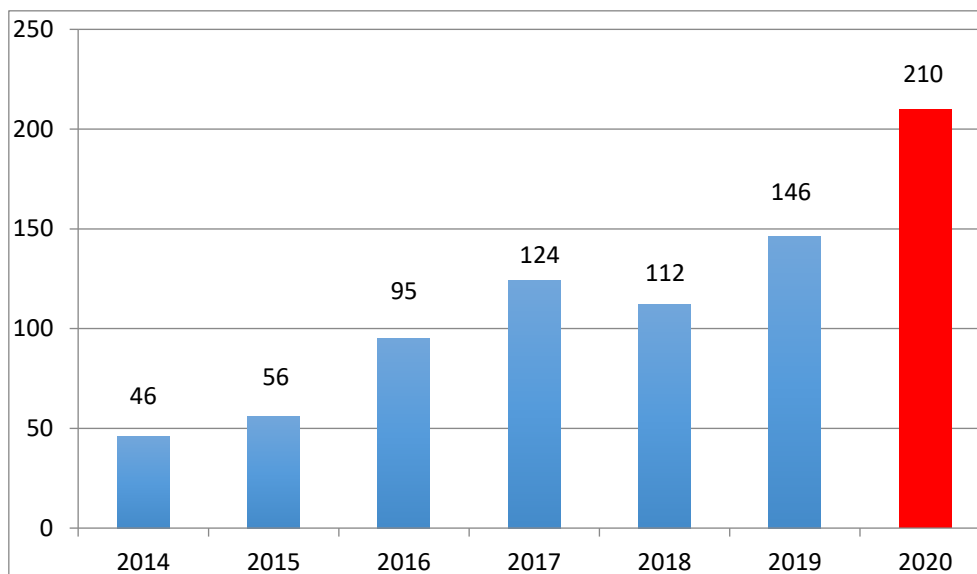
Tabela 11 Wykaz wybranych przestępstw na terenie gminy Maszewo w latach 2017-2020

KATEGORIA PRZESTĘPSTW	ROK				WZROST/SPADEK
	2017	2018	2019	2020	
Rozbój, kradzież rozbójnicza, wymuszenie rozbójnicze	0	0	1	0	+1
Bójka i pobicie	4	4	1	2	+1
Kradzież cudzej rzeczy (ogółem):	13	6	3	7	+4
w tym: kradzież samochodu i poprzez włamanie	0	0	0	0	0
Uszczerbek na zdrowiu	1	4	1	2	+1
Kradzież z włamaniem (ogółem):	5	3	6	10	+4
Uszkodzenie, zniszczenie rzeczy	7	3	2	12	+10
Ogółem:	30	20	14	33	+19

Źródło: Raport o stanie Gminy Maszewo za rok 2020, s. 105.

Odnotowuje się systematyczny wzrost przestępstw, a co za tym idzie wzrasta liczba wszczętych postępowań przeciwko sprawcom wykroczeń i przestępstw. W 2020 r. odnotowano 210 wszczętych postępowań, czyli najwięcej od 2014 r.

Wykres 22 Liczba wszczętych postępowań w latach 2014-2020 na terenie gminy Maszewo

Źródło: Raport o stanie Gminy Maszewo za rok 2020, s. 106.

Tabela 12 Liczba przestępstw na terenie gminy Maszewo w 2020 r.

POSTĘPOWANIA KARNE WRAZ Z POSTĘPOWANIAМИ DOT. NIEALIMENTACJI						
OGÓŁEM: 210	w tym:				Wzrost/spadek w stosunku do roku poprzedniego	Liczba przeprowadzonych czynności sprawdzających, które zakończyły się wszczęciem postępowania lub sporządzeniem odmowy wszczęcia postępowania
	Umorzonych z powodu niewykrycia sprawcy	Umorzonych z braku znamion przestępstwa	Zawieszonych	Zakończonych aktem oskarżenia		
	36	21	9	115	+64	111

Źródło: Raport o stanie Gminy Maszewo za rok 2020, s. 106.

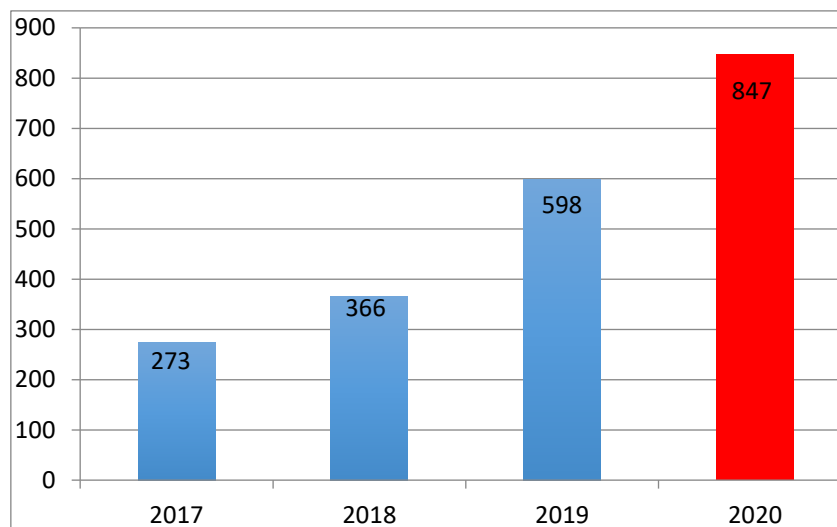
Tabela 13 Bezpieczeństwo w ruchu drogowym w 2020 r.

Ilość wypadków drogowych	Ilość kolizji drogowych	Liczba kierowców kierujących pojazdami mechanicznymi lub rowerem		Wzrost/spadek w stosunku do roku poprzedniego
		po użyciu alkoholu	wobec, których wszczęte zostało postępowanie przygotowawcze	
7	35	32	40	+23

Źródło: Raport o stanie Gminy Maszewo za rok 2020, s. 106.

Na terenie gminy Maszewo odnotowuje się wzrost liczby interwencji Policji. W 2020 r. Policja interweniowała 847 razy, czyli o 574 razy więcej niż w roku 2017.

Wykres 23 Liczba interwencji Policji na terenie gminy Maszewo w latach 2017-2020

Źródło: Raport o stanie Gminy Maszewo za rok 2020, s. 106.

Na potrzeby opracowania Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych przedstawiciele Posterunku Policji w Maszewie wskazali najistotniejsze zjawiska problemowe w kontekście diagnozy społecznej bezpieczeństwa mieszkańców gminy. Wskazali najważniejsze problemy społeczne:

- wzrastającą liczbę popełnianych czynów zabronionych (przestępstw i wykroczeń) przeciwko mieniu (tj. kradzieże, kradzieże z włamaniem, niszczenie i uszkodzenie różnego rodzaju mienia); dochodzi do nich w godzinach późno wieczornych i nocnych;
- alkoholizm, który powiązany jest z dokonywaniem czynów zabronionych;
- narkomanię;
- przemoc w rodzinie;
- demoralizację dzieci i młodzieży.

W zakresie przeciwdziałania ww. problemom społecznym Policja współpracuje z sądem i prokuraturą, a na terenie gminy również z Gminną Komisją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Narkomanii w Maszewie oraz Interdyscyplinarnym Zespołem ds. Przemocy w Rodzinie w Maszewie.

III.7.2 Ochotnicze Straże Pożarne

Ważnym ogniwem lokalnej społeczności są jednostki OSP, które nie tylko czuwają nad bezpieczeństwem mieszkańców i są gotowe do niesienia pomocy na wezwanie, ale także dbają o rozkwit życia małych miejscowości i stanowią niejednokrotnie najważniejszą organizację aktywizującą i integrującą lokalną społeczność.

Ochotnicze straże pożarne (OSP) realizują zadania na rzecz ochrony ludności, ochrony przeciwpożarowej oraz ratownictwa. Podstawowymi celami i zadaniami ochotniczych straży pożarnych wynikającymi m.in. z ich statutów jest prowadzenie działalności mającej na celu zapobieganie pożarom, udział w akcjach ratowniczych przeprowadzanych w czasie pożarów oraz innych zdarzeń niebezpiecznych i klęsk, a także informowanie ludności o istniejących zagrożeniach. Na terenie gminy Maszewo funkcjonuje 7 jednostek Ochotniczych Straży Pożarnych w następujących miejscowościach: Maszewo, Przemocz, Nastazin, Bagna, Dębice, Jarosławki oraz Rożnowo Nowogardzkie.

W 2020 r. funkcjonujące OSP na terenie gminy Maszewo zrzeszało łącznie 151 członków, w tym 87 osób uprawnionych do udziału w akcjach. W tym samym okresie odnotowano 162 wyjazdy do zdarzeń, z czego najwięcej OSP Maszewo (57 wyjazdów).

Tabela 14 Liczba członków OSP oraz liczby wyjazdów do zdarzeń w 2020 r.

Jednostki OSP	Liczba członków		Liczba wyjazdów do zdarzeń
	OGÓŁEM	UPRAWNIONYCH DO UDZIAŁU W AKCJACH	
OSP MASZEWO	26	15	57
OSP PRZEMOCZE	33	16	20
OSP ROŻNOWO	16	12	13
OSP DĘBICE	18	12	31

OSP JAROSŁAWKI	13	8	11
OSP BAGNA	19	11	6
OSP NASTAZIN	26	13	24
Razem:	151	87	162

Źródło: Raport o stanie Gminy Maszewo za rok 2020, s. 103.

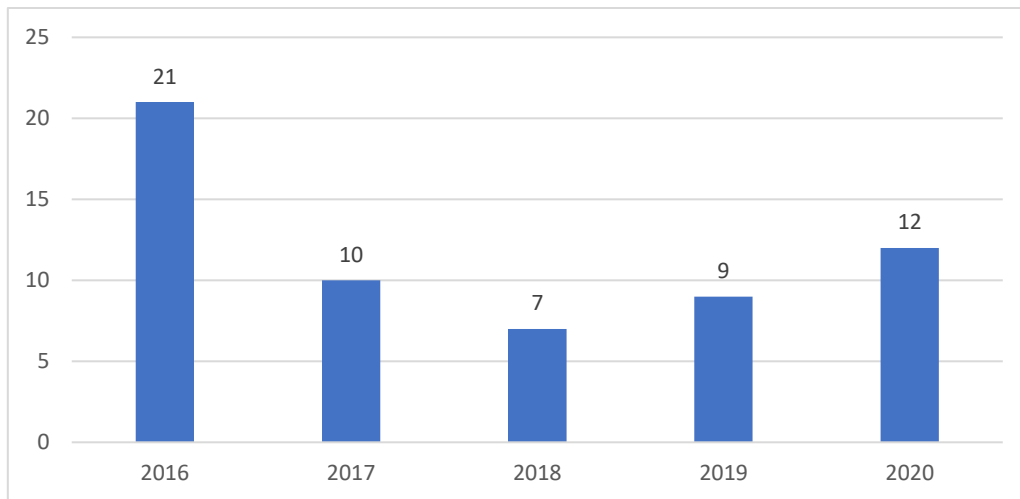
III.7.3 Procedura „Niebieska Karta”

Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Narkomanii realizuje corocznie na terenie gminy Maszewo *Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Przeciwdziałania Narkomanii*. Jednocześnie Uchwałą Nr XXVIII/181/2018 Rady Miejskiej w Maszewie z dnia 23 stycznia 2018 r. na terenie gminy realizowano *Gminny program przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ofiar przemocy w rodzinie na lata 2018-2020*.

Oba programy mają na celu tworzenie spójnego systemu działań profilaktycznych i naprawczych zmierzających do zapobiegania powstawania nowych problemów związanych z alkoholem i narkotykami, zmniejszania rozmiaru tych, które aktualnie występują oraz podejmowania działań w zakresie przeciwdziałania występowaniu zjawiskom przemocy w rodzinie.

Z danych GKRPAiN w Maszewie wynika, że liczba uzależnionych osób z terenu gminy rośnie. Są to wyłącznie „odnotowane” osoby, choć przypuszcza się, że ich liczba jest znacznie większa. W 2020 r. odnotowano 12 osób uzależnionych.

Wykres 24 Liczba osób uzależnionych z terenu gminy odnotowanych w GKRPAiN w Maszewie

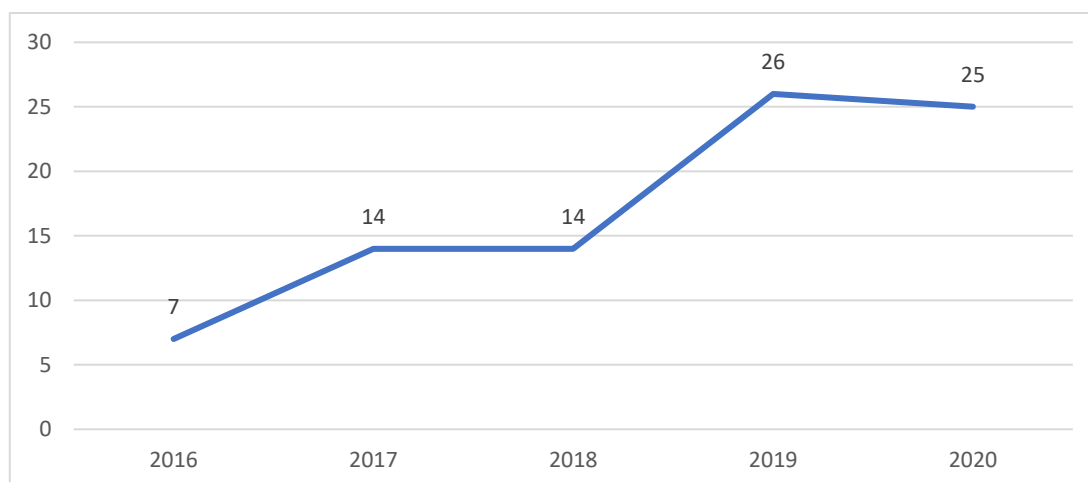
Źródło: dane OPS w Maszewie

Podjęmowanie interwencji w środowisku wobec rodziny dotkniętej przemocą w rodzinie odbywa się w oparciu o procedurę „Niebieskie Karty”, którą określa rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 13 września 2011 r. w sprawie procedury „Niebieskie Karty” i wzorów formularzy „Niebieska Karta”⁴. Ustawa o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie nakłada obowiązek prowadzenia procedury „Niebieskie Karty” na przedstawicieli jednostek organizacyjnych pomocy społecznej, gminnych komisji rozwiązywania problemów alkoholowych, policji, oświaty i ochrony zdrowia. W ramach struktury OPS w Maszewie funkcjonuje Zespół Interdyscyplinarny, którego zadaniem jest przeciwdziałanie przemocy w rodzinie oraz praca z ofiarami i sprawcami przemocy.

W 2020 r. w 25 rodzinach była prowadzona procedura "Niebieskiej Karty". Liczba „Niebieskich Kart” w ostatnich latach wzrasta, co świadczy o pogłębiającym się problemie przemocy w rodzinie.

⁴ Dz. U. Nr 209, poz. 1245.

Wykres 25 Liczba zakładanych „Niebieskich Kart” w gminie Maszewo w latach 2016-2020

Źródło: dane OPS w Maszewie

IV. Diagnoza problemów społecznych na terenie gminy Maszewo

W roku 2019 na zlecenie gminy Maszewo została przeprowadzona diagnoza społeczna, która miała na celu ukazanie skali problemów uzależnień społecznych na terenie gminy. Istotą badania było poznanie opinii oraz postaw względem wybranych problemów społecznych: problemu alkoholowego, nikotynowego, narkotykowego oraz zjawiska przemocy i uzależnień behawioralnych. W tym celu zdecydowano się na przeprowadzenie komplementarnych badań, zrealizowanych wśród: dorosłych mieszkańców gminy Maszewo (100 osób), uczniów uczęszczających do szkoły podstawowej i ponadpodstawowej (377 osób) oraz sprzedawców (20 osób). Badania przeprowadzono w październiku i listopadzie 2019 r.

Badania wśród mieszkańców i sprzedawców zostały wykonane zgodnie z metodologią ilościową, za pomocą metody PAPI (wywiad bezpośredni realizowany przy użyciu papierowej ankiety). Wykorzystana technika badawcza opierała się na bezpośrednim komunikowaniu się ankietera z respondentami, przy wykorzystaniu ustrukturyzowanego narzędzia badawczego, jakim był kwestionariusz ankiety. W przypadku uczniów zastosowano badanie ankietowe za pomocą ankiety internetowej (CAWI). W badaniu łącznie wzięło udział 497 osób. Zróżnicowany dobór próby badawczej umożliwił pogłębienie badanych zjawisk związanych bezpośrednio z zagrożeniami społecznymi na terenie gminy oraz uzyskanie informacji i opinii z różnych środowisk.

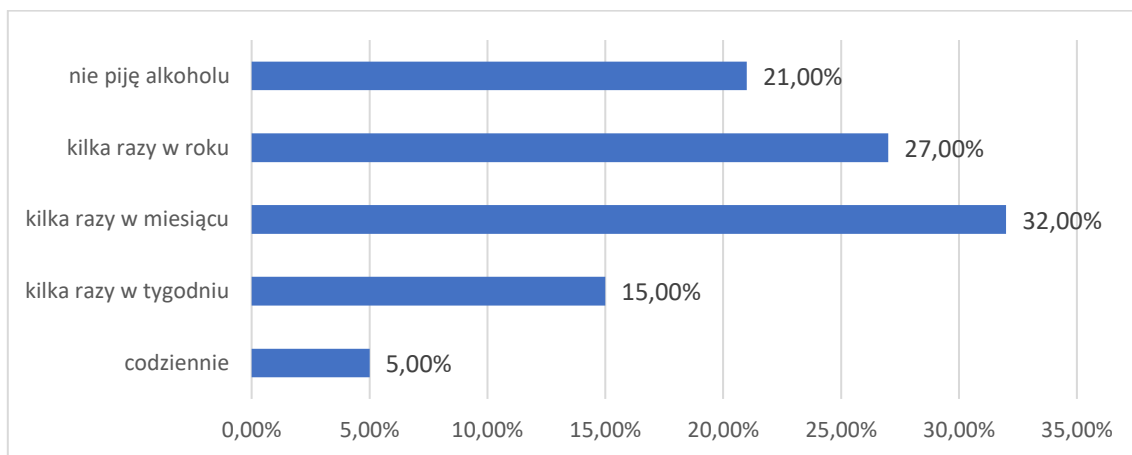
Wyniki z przeprowadzonych badań zaprezentowano poniżej.

IV.1 Diagnoza problemów społecznych na podstawie badania dorosłych mieszkańców gminy

IV.1.1 Problem alkoholowy

Na początek badania zapytano mieszkańców jak często zdarza im się spożywać alkohol. 21% badanych nie pije w ogóle alkoholu. Kilka razy w roku zdarza się to 27% respondentom. 32,00% osób sięga po alkohol kilka razy w miesiącu, 12% kilka razy w tygodniu, zaś 5% badanych pije alkohol codziennie, co wskazuje, że te osoby mogą zmagać się z problemem alkoholowym.

Wykres 26 Częstotliwość spożywania alkoholu wśród mieszkańców gminy Maszewo

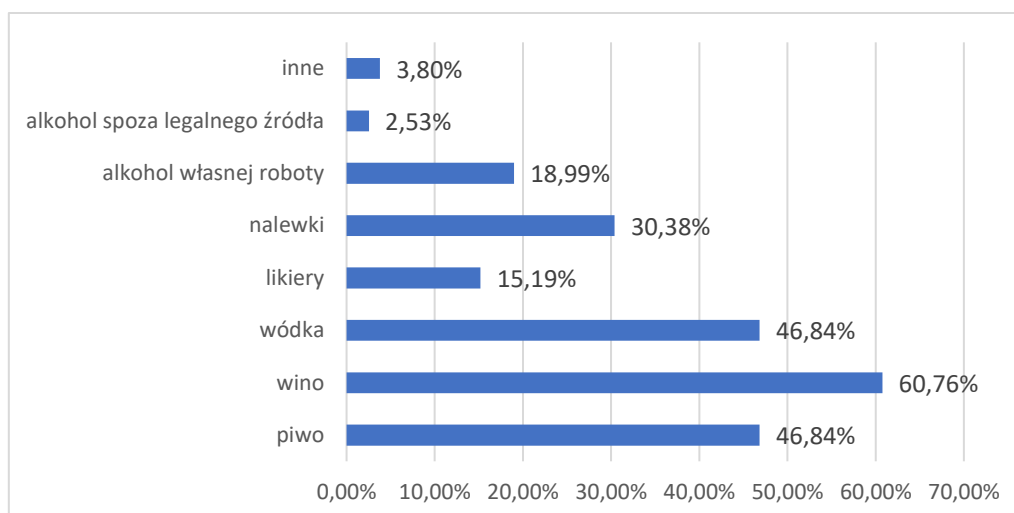

Źródło: Diagnoza problemów społecznych na terenie gminy Maszewo

Mężczyźni częściej niż kobiety deklarowali, iż nie sięgają w ogóle po alkohol – takiej odpowiedzi udzieliło 27% mężczyzn i 17% kobiet. Kobiety sięgają po alkohol kilka razy w roku (32%), kilka razy w miesiącu (40%) i kilka razy w tygodniu (12%). Natomiast mężczyźni najczęściej sięgają po alkohol: kilka razy w roku (20%), kilka razy w miesiącu (22%), kilka razy w tygodniu (20%) oraz codziennie (12%).

Osoby, które sięgają po alkohol, najczęściej spożywają: wino (60,76%), piwo (46,84%), wódkę (46,84%), nalewki (30,38%), alkohol własnej roboty (18,99%) oraz likiery (15,19%) i alkohol spoza legalnego źródła (2,53%).

Wykres 27 Rodzaj alkoholu spożywanego najczęściej wśród mieszkańców gminy Maszewo

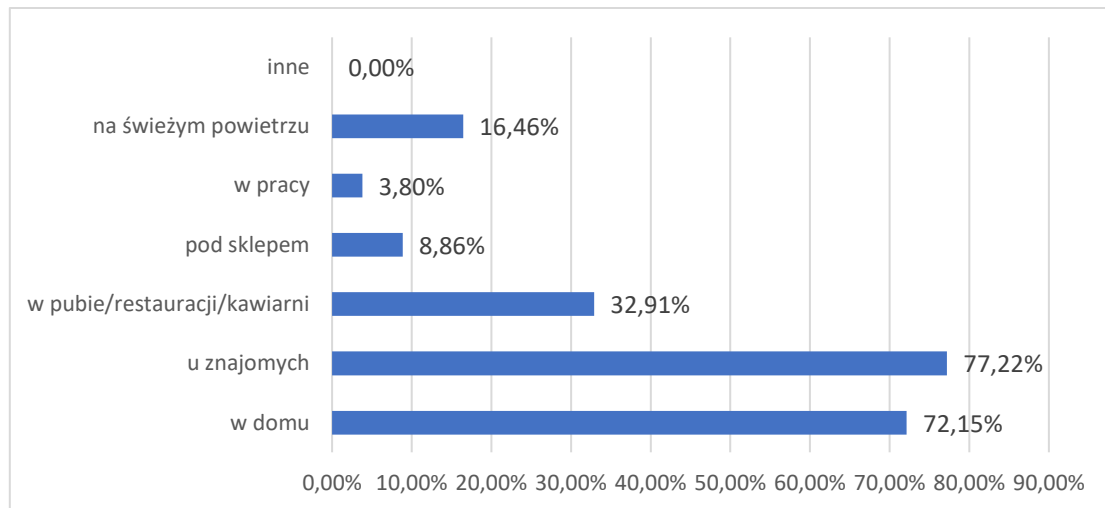
(Pytanie wielokrotnego wyboru, odpowiedzi nie sumują się do 100%)

Źródło: Diagnoza problemów społecznych na terenie gminy Maszewo

Towarzystwo to główny powód sięgania po alkohol przez mieszkańców gminy – taką odpowiedź wskazało 62,03% badanych. W dalszej kolejności wymieniano następujące powody: preferencje smakowe (49,37%), chęć lepszej zabawy (30,38%), próba złagodzenia stresu (25,32%), wpływ znajomych (25,32%), próba zapomnienia o problemach (18,99%), brak konkretnego powodu (10,13%) oraz chęć zmniejszenia objawów kaca (8,86%).

Mieszkańcy spożywają alkohol głównie u znajomych (77,22%) oraz w domu (72,15%). W pubach/restauracjach lub kawiarniach alkohol spożywa 39,91% osób, na świeżym powietrzu pije 16,46% badanych, pod sklepem alkohol spożywa kolejne 8,86% respondentów, a w pracy 3,80% osób. Należy zwrócić uwagę na fakt, iż mieszkańcy przyznali, że zdarza im się spożywać alkohol w pracy – jest to bardzo niepokojące zjawisko, któremu należy przeciwdziałać.

Wykres 28 Miejsce spożywania alkoholu wśród mieszkańców gminy Maszewo

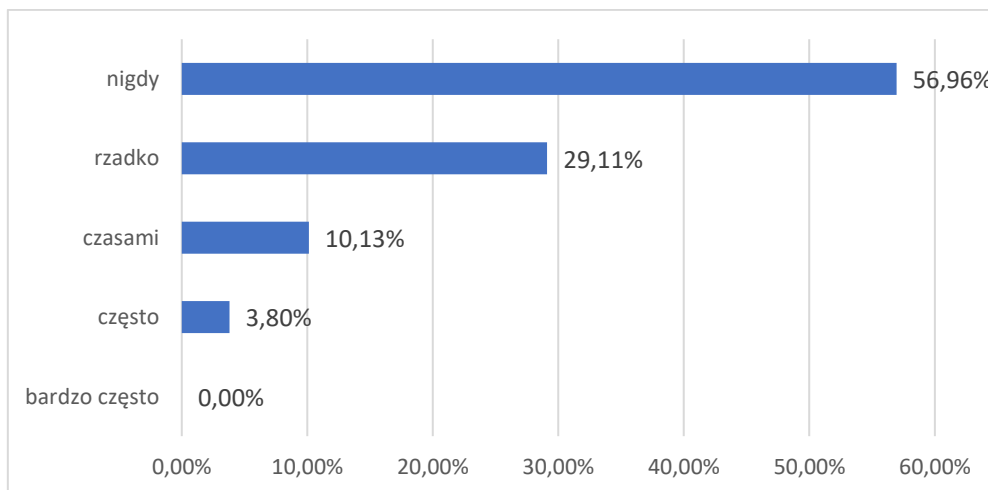

(Pytanie wielokrotnego wyboru, odpowiedzi nie sumują się do 100%)

Źródło: Diagnoza problemów społecznych na terenie gminy Maszewo

W związku z tym, że mieszkańcy przyznali, że zdarza im się spożywać alkohol w pracy, zapytano ich jak często im się to zdarza. Niepokojącą informacją jest to, że jedynie 56,96% badanych nigdy nie wykonywało swoich obowiązków zawodowych znajdując się pod wpływem alkoholu. 29,11% osób zdarzało się to rzadko, 10,13% ankietowanych czasami, a 3,80% ankietowanych często pracuje pod wpływem alkoholu. Dane te powinny być sygnałem dla pracodawców - powinni baczniej się przyglądać swoim pracownikom i kontrolować ich trzeźwość.

Wykres 29 Wykonywanie pracy zawodowej pod wpływem alkoholu wśród mieszkańców gminy Maszewo

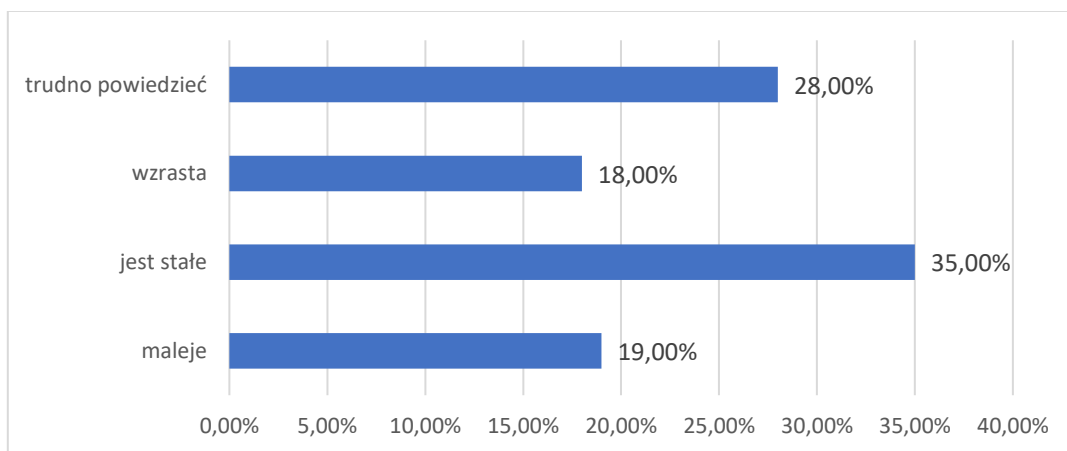

Źródło: Diagnoza problemów społecznych na terenie gminy Maszewo

20,25% ankietowanych oświadczyło, iż zdarzało im się kierować pojazdem w stanie nietrzeźwości. 15,19% respondentów taka sytuacja zdarzyła się raz, a 5,06% osób zdarza się to sporadycznie.

Analizując spożycie alkoholu w gminie na przestrzeni ostatnich kilku lat, można zauważyć, iż większość respondentów sądzi, iż obecnie pije się tyle samo co dawniej – takiej odpowiedzi udzieliło 35% osób. Zdaniem 19% badanych obecnie pije mniej niż kiedyś, zaś 18% osób uważa, że aktualnie pije się więcej niż kiedyś. 28% osób wskazało odpowiedź „trudno powiedzieć”.

Wykres 30 Spożycie alkoholu na przestrzeni lat w opinii mieszkańców gminy Maszewo

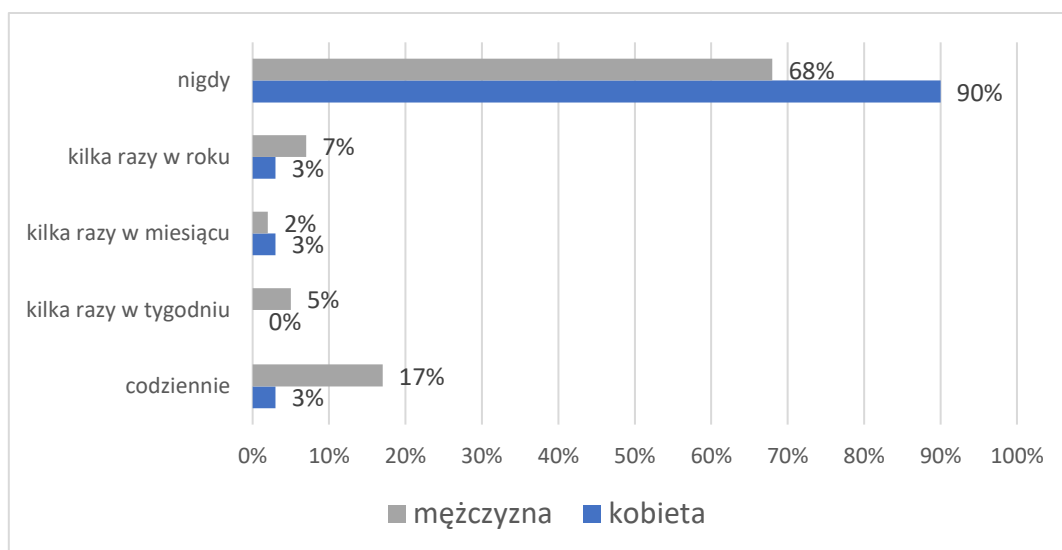

Źródło: Diagnoza problemów społecznych na terenie gminy Maszewo

IV.1.2 Problem nikotynowy

Na terenie gminy Maszewo w 2019 r. palenie papierosów deklarowało 19% respondentów, w tym codzienne palenie 9%. Analizując częstotliwość palenia papierosów można dostrzec, iż z nałogiem na terenie gminy zmagają się częściej mężczyźni niż kobiety. Do palenia przyznało się 22% mężczyzn i 10% kobiet. Wśród tej pierwszej grupy codziennie pali 17% ankietowanych, kilka razy w tygodniu pali 5% osób, kilka razy w roku pali 7% mężczyzn, a kilka razy w miesiącu 2% osób. Kobiety palą: kilka razy w roku (3%), kilka razy w miesiącu (3%) oraz codziennie (3%).

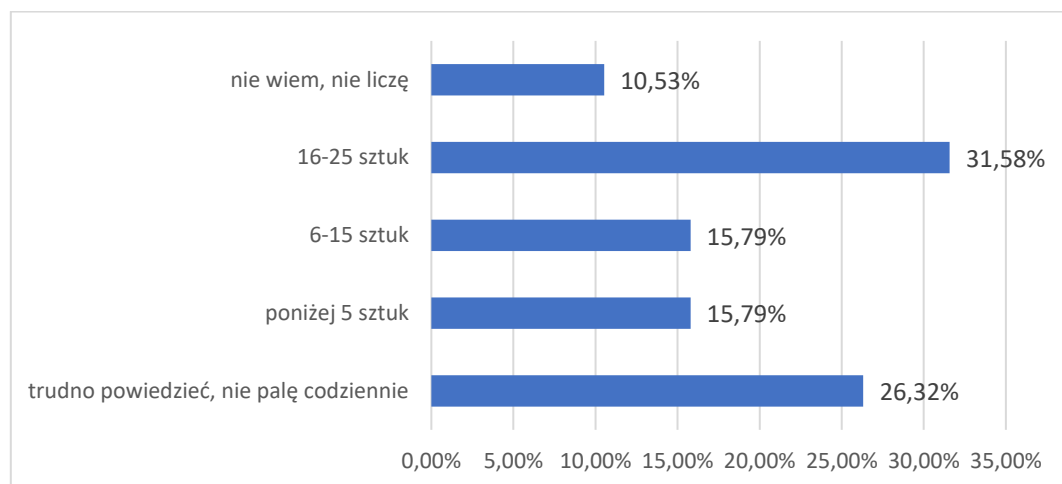
Wykres 31 Częstotliwość palenia papierosów w podziale na płeć

Źródło: Diagnoza problemów społecznych na terenie gminy Maszewo

26,32% ankietowanych, którzy palą papierosy, przyznało, iż nie pali ich codziennie. 15,79% osób wypala dziennie mniej niż 5 papierosów, kolejne 15,79% pali od 6 do 15 papierosów, 31,58% wypala od 16 do 25 papierosów dziennie, a 10,53% osób nie wie ile wypala, ponieważ tego nie liczy.

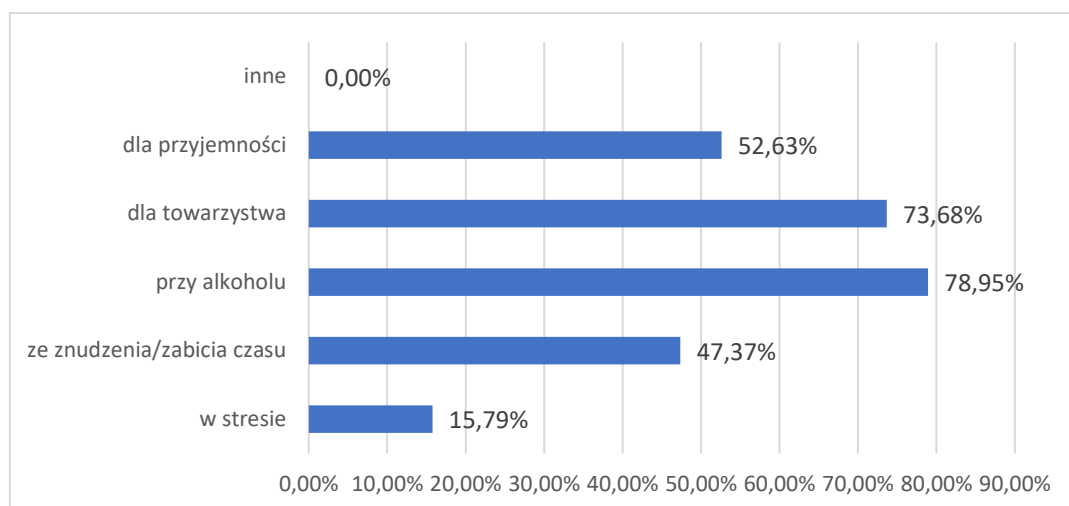
Wykres 32 Liczba wypalanych papierosów dziennie przez mieszkańców gminy Maszewo

Źródło: Diagnoza problemów społecznych na terenie gminy Maszewo

Respondenci najczęściej sięgają po papierosy przy alkoholu (78,95%), dla towarzystwa (73,68%), dla przyjemności (52,63%), ze znudzenia i zabicia czasu (47,37%) oraz w stresie (15,79%).

Wykres 33 Okoliczności sięgania najczęściej po papierosa

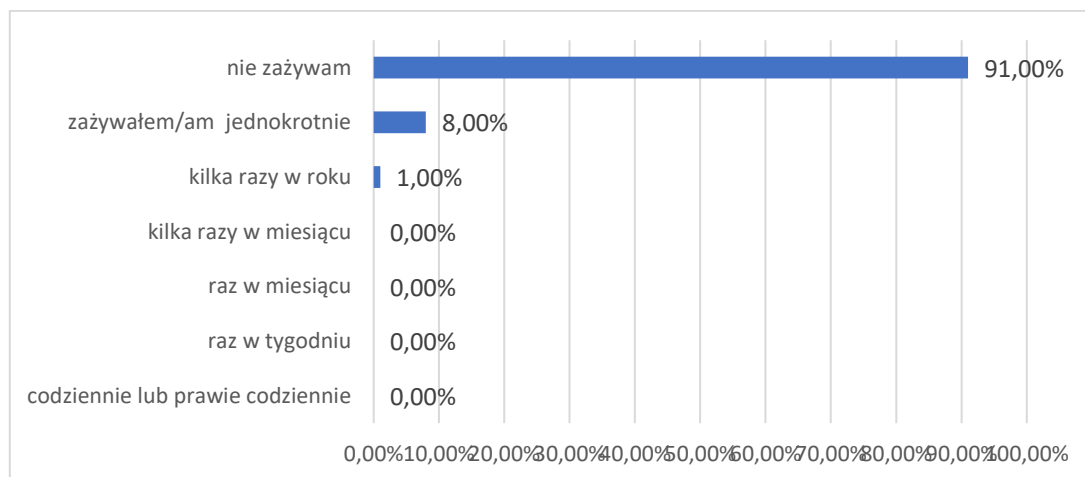
Źródło: Diagnoza problemów społecznych na terenie gminy Maszewo

42,11% respondentów przyznało, iż nigdy nie próbowali rzucić palenia. 31,58% respondentów nie próbowало, ale zamierza to zrobić, 15,79% osób próbowало raz, ale im się to nie udało, zaś 10,53% ankietowanych próbowало wiele razy, ale nieskutecznie.

IV.1.3 Problem narkotykowy

Kolejnym analizowanym problemem był problem uzależnień od substancji psychoaktywnych. Jego celem było oszacowanie skali problemu w gminie Maszewo, sprawdzenie wiedzy mieszkańców na temat narkotyków i dopalaczy oraz sprawdzenie dostępności tych substancji w gminie. 9% respondentów przyznało, że sięgali kiedykolwiek po narkotyki.

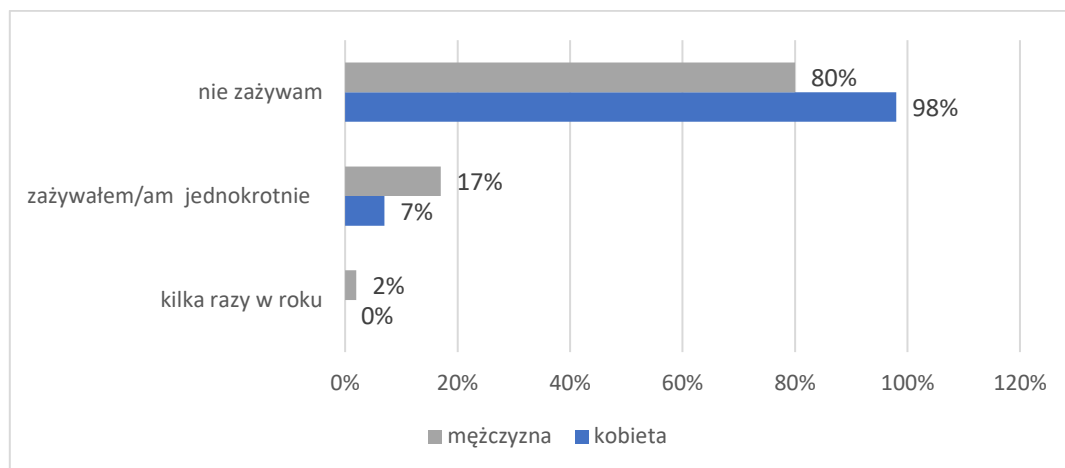
Wykres 34 Częstotliwość zażywania substancji psychoaktywnych wśród mieszkańców gminy Maszewo

Źródło: Diagnoza problemów społecznych na terenie gminy Maszewo

Do kontaktu z środkami psychoaktywnymi przyznało się 20% mężczyzn i 2% kobiet. Mężczyźni zażywali te środki: jednokrotnie (17%) oraz kilka razy w roku (2%). Kobiety sięgały po substancje psychoaktywne jednokrotnie (2%).

Wykres 35 Zażywanie substancji psychoaktywnych w podziale na płeć

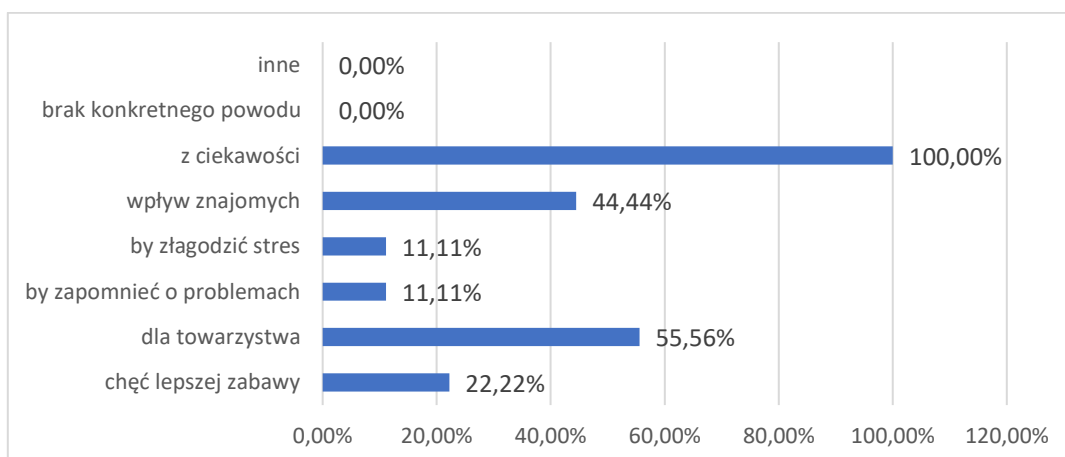

Źródło: Diagnoza problemów społecznych na terenie gminy Maszewo

Wszyscy ankietowani, którzy sięgali po substancje psychoaktywne zażywali marihuanę. 22% osób zażywało LSD, a 11,11% sięgało po kokainę. Respondenci nie zażywali pozostałych wymienionych substancji.

Głównym, wymienianym powodem sięgania po substancje psychoaktywne przez dorosłych mieszkańców gminy była: ciekawość (100%), towarzystwo (55,56%), wpływ znajomych (44,44%), chęć lepszej zabawy (22,22%), by zapomnieć o problemach (11,11%) oraz chęć złagodzenia stresu (11,11%).

Wykres 36 Główne powody sięgania po substancje psychoaktywne

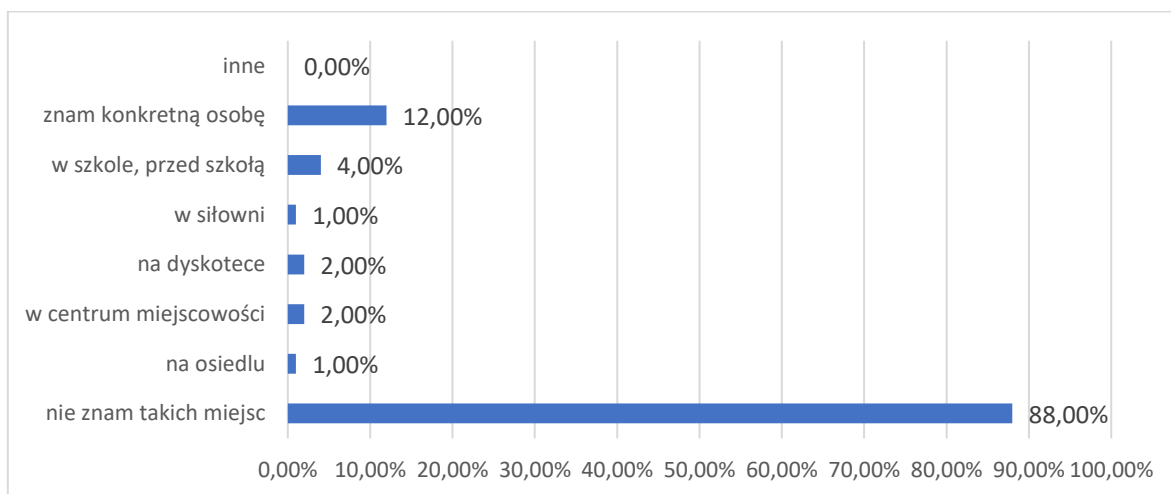
(Pytanie wielokrotnego wyboru, odpowiedzi nie sumują się do 100%)

Źródło: Diagnoza problemów społecznych na terenie gminy Maszewo

Podczas badania poproszono również badanych o ocenę możliwości pozyskania narkotyków w gminie Maszewo. Co ciekawe, aż 72% osób nie potrafiło udzielić odpowiedzi na to pytanie. 18% osób uważa, że są one trudno dostępne, a zdaniem 8% badanych substancje te są całkowicie niedostępne. Z tą opinią nie zgodziło się 2% respondentów – uważają oni, że narkotyki są łatwo dostępne w gminie. Natomiast w przypadku możliwości pozyskania dopalaczy, również większość osób nie potrafiła ocenić ich dostępności (71%). Zdaniem 3% osób, dopalacze są łatwo dostępne w gminie. 18% badanych uważa, że substancje te są trudno dostępne, a dla 8% osób są one całkowicie niedostępne.

Zdecydowana większość ankietowanych (88%) nie potrafiła wskazać miejsc w gminie Maszewo, w których można kupić substancje psychoaktywne. Pozostałe osoby wskazywały na: okolice szkoły (4%), dyskotekę (2%), centrum miejscowości (2%), siłownię (1%) oraz osiedle (1%). Dodatkowo 12% osób zna konkretne osoby sprzedające narkotyki.

Wykres 37 Ocena miejsc w gminie Maszewo, gdzie można kupić substancje psychoaktywne

(Pytanie wielokrotnego wyboru, odpowiedzi nie sumują się do 100%)

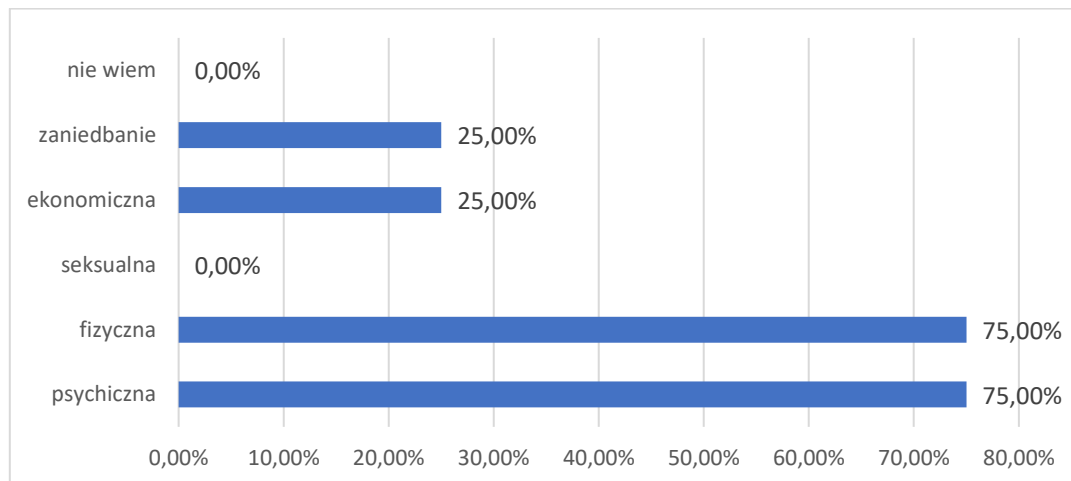
Źródło: Diagnoza problemów społecznych na terenie gminy Maszewo

IV.1.4 Problem występowania zjawiska przemocy

W opinii respondentów 27% mieszkańców gminy Maszewo doświadcza przemocy w rodzinie. Ankietowani uważają, że przemoc domowa związana jest głównie z piciem alkoholu – taką odpowiedź wskazało 98% osób. W dalszej kolejności wskazywano na: zażywanie dopalaczy (56%), zażywanie narkotyków (51%), choroby (35%), wykluczenie społeczne (25%) i zażywanie leków (24%). 4% spośród respondentów doświadczyło kiedykolwiek przemocy. Osoby te

doznały głównie przemocy psychicznej (75%) oraz fizycznej (75%), a także przemocy ekonomicznej (25%) oraz zaniedbania (25%).

Wykres 38 Rodzaje przemocy, której doświadczyli respondenci badania

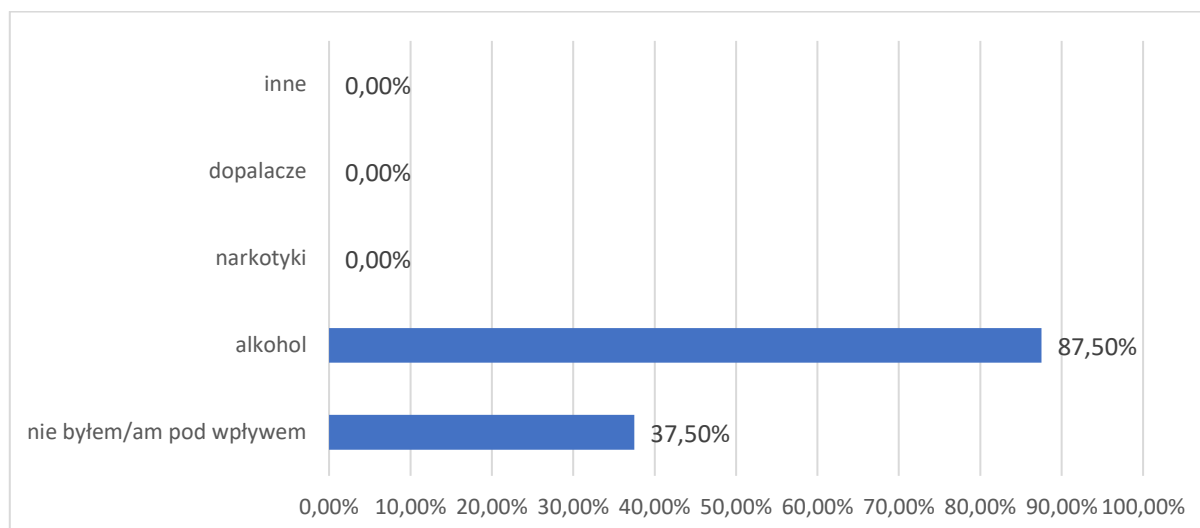

(Pytanie wielokrotnego wyboru, odpowiedzi nie sumują się do 100%)

Źródło: Diagnoza problemów społecznych na terenie gminy Maszewo

Osobami stosującymi przemoc wobec respondentów był: tata (50%), partner/partnerka (50%), mama (25%), koledzy (25%) oraz inne osoby (25%). Większość respondentów stosujących przemoc robiła to pod wpływem alkoholu – takiej odpowiedzi udzieliło 87,5% osób.

Wykres 39 Stosowanie przemocy pod wpływem środków psychoaktywnych

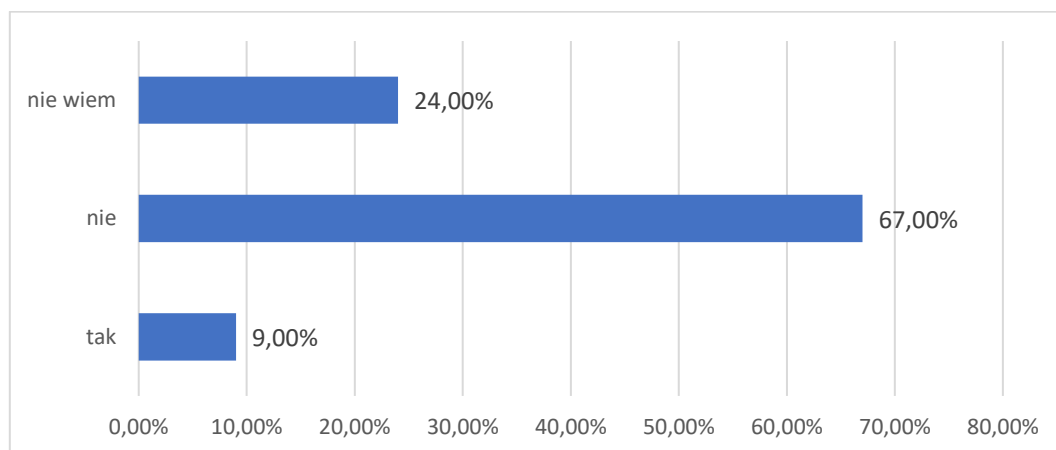

(Pytanie wielokrotnego wyboru, odpowiedzi nie sumują się do 100%)

Źródło: Diagnoza problemów społecznych na terenie gminy Maszewo

65% mieszkańców uważa, iż nie istnieją okoliczności usprawiedliwiające stosowanie przemocy, zaś 11% uważa, że takie okoliczności istnieją. 24% osób nie potrafiło udzielić odpowiedzi na to pytanie. Większość osób (67%) uważa, że stosowanie kar fizycznych w stosunku do dzieci nie jest dobrą metodą wychowawczą. Przeciwnego zdania było 9% ankietowanych mieszkańców, a 24% osób nie potrafiło udzielić odpowiedzi na to pytanie.

Wykres 40 Opinia respondentów na temat stosowania kar fizycznych wobec dzieci jako metoda wychowawcza

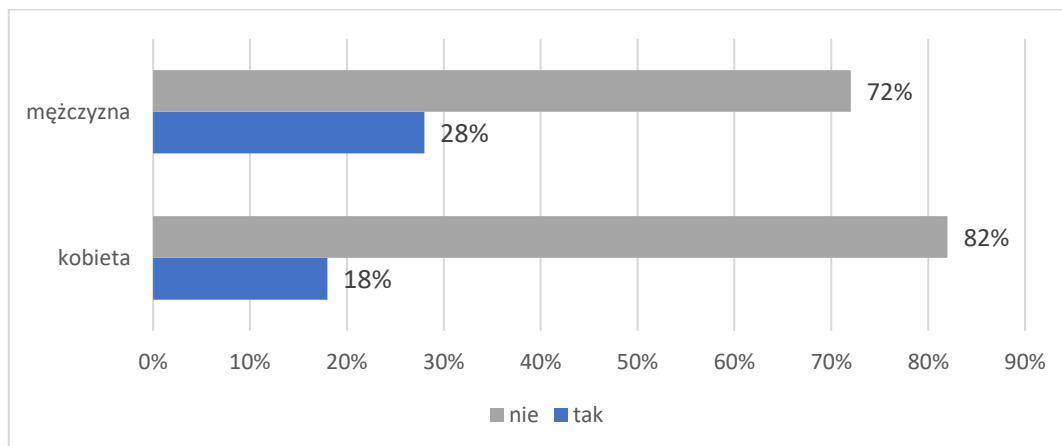
Źródło: Diagnoza problemów społecznych na terenie gminy Maszewo

IV.2 Diagnoza problemów społecznych na podstawie badania dzieci i młodzieży

IV.2.1 Problem alkoholowy

Badania w 2019 r. wykazały, że 23,34% uczniów próbowało już kiedykolwiek pić alkohol. Kontakt z alkoholem zadeklarowało 18% dziewczynek i 28% chłopców. Jak widać, sięganie po alkohol wśród uczniów ma istotny statystycznie związek z płcią – chłopcy częściej niż dziewczynki przyznawali się do spożywania alkoholu.

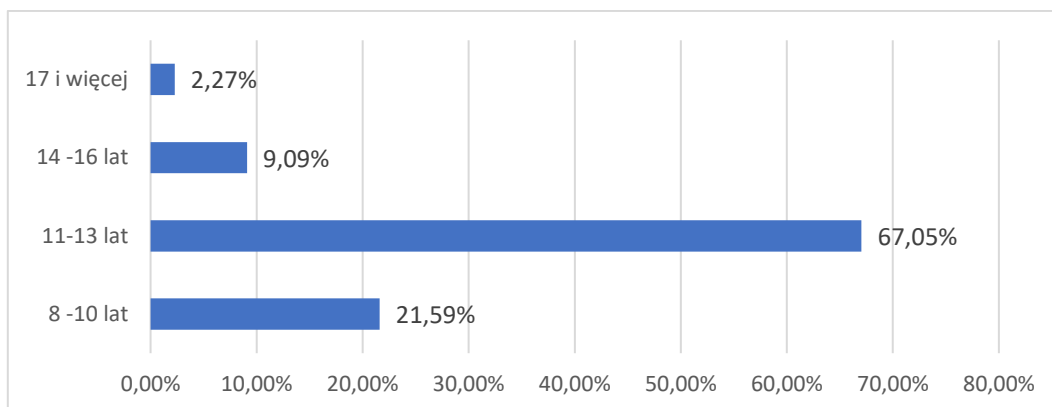
Wykres 41 Spożycie alkoholu wśród uczniów w podziale na płeć

Źródło: Diagnoza problemów społecznych na terenie gminy Maszewo

Uczniowie najczęściej sięgali pierwszy raz po alkohol w wieku 11 – 13 lat – taką odpowiedź wskazało 67,05% badanych. 21,59% uczniów pierwszy raz piło alkohol w wieku 8 – 10 lat. Natomiast w wieku 14 - 16 lat pierwszy raz po alkohol sięgnęło kolejne 9,09% uczniów. 2,27% badanych piło pierwszy raz alkohol mając 17 i więcej lat.

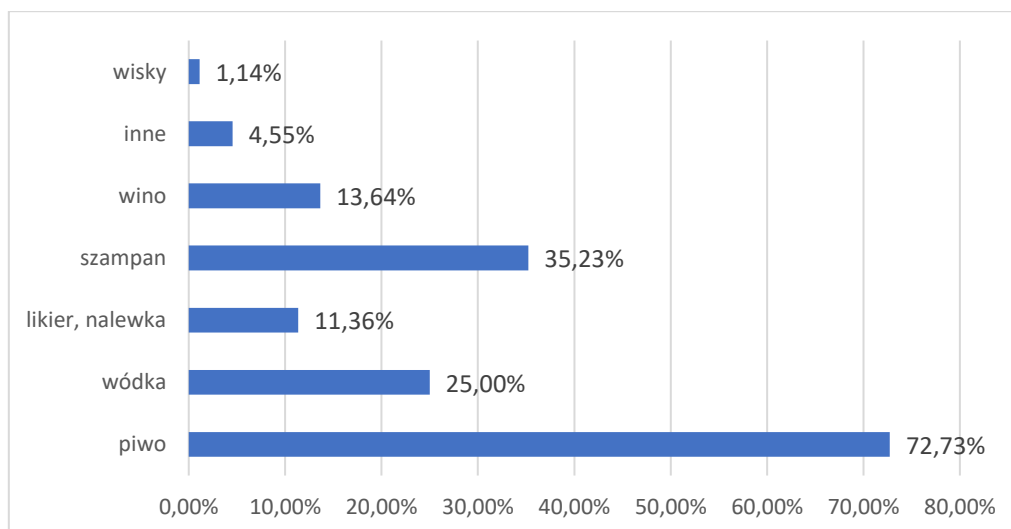
Wykres 42 Wiek spożycia o raz pierwszy alkoholu przez uczniów

Źródło: Diagnoza problemów społecznych na terenie gminy Maszewo

Następnie uczniów poproszono o wskazanie rodzaju alkoholu, który zdarzyło im się próbować. Respondenci najczęściej wskazywali na: piwo (72,73%), szampana (35,23%), wódkę (25,00%), wino (13,64%), likier, nalewki (11,36%), whisky (1,14%) oraz inne alkohole, nie podając konkretnych nazw (4,55%).

Wykres 43 Rodzaj spożywanego najczęściej alkoholu wśród uczniów

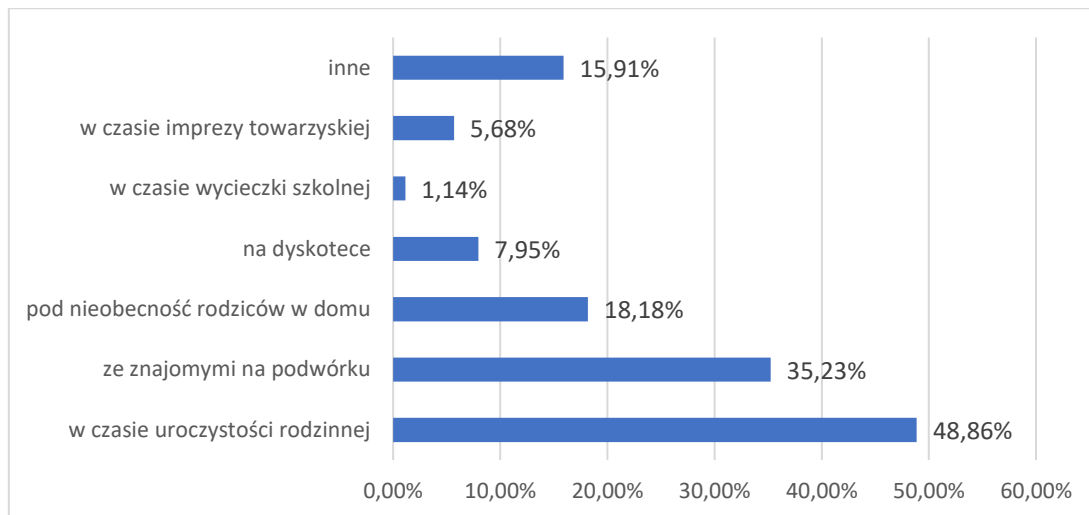

(Pytanie wielokrotnego wyboru, odpowiedzi nie sumują się do 100%)

Źródło: Diagnoza problemów społecznych na terenie gminy Maszewo

Uczniowie po raz pierwszy sięgali po alkohol podczas uroczystości rodzinnej (48,86%), ze znajomymi na podwórku (35,23%), a także: pod nieobecność rodziców (18,18%), na dyskotecę (7,95%), w czasie imprezy towarzyskiej (5,68%) oraz w czasie wycieczki szkolnej (1,14%). 15,91% uczniów wskazało również na inne okoliczności, jednak nie podali konkretnych przykładów.

Wykres 44 Okoliczności spożycia po raz pierwszy alkoholu przez uczniów

(Pytanie wielokrotnego wyboru, odpowiedzi nie sumują się do 100%)

Źródło: Diagnoza problemów społecznych na terenie gminy Maszewo

Interesujący wydaje się fakt, skąd uczniowie mają alkohol, skoro zgodnie z prawem nie mogą sami go kupić. Jak wynika ze zgromadzonego materiału badawczego, uczniowie najczęściej są nim częstowani (50%), podkradają go rodzicom (22,73%), proszą kogoś o kupno (15,91%), kupują sobie samodzielnie (11,36%), dostają go od starszych kolegów (9,09%). Kolejne 11,36% uczniów wskazało na inne sposoby, jednak osoby te nie wymieniały konkretnych przykładów, które miały na myśli wskazując tę odpowiedź.

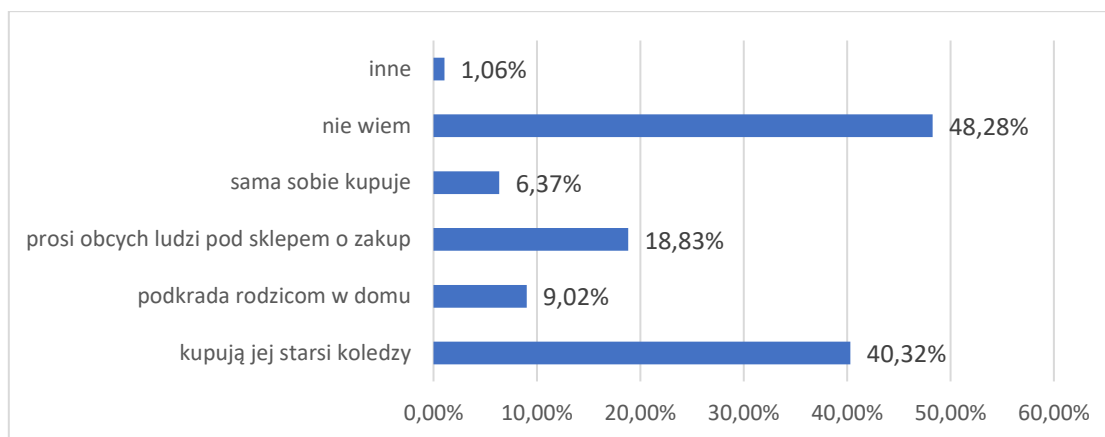
Co ciekawe, zdaniem większości uczniów ich rodzice wiedzą o tym, iż spożywają oni alkohol. Takiej odpowiedzi udzieliło 64,77% osób.

Następnie respondentów zapytano o reakcje ich rodziców na spożywanie przez nich alkoholu. 38,60% przyznała, że ich rodzice nie zareagowali w ogóle na tę informację. 31,58% uczniów zadeklarowało, iż rodzice przeprowadzili z nimi rozmowę, 14,04% osób oznajmiło, iż rodzice zdenerwowali się i wyznaczyli karę, a 15,79% osób przyznało, że rodzice zareagowali w inny sposób, nie podali jednak jakie to były zachowania.

Dla 18,83% ankietowanych zdobycie alkoholu w gminie jest czymś łatwym. Z tą opinią nie zgodziło się 27,59% uczniów, a 53,58% nie potrafiło udzielić odpowiedzi na to pytanie.

Na koniec tej części badania poproszono ankietowanych, aby wskazali jak ich zdaniem młodzież może zdobywać alkohol. Większość uczniów przyznała, iż nie ma wiedzy na ten temat (48,28%). Pozostali uczniowie wskazywali na następujące sposoby: kupują jej starsi koledzy (40,32%), proszą obcych ludzi pod sklepem o zakup (18,83%), podkradają rodzicom (9,02%), sami sobie kupują (6,37%) oraz zdobywają go w inny sposób (1,06%).

Wykres 45 Opinia uczniów na temat zdobycia alkoholu

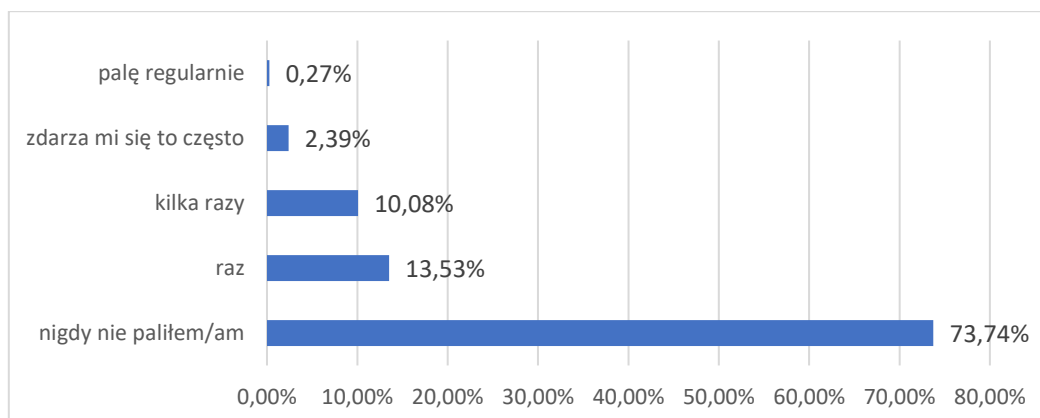
(Pytanie wielokrotnego wyboru, odpowiedzi nie sumują się do 100%)

Źródło: Diagnoza problemów społecznych na terenie gminy Maszewo

IV.2.2 Problem nikotynowy

Do palenia papierosów przyznało się 26,26% ankietowanych uczniów. Spośród nich 13,53% osób paliło papierosy raz, 10,08% uczniów robiło to kilka razy, 2,39% osób często zdarza się palić, a kolejne 0,27% uczniów pali papierosy regularnie.

Wykres 46 Częstotliwość palenia papierosów wśród uczniów

Źródło: Diagnoza problemów społecznych na terenie gminy Maszewo

Do palenia papierosów przyznało się 23% dziewczynek i 29% chłopców. Dziewczynki najczęściej przyznawały, iż paliły kilka razy (14%), raz (7%) oraz zdarza im się to często (2%).

Chłopcy najczęściej wskazywali następujące odpowiedzi: raz (13%), kilka razy (12%), zdarza im się to często (2%) oraz kolejny 1% chłopców pali papierosy regularnie.

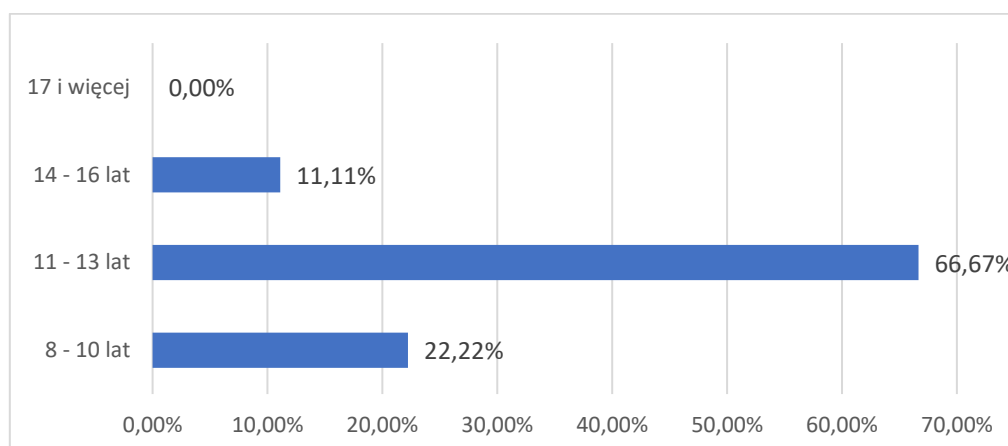
Uczniowie najczęściej pierwszy raz palili papierosy w wieku 10 - 12 lat (54,55%) oraz w wieku 13 -14 lat (25,25%). 16,16% uczniów paliło pierwszy raz w wieku poniżej 10 lat, 2,02% osób paliło pierwszy raz w wieku 15 – 17 lat, a kolejne 2,02% uczniów w wieku 18 i więcej lat.

Skalę problemu nikotynowego pokazuje częstotliwość sięgania po papierosy w przeciągu ostatniego miesiąca. W tym czasie 75,76% uczniów paliło mniej niż jednego papierosa na tydzień, 16,16% mniej niż jednego papierosa dziennie, 1-5 papierosów dziennie wypalało 4,04% ankietowanych, 6 – 10 papierosów paliło 3,03% uczniów, zaś 1,01% wypalało od 11 - 20 papierosów dziennie. **Warto zwrócić uwagę na fakt, iż żaden z uczniów w ostatnim miesiącu nie wypalał więcej niż 20 papierosów dziennie.**

IV.2.3 Problem narkotykowy

Do zażywania środków psychoaktywnych przyznawało się 2,39% uczniów. Do kontaktu z narkotykami przyznało się 2% dziewczynek oraz 3% chłopców. Uczniowie, którzy przyznali, iż zażywali kiedykolwiek środki psychoaktywne pierwszy raz zażywali je w wieku 11– 13 lat (66,67%), 8 – 10 lat (22,22%) oraz 14 – 16 lat (11,11%).

Wykres 47 Wiek uczniów sięgających po substancje psychoaktywne

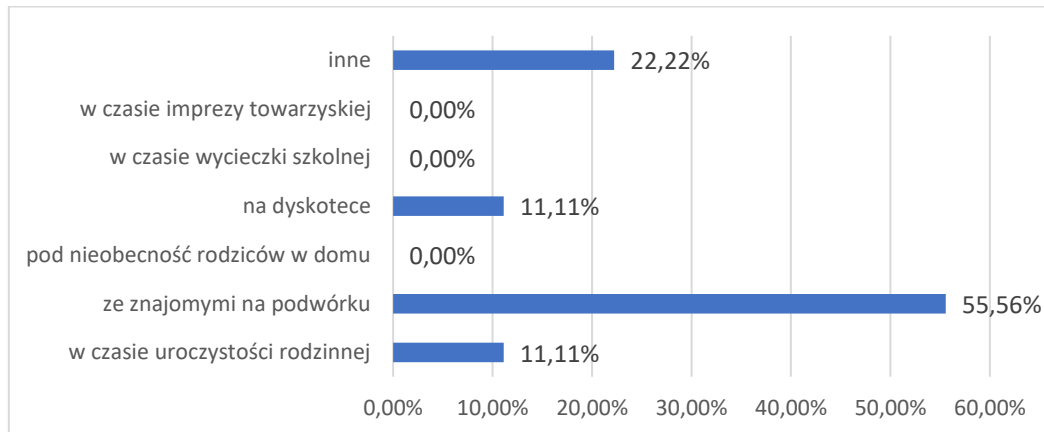
Źródło: Diagnoza problemów społecznych na terenie gminy Maszewo

Uczniowie Ci zażywali: marihuanę lub haszysz (55,56%), amfetaminę (11,11%), grzyby halucynogenne (11,11%), ekstazy (11,11%), dopalacze (11,11%) oraz „Kompot” (11,11%)

i inne substancje (11,11%).

Badania pokazały, że uczniowie pierwszy raz sięgnęli po substancje psychoaktywne ze znajomymi na podwórku (39%) oraz na dyskotecie (55,56%), w czasie uroczystości rodzinnej (11,11%), na dyskotecie (11,11%) oraz w innych okolicznościach (22,22%).

Wykres 48 Okoliczności spróbowania narkotyków o raz pierwszy

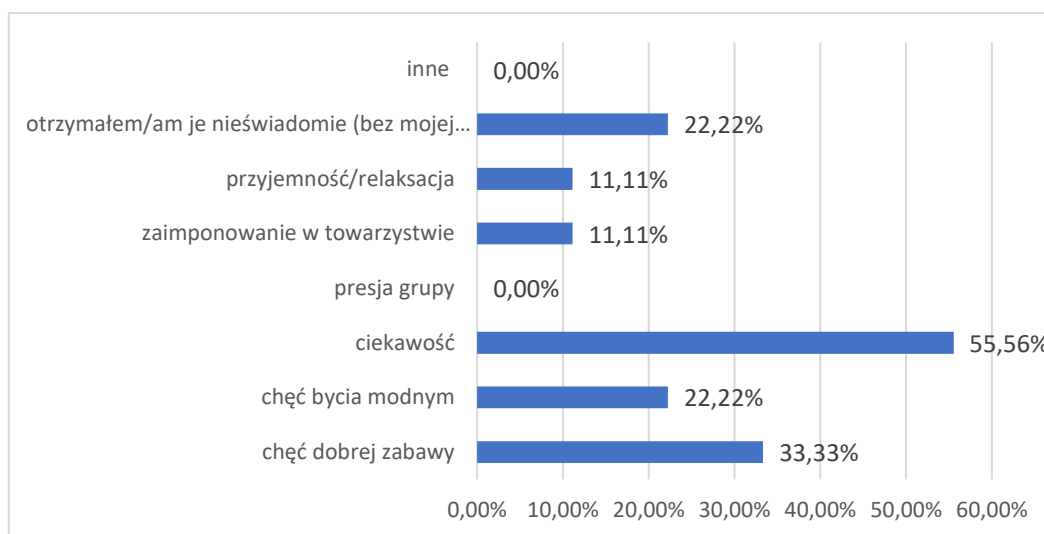
(Pytanie wielokrotnego wyboru, odpowiedzi nie sumują się do 100%)

Źródło: Diagnoza problemów społecznych na terenie gminy Maszewo

Niezwykłe ciekawe wydaje się to skąd uczniowie biorą tego typu substancje, skoro są one prawnie zabronione. Jednak jak wynika z ich odpowiedzi, zdobycie substancji psychoaktywnych nie jest niemożliwe. Uczniowie najczęściej wskazywali, iż: dostali je od kolegi/koleżanki (44,44%), zażywali je w grupie znajomych (33,33%), kupili od kolegi (22,22%), otrzymali je od jednego z rodziców (11,11%) oraz dostali od obcej osoby (11,11%). Kolejne 11,11% uczniów wskazało odpowiedź „inne”, jednak nie wyjaśnili tej odpowiedzi.

Ciekawość (55,56%) oraz chęć dobrej zabawy (33,33%) to główne czynniki motywujące uczniów do zażywania substancji psychoaktywnych. W dalszej kolejności wskazywali oni również na istotność następujących kwestii: chęć bycia modnym (22,22%), otrzymanie nieświadome, bez zgody (22,22%), przyjemność/relaksacja (11,11%) oraz zaimponowanie w towarzystwie (11,11%).

Wykres 49 Przyczyna sięgnięcia po substancje psychoaktywne

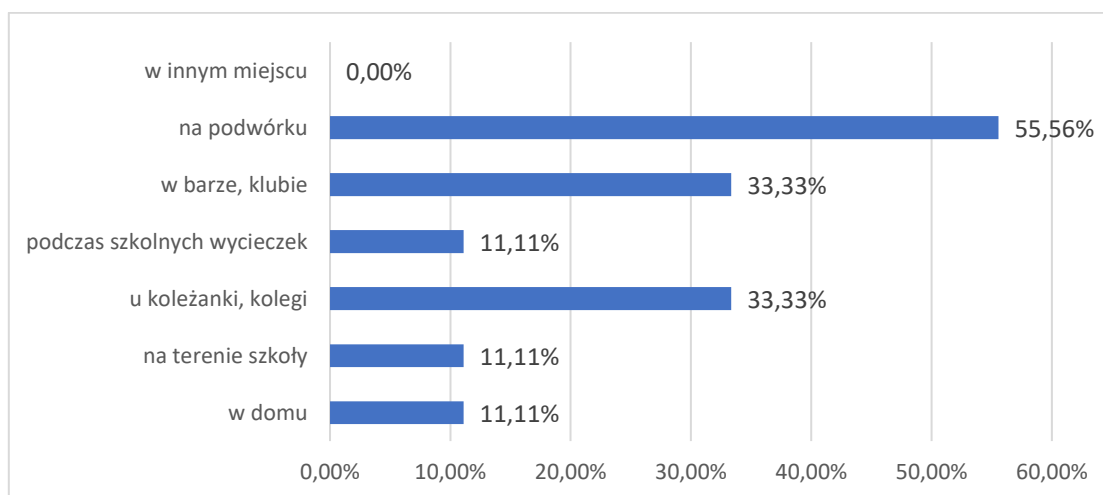

(Pytanie wielokrotnego wyboru, odpowiedzi nie sumują się do 100%)

Źródło: Diagnoza problemów społecznych na terenie gminy Maszewo

Uczniowie najczęściej sięgają po substancje na podwórku (55,56%), u koleżanki/kolegi (33,33%), w barze lub klubie (33,33%), podczas szkolnych wycieczek (11,11%), na terenie szkoły (11,11%) oraz w domu (11,11%).

Wykres 50 Miejsce zażywania narkotyków

(Pytanie wielokrotnego wyboru, odpowiedzi nie sumują się do 100%)

Źródło: Diagnoza problemów społecznych na terenie gminy Maszewo

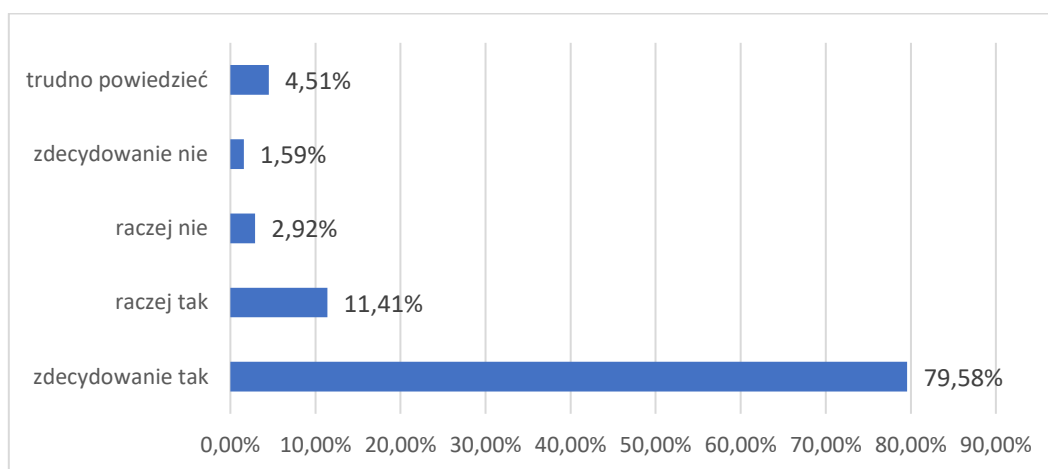
Wszyscy uczniowie, którzy zażywali kiedykolwiek narkotyki uważają, że ich rodzice wiedzą o tym.

5,04% uczniów uważa, że pozyskanie narkotyków lub dopalaczy w ich gminie jest łatwe. Przeciwnego zdania jest natomiast 41,11% badanych. Istotny jest fakt, iż większość uczniów (53,85%) nie ma wiedzy na ten temat, co świadczy o tym, iż nie poszukiwali tego typu informacji.

Uczniowie w większości nie potrafią wskazać miejsc, w których można kupić narkotyki lub dopalacze – takiej odpowiedzi udzieliło 93,90% ankietowanych. Pozostałe osoby wskazywały na: dyskotekę (1,59%), osiedle (1,33%), pod sklepem (0,80%), okolice szkoły (0,27%) i inne miejsca (1,33%). 2,39% uczniów zna osobę, u której można kupić narkotyki.

Większość uczniów uważa, że zażywanie narkotyków i dopalaczy jest zdecydowanie szkodliwe dla zdrowia – takiej odpowiedzi udzieliło 79,58% osób, a 11,41% sądzi, iż jest to raczej szkodliwe. Z tą opinią nie zgodziło się 4,52% uczniów, w tym 2,92% uważa, iż jest to raczej nieszkodliwe, a 1,59% uczniów sądzi, iż dopalacze zdecydowanie nie są szkodliwe. 4,51% osób wskazało odpowiedź „trudno powiedzieć”.

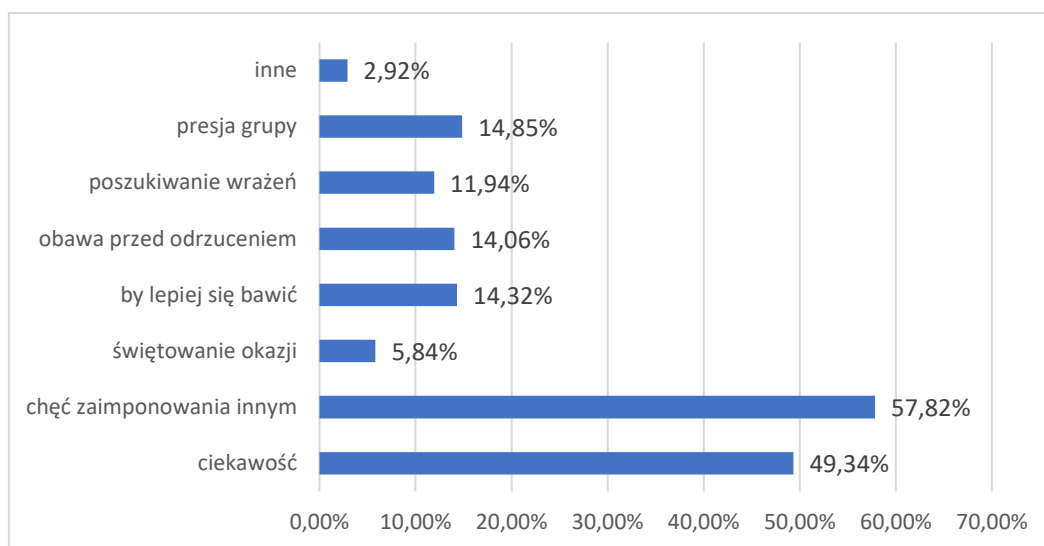
Wykres 51 Opinia uczniów na temat szkodliwości zażywania substancji psychoaktywnych

Źródło: Diagnoza problemów społecznych na terenie gminy Maszewo

W badaniu poproszono uczniów o podanie powodów, dla których młodzi ludzie sięgają po substancje uzależniające (alkohol, narkotyki i papierosy). Zdaniem uczniów to głównie chęć zaimponowania innym (57,82%), ciekawość (49,34%) oraz presja grupy (14,85%), to główne powody, które skłaniają ich rówieśników do sięgania po alkohol, narkotyki, dopalacze oraz papierosy. W dalszej kolejności wymieniano: chęć lepszej zabawy (14,32%), obawę przed odrzuceniem (14,06%), poszukiwanie wrażeń (11,94%), świętowanie okazji (5,84%) oraz inne powody (2,92%).

Wykres 52 Opinia uczniów na temat sięgania po substancje uzależniające

(Pytanie wielokrotnego wyboru, odpowiedzi nie sumują się do 100%)

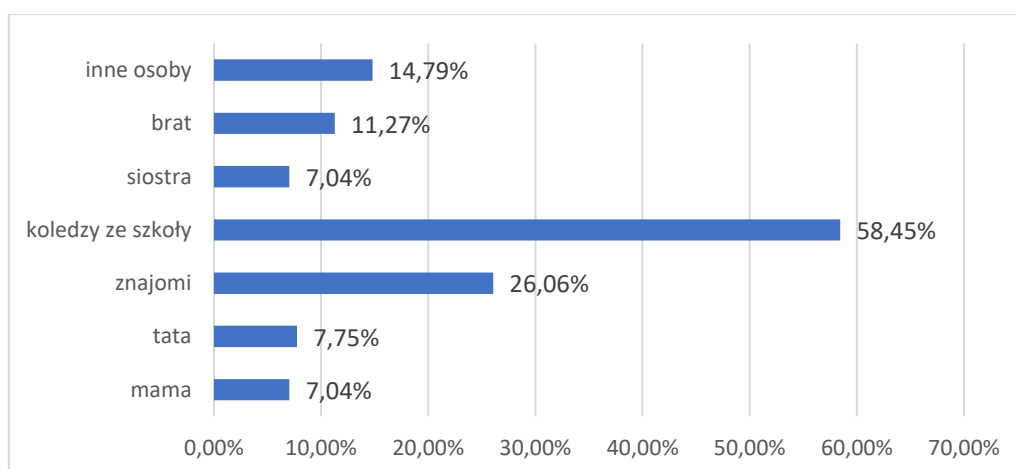
Źródło: Diagnoza problemów społecznych na terenie gminy Maszewo

IV.2.4 Problem występowania zjawiska przemocy

Z badań wynika, że przemocy doświadczyło kiedykolwiek 37,67% uczniów. Wśród nich znalazło się 28% dziewczynek i 46% chłopców.

Osobami stosującymi przemoc wobec uczniów byli głównie koledzy ze szkoły – taką odpowiedź wskazało 58,45% uczniów, którzy doznali przemocy. Rzadziej wskazywano natomiast na: znajomych (26,06%), brata (11,27%), tatę (7,75%), siostrę (7,04%), mamę (7,04%) oraz inne osoby (14,79%).

Wykres 53 Osoby stosujące przemoc wobec uczniów biorących udział w badaniu

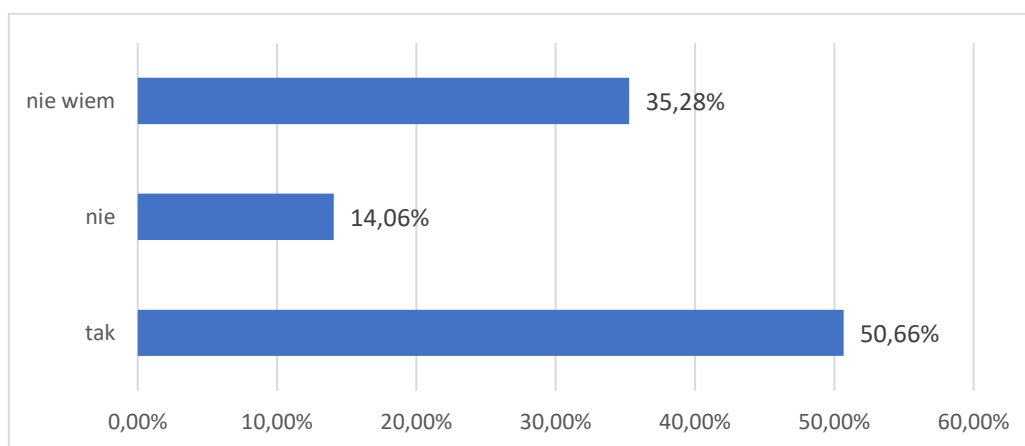
(Pytanie wielokrotnego wyboru, odpowiedzi nie sumują się do 100%)

Źródło: Diagnoza problemów społecznych na terenie gminy Maszewo

Uczniowie, którzy doświadczyli przemocy uważają, że osoby, które stosowały wobec nich przemoc nie były pod wpływem żadnych substancji (71,83%). Natomiast 6,34% uczniów uważa, że osoby te były pod wpływem alkoholu, narkotyków (1,41%) i dopalaczy (1,41%). Kolejne 1,41% uczniów wskazało odpowiedź „leki”. 7,04% uczniów wskazało na inne substancje, nie wymieniając ich nazw, a 23,24% respondentów nie potrafiło udzielić odpowiedzi na to pytanie.

50,66% badanych uczniów twierdzi, że w ich szkole występuje zjawisko przemocy między uczniami. Z tą opinią nie zgodziło się 14,06% uczniów, zaś 35,28% osób nie potrafiło udzielić odpowiedzi na to pytanie. Dane te pokazują, iż problem przemocy rówieśniczej jest obecny w szkołach na terenie gminy.

Wykres 54 Występowanie zjawiska przemocy w szkole

Źródło: Diagnoza problemów społecznych na terenie gminy Maszewo

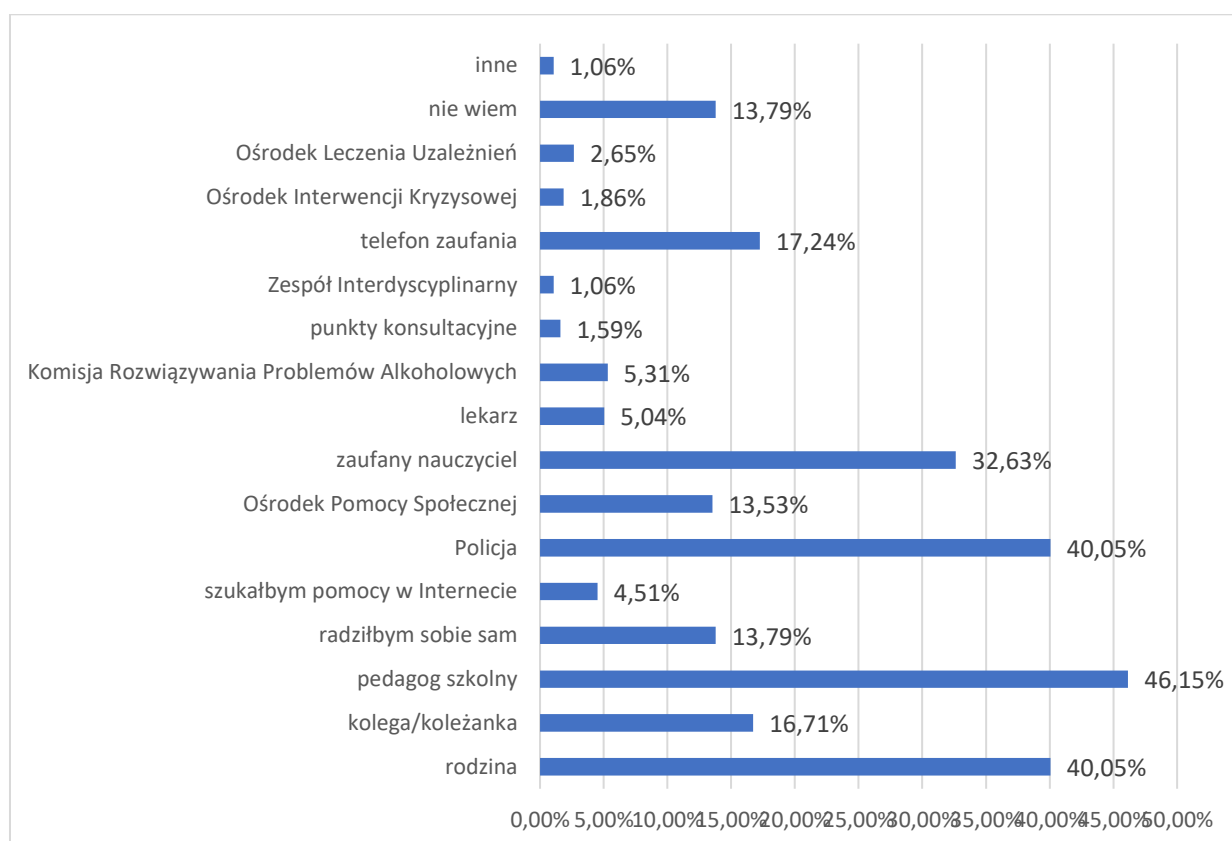
Dodatkowo, 33,42% uczniów przyznało także, iż im samym zdarzyło się stosować przemoc wobec innych osób. Uczniowie Ci stosowali przemoc głównie wobec rówieśników (73,81%), ale także wobec: rodzeństwa (27,78%), wobec rodziców (2,38%) oraz innych osób (11,11%).

W sytuacji doświadczania przemocy w rodzinie, ankietowani najchętniej zwróciliby się o pomoc do pedagoga szkolnego (46,15%). Natomiast 40,05% uczniów szukałoby pomocy u rodziny i Policji, zaufanego nauczyciela (32,63%), za pomocą telefonu zaufania (17,24%), kolegi lub koleżanki (16,71%), Ośrodka Pomocy Społecznej (13,53%), Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych (5,31%), lekarza (5,04%), Ośrodka Leczenia Uzależnień (2,65%),

Ośrodka Interwencji Kryzysowej (1,86%), Punktu Konsultacyjnego (1,59%) oraz Zespołu Interdyscyplinarnego ds. przeciwdziałania przemocy (1,06%).

Niepokojący jest stosunkowo wysoki odsetek odpowiedzi uczniów, którzy uważają, iż radziliby sobie sami w takiej sytuacji – taką odpowiedź wskazało 13,79% osób oraz fakt, iż 4,51% badanych szukałoby pomocy w Internecie. Pokazuje to, iż uczniowie nie wiedzą do kogo mogliby się zwrócić w sytuacji kryzysowej lub też nie mają zaufanej osoby, do której mogłyby zwrócić się z takim problemem.

Wykres 55 Opinia uczniów na temat zwrócenia się o pomoc w przypadku doświadczania przemocy

(Pytanie wielokrotnego wyboru, odpowiedzi nie sumują się do 100%)

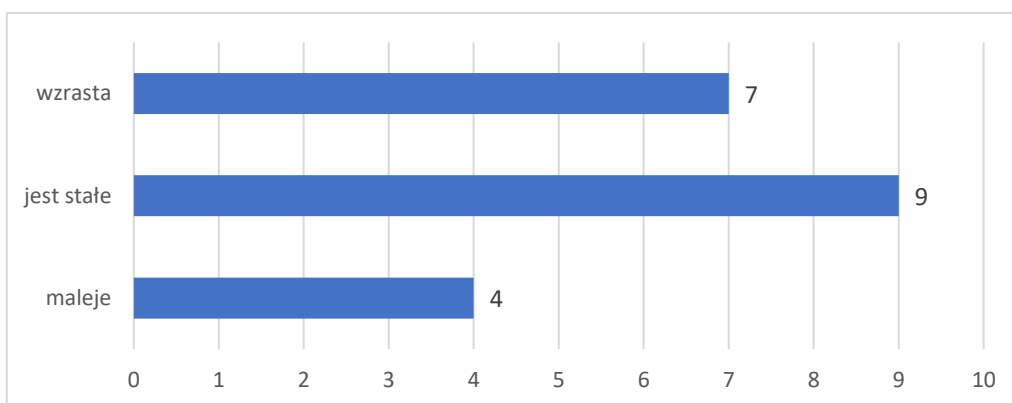
Źródło: Diagnoza problemów społecznych na terenie gminy Maszewo

IV.3 Diagnoza problemów społecznych na podstawie badania sprzedawców

IV.3.1 Problem alkoholowy

Na początek badania zapytano sprzedawców, czy ich zdaniem, na przestrzeni ostatnich kilku lat, na terenie gminy zmieniła się skala spożycia alkoholu. 9 respondentów uważa, że obecnie spożywa się tyle samo alkoholu co kiedyś. Cztery osoby sądzą, iż aktualnie pije się mniej niż dawniej, zaś siedmiu sprzedawców twierdzi, iż współcześnie pije się więcej niż kiedyś.

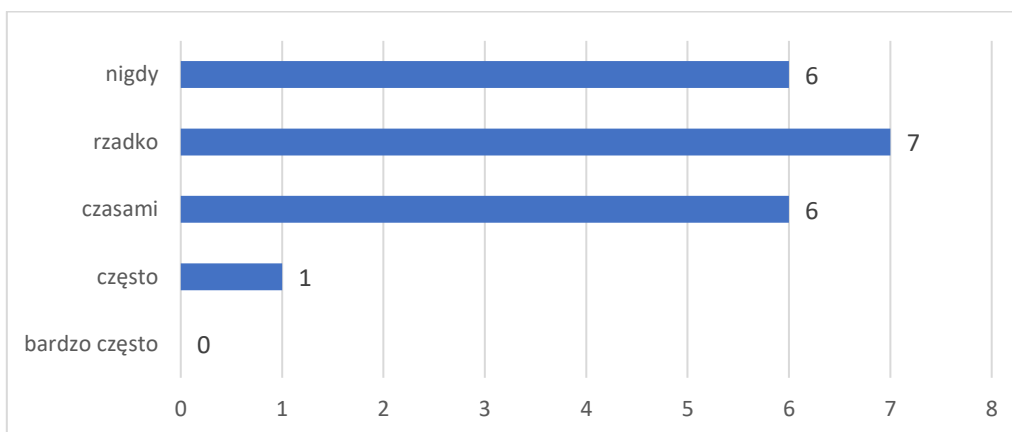
Wykres 56 Spożycie alkoholu na terenie gminy Maszewo w ocenie sprzedawców

Źródło: Diagnoza problemów społecznych na terenie gminy Maszewo

Sześciu ankietowanych uważa, że na terenie gminy nigdy nie sprzedaje się alkoholu osobom nieletnim. Siedem osób uważa, że takie sytuacje mogą mieć miejsce rzadko, sześciu respondentów wskazało odpowiedź „czasami”, a jedna osoba odpowiedź „często”.

Wykres 57 Ocena sytuacji, w której alkohol sprzedawany jest nieletnim

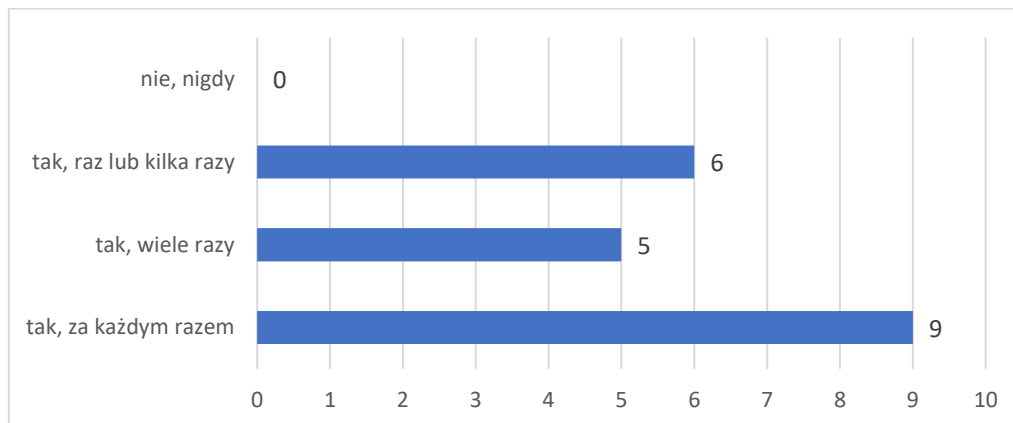
Źródło: Diagnoza problemów społecznych na terenie gminy Maszewo

Większość sprzedawców przyznała także, że zdarzyło im się, iż osoba niepełnoletnia chciała kupić alkohol w obsługiwanym przez nich punkcie. Rzadko, tj. raz lub kilka razy, zdarzyło się to dwunastu sprzedawcom. Osiem osób zadeklarowało, że nigdy nie spotkały się z takim zdarzeniem. Dziewiętnastu ankietowanych nigdy nie sprzedawało alkoholu osobie niepełnoletniej. Jedna osoba raz lub kilka razy sprzedawała alkohol osobom nieletnim.

W sytuacji, gdy sprzedawcy nie mają pewności co do pełnoletniości klientów mają obowiązek sprawdzenia dokumentu potwierdzającego pełnoletniość. Sześciu sprzedawców robiło to raz

lub kilka razy, pięć osób sprawdzało dowód często, tj. wiele razy, a dziewięciu sprzedawców sprawdza dowód tożsamości za każdym razem, gdy ma wątpliwości.

Wykres 58 Częstotliwość kontrolowania pełnoletności osób kupujących alkohol

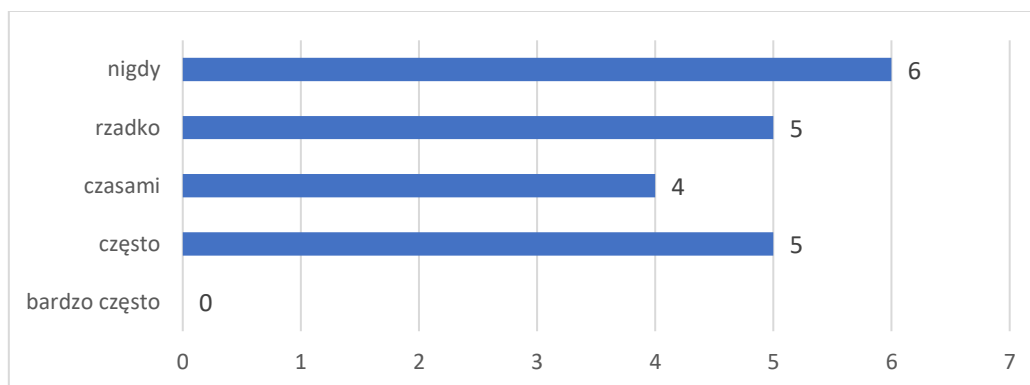

Źródło: Diagnoza problemów społecznych na terenie gminy Maszewo

Ankietowanych zapytano, czy ich zdaniem w gminie Maszewo zdarza się, że osoby znajdujące się pod wpływem alkoholu siadają za kierownicą. 10 osób przyznało, że takie sytuacje nigdy nie mają miejsca. Zdaniem pięciu osób zdarza się to rzadko, trzech sprzedawców uważa, że taka sytuacja ma miejsce czasami. Dodatkowo dwie osoby twierdzą, iż zdarza się to często.

Sprzedaż alkoholu osobom nietrzeźwym jest niezgodna z Ustawą o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi. Ankietowanych zapytano, czy ich zdaniem, w gminie sprzedaje się alkohol osobom znajdującym się pod wpływem alkoholu. Sześć osób sądzi, iż nie sprzedaje się alkoholu takim klientom. Kolejne pięć osób uważa, że taka sytuacja zdarza się rzadko, cztery osoby wskazały odpowiedź „czasami”. Pięciu sprzedawców uważa, że takie sytuacje mogą zdarzać się często.

Wykres 59 Ocena częstotliwości sprzedaży alkoholu osobom nietrzeźwym w opinii sprzedawców

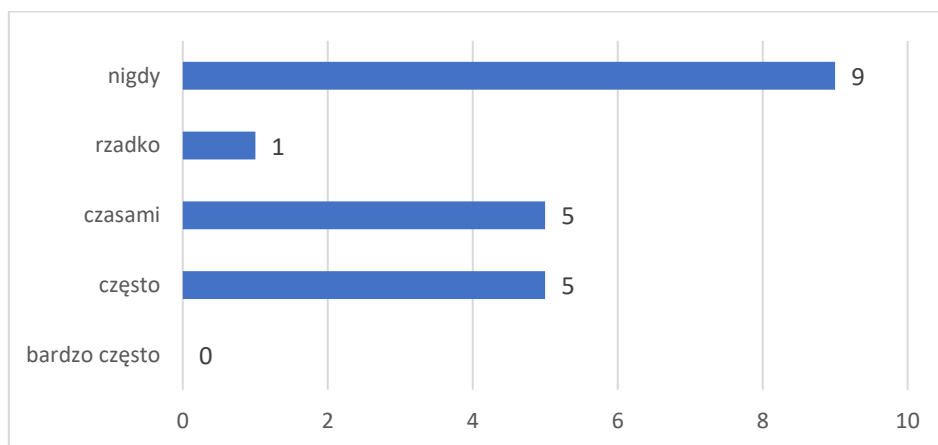

Źródło: Diagnoza problemów społecznych na terenie gminy Maszewo

11 osób przyznało, iż zdarzyło im się, że osoba nietrzeźwa próbowała kupić u nich alkohol. Dziesięciu sprzedawcom sytuacja taka przytrafiła się raz lub kilka razy, zaś jednej osobie zdarzało się to wiele razy. Większość badanych nie sprzedawała nigdy alkoholu osobie nietrzeźwej – taką odpowiedź wskazało 15 osób. Trzem sprzedawcom zdarzyło się to raz lub kilka razy, a dwóm osobom wiele razy.

Klienci nie mogą spożywać alkoholu na terenie sklepu lub w jego najbliższej okolicy. Dziewięciu sprzedawców przyznało, że w Gminie Maszewo klienci nigdy nie spożywają alkoholu na terenie punktu sprzedaży. Zdaniem jednej osoby taka sytuacja ma miejsce rzadko, pięć osób wskazało odpowiedź „czasami”, a kolejne pięć osób uważa, że zdarza się to często.

Wykres 60 Ocena zjawiska spożywania alkoholu na terenie lub w pobliżu punktu sprzedaży alkoholu

Źródło: Diagnoza problemów społecznych na terenie gminy Maszewo

Większość ankietowanych, tj. 16 osób, nie musiało nigdy wzywać policji z powodu zakłócania porządku przez osoby nietrzeźwe, które znajdowały się na terenie punktu sprzedaży alkoholu. Trzem osobom zdarzało się to, ale rzadko, a jednej osobie przytrafia się to czasami.

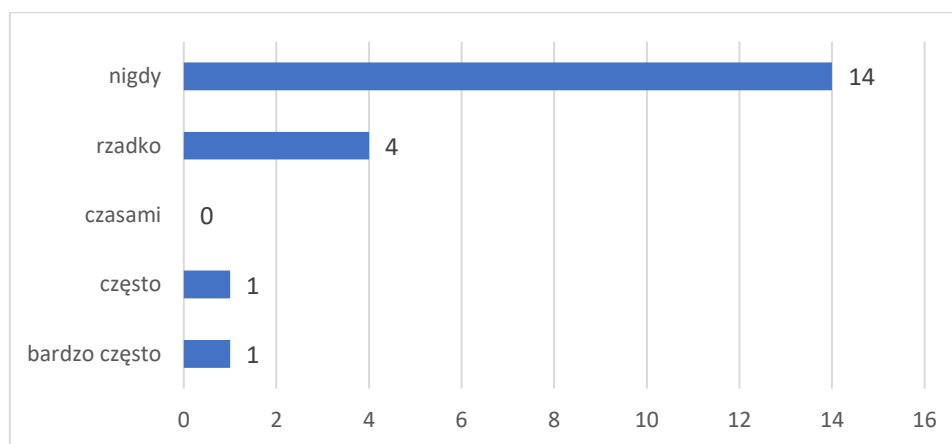
Na koniec, celem sprawdzenia wiedzy sprzedawców dotyczącej zasad sprzedaży alkoholu, ankietowanych zapytano, komu zabrania się sprzedaży i podawania alkoholu według ustawy z dnia 26 X 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi. Poprawnej odpowiedzi udzieliło 11 respondentów. Dwie osoby sądzą, iż nie można sprzedawać alkoholu kobietom w ciąży, osobom nieletnim oraz na kredyt lub pod zastaw, a kolejne siedem osób zaznaczyło, iż alkoholu nie można podawać osobom nietrzeźwym,

niepełnoletnim i kobietom w ciąży. Tej ostatniej grupie zgodnie z ustawą można sprzedawać alkohol.

IV.3.2 Problem nikotynowy

Sprzedaż papierosów osobom nieletnim jest również niezgodna z prawem. Większość respondentów uważa, że w gminie nie sprzedaje się wyrobów tytoniowych osobom niepełnoletnim – taką opinię wyraziło 14 osób. Zdaniem czterech sprzedawców ma to miejsce rzadko, jedna osoba uważa, że ma to miejsce często, a kolejny ankietowany sądzi, iż takie sytuacje mają miejsce bardzo często.

Wykres 61 Ocena częstotliwości sprzedaży papierosów osobom nieletnim na terenie gminy Maszewo

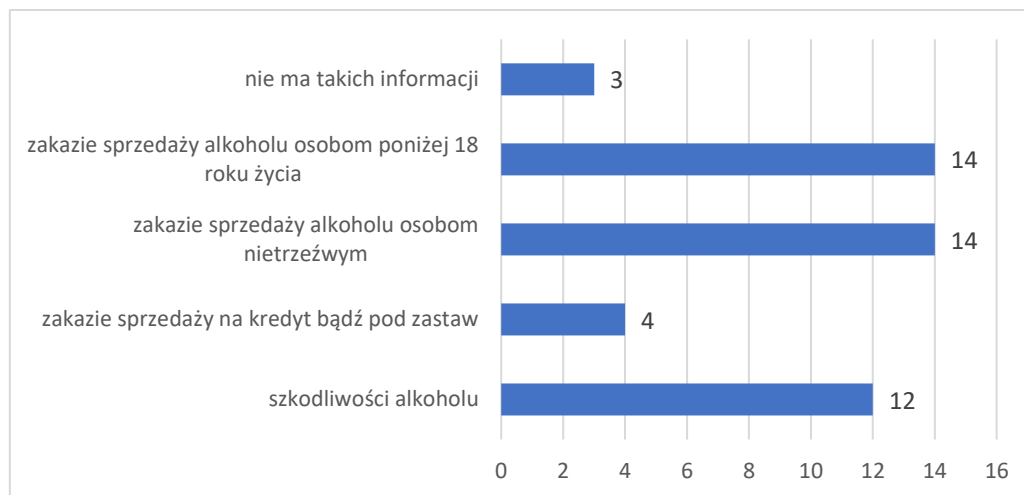

Źródło: Diagnoza problemów społecznych na terenie gminy Maszewo

Jeden badany przyznał, że zdarzyło mi się raz lub kilka razy sprzedać papierosy osobie niepełnoletniej.

Zgodnie z ustawą, w punkcie sprzedaży alkoholu muszą znajdować się tabliczki informujące między innymi o szkodliwości alkoholu, czy też zakazie sprzedaży osobom nietrzeźwym i nieletnim. Jak wynika ze zgromadzonego materiału badawczego, 14 sprzedawców przyznało, iż w ich sklepach znajdują się tabliczki informujące o zakazie sprzedaży alkoholu osobom poniżej 18 roku życia. 14 osób posiada w sklepie informacje o zakazie sprzedaży alkoholu osobom nietrzeźwym, w kolejnych 12 punktach widnieje informacja o szkodliwości alkoholu. Dodatkowo w czterech sklepach pojawiają się informacje o zakazie sprzedaży na kredyt lub pod zastaw. W trzech punktach nie ma żadnych tabliczek informacyjnych.

Wykres 62 Obowiązek informacyjny w punktach sprzedaży alkoholu i papierosów

Źródło: Diagnoza problemów społecznych na terenie gminy Maszewo

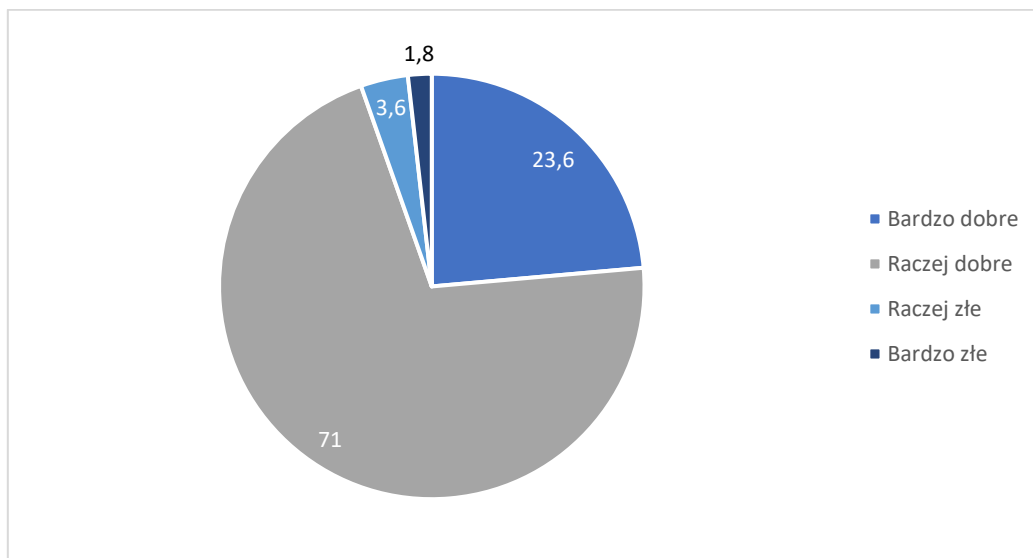
V. Ocena problemów społecznych w gminie Maszewo – badanie opinii mieszkańców

Ocena sytuacji społecznej mieszkańców gminy stanowi ważne i cenne źródło informacji na temat warunków i jakości życia osób ją zamieszkujących. Jest istotnym elementem określania polityki społecznej gminy, a wraz z diagnozą stanu istniejącego, wpływa na kształtowanie odpowiednich kierunków interwencji i działań podejmowanych w kolejnych latach. Opinia mieszkańców stanowi element partycypacji społecznej na etapie wdrażania odpowiednich działań, jakie należy zaplanować w kontekście opracowania Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych.

W gminie Maszewo badanie opinii społecznej mieszkańców na temat warunków życia i sytuacji społecznej gminy zostało przeprowadzone w miesiącu lipcu-sierpniu 2021 r. W badaniu wykorzystano ankietę jako technikę badawczą. Zastosowane narzędzie badawcze stanowił kwestionariusz ankiety, składający się z pytań zamkniętych. W badaniu wzięło udział 55 respondentów z gminy Maszewo, w tym 43 kobiety (78,2%) i 12 mężczyzn (21,8%). Najliczniejszą grupę respondentów stanowiły osoby w wieku 36-50 lat (29 osoby, 52,7%), następnie osoby w wieku 26-35 lat (14 osób, 25,5%) oraz osoby w wieku poniżej 18 lat (9 osób, 16,4%).

Ocena aktualnych warunków życia mieszkańców w gminie Maszewo została określona przez większość respondentów jako „raczej dobre” (71%). 23,6% badanych osób twierdzi, że warunki życia w gminie należą do raczej złych. Niewielki odsetek badanych twierdzi, że są one bardzo dobre (3,7%) lub bardzo złe (1,8%).

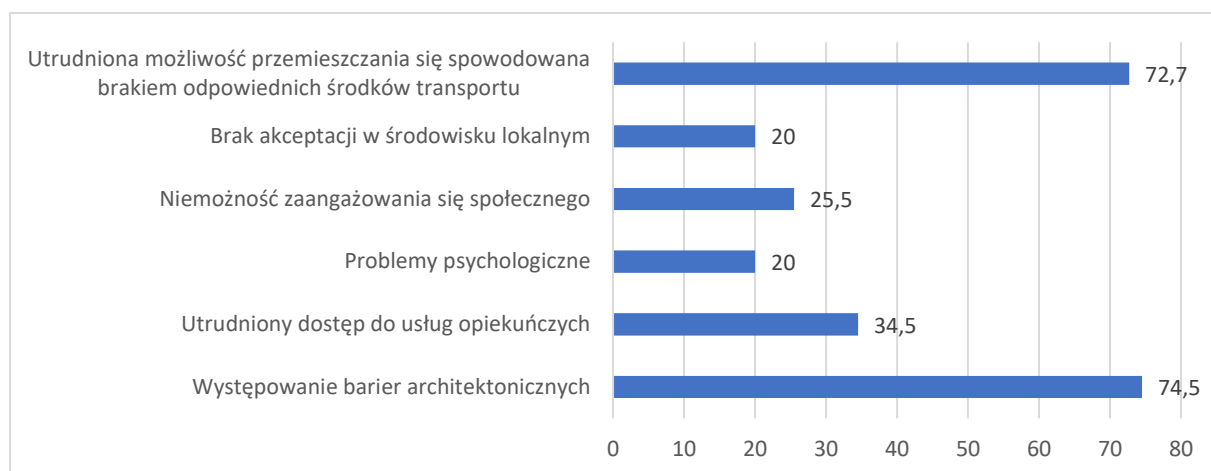
Wykres 63 Ocena warunków życia w gminie Maszewo w opinii respondentów [%]

Źródło: opracowanie własne na podstawie przeprowadzonych badań

Do najważniejszych problemów, jakie napotykają osoby z niepełnosprawnościami na terenie gminy Maszewo, w opinii respondentów, należą: utrudniona możliwość przemieszczania się, która jest spowodowana brakiem odpowiednich środków transportu (72,7%), a także występowanie barier architektonicznych (74,5%). Niższą barierą i problemem społecznym osób z niepełnosprawnościami jest utrudniony dostęp do usług opiekuńczych (34,5%). 25,5% respondentów uważa również, że osoby z niepełnosprawnościami napotykają problemy związane z niemożnością angażowania się w życie społeczne.

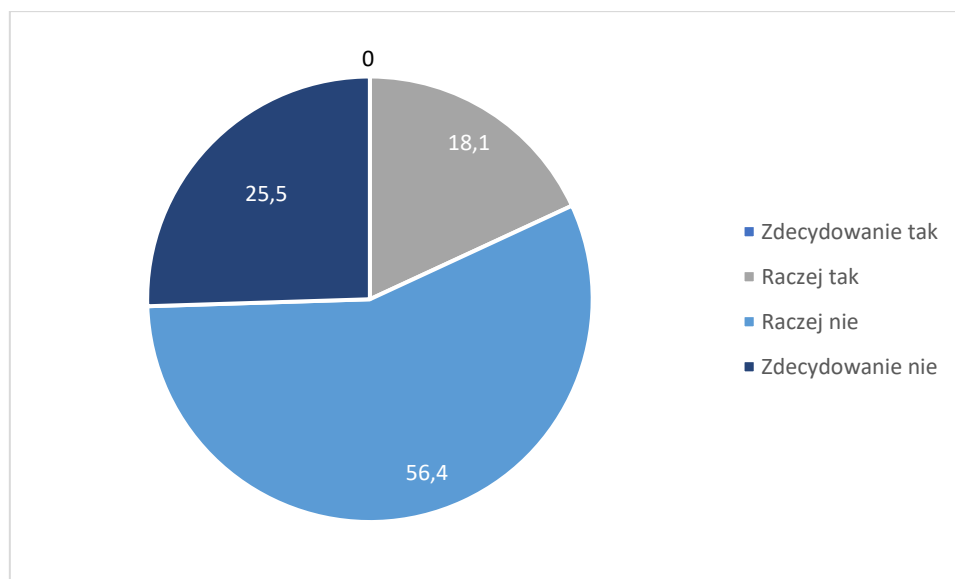
Wykres 64 Najważniejsze problemy osób z niepełnosprawnościami w gminie Maszewo w opinii respondentów [%]

Źródło: opracowanie własne na podstawie przeprowadzonych badań

Zdecydowany większy odsetek badanych respondentów (81,9%) twierdzi, że pomoc dla osób z niepełnosprawnościami nie jest w gminie świadczona, a tylko 18,1% badanych sądzi, że taka pomoc jest udzielana.

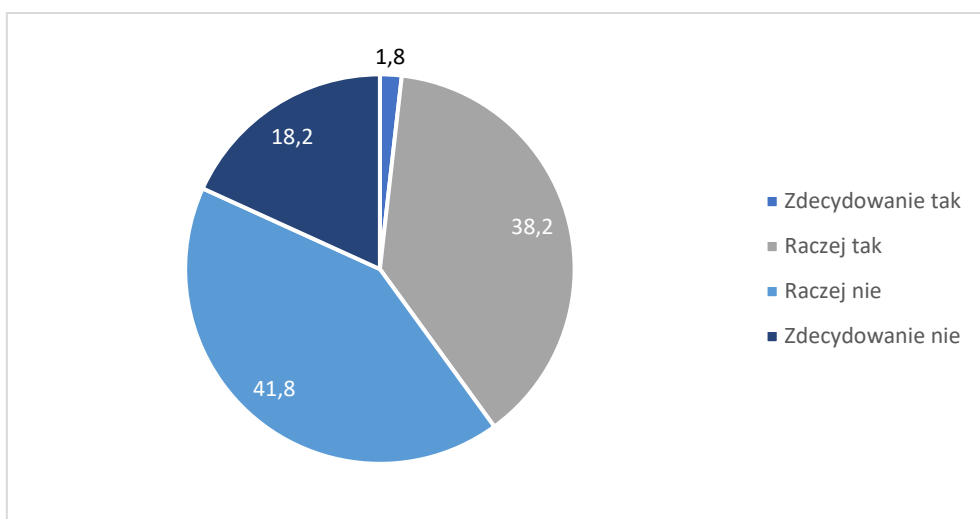
Wykres 65 Ocena pomocy dla osób niepełnosprawnych z terenu gminy w opinii respondentów

Źródło: opracowanie własne na podstawie przeprowadzonych badań

Dostępność do placówek opieki zdrowotnej na terenie gminy Maszewo została oceniona na poziomie 40%. Z kolei 60% respondentów twierdzi, że nie posiada odpowiedniego dostępu do placówek opieki zdrowotnej (41,8% badanych jest zdania, że brak jest takiego dostępu, a 18,2% - że zdecydowanie brak jest dostępu do opieki zdrowotnej).

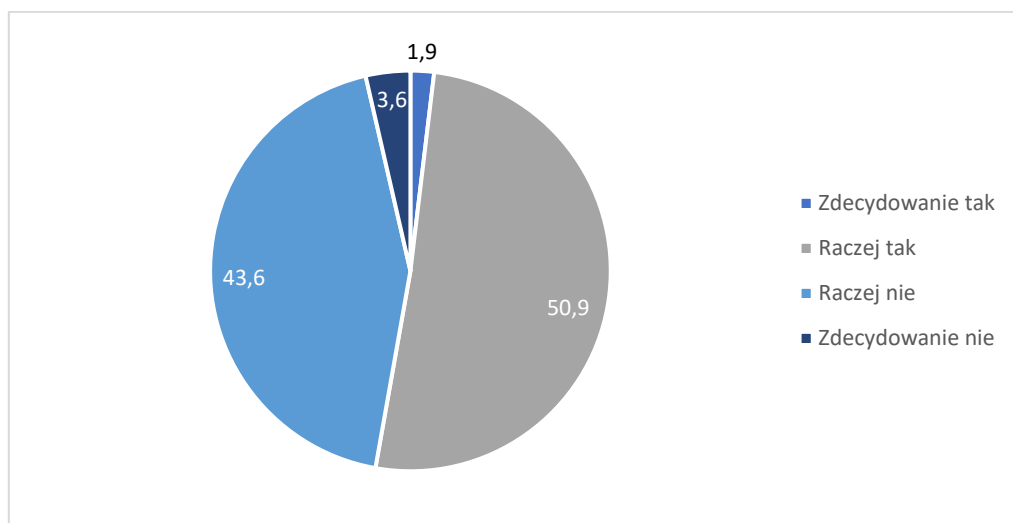
Wykres 66 Ocena dostępności do placówek opieki zdrowotnej na terenie gminy w opinii respondentów [%]

Źródło: opracowanie własne na podstawie przeprowadzonych badań

Działania podejmowane na rzecz aktywizacji osób starszych w opinii respondentów są podzielone. 43,6% osób twierdzi, że takie działania nie są podejmowane, a 50,9% jest zdania, że są podejmowane.

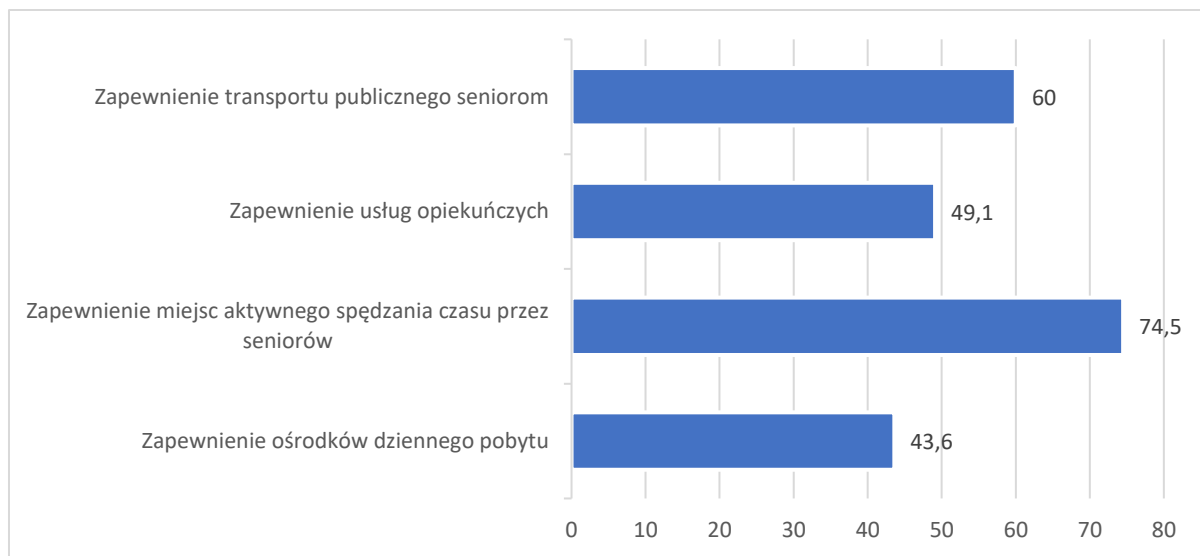
Wykres 67 Ocena działań podejmowanych na rzecz aktywizacji osób starszych w opinii respondentów [%]

Źródło: opracowanie własne na podstawie przeprowadzonych badań

Spośród działań, które należałoby podjąć na rzecz seniorów respondenci wskazali przede wszystkim zapewnienie miejsc aktywnego spędzania czasu wolnego przez seniorów (74,5%) oraz zapewnienie transportu publicznego (60%). W dalszej kolejności wskazano na potrzebę zapewnienia usług opiekuńczych (49,1%) oraz potrzebę zapewnienia ośrodków dziennego pobytu na terenie gminy (43,6%).

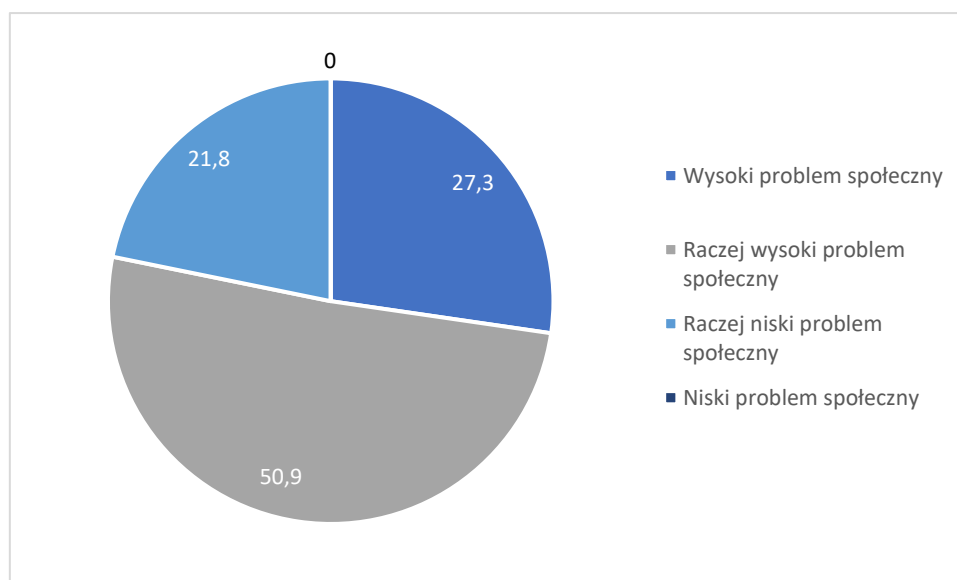
Wykres 68 Działania aktywizacyjne, które należałoby podjąć na rzecz seniorów w opinii respondentów [%]

Źródło: opracowanie własne na podstawie przeprowadzonych badań

Problem uzależnień jest zjawiskiem coraz częstszym, które można uznać za poważny problem społeczny. W gminie Maszewo aż 50,9% respondentów jest zdania, że uzależnienia stanowią raczej wysoki problem społeczny, a 27,3% badanych twierdzi, że jest to zdecydowanie wysoki problem, jaki dostrzega się w gminie. Z kolei 21,8% osób uznaje uzależnienia za raczej niski problem społeczny.

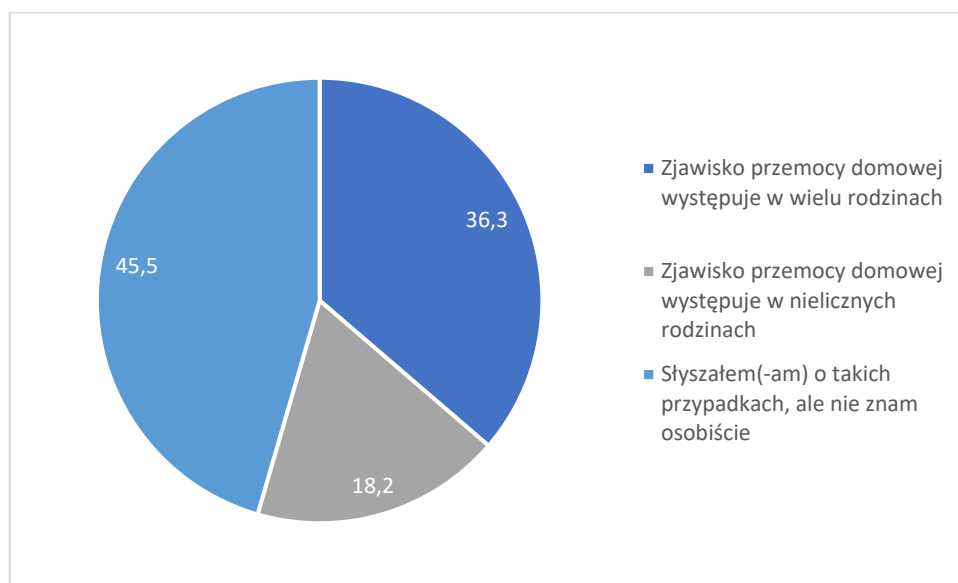
Wykres 69 Ocena występowania zjawiska uzależnień na terenie gminy Maszewo w opinii respondentów [%]

Źródło: opracowanie własne na podstawie przeprowadzonych badań

W przypadku występowania zjawiska przemocy w rodzinie opinia respondentów wskazuje na to, że zjawisko przemocy występuje w wielu rodzinach na terenie gminy (36,3%), a 45,5% badanych słyszało o takich przypadkach, ale nie dotyczy ono bezpośrednio respondentów. Natomiast 18,2% osób biorących udział w badaniu jest zdania, że zjawisko przemocy w rodzinie występuje w nielicznych rodzinach z terenu gminy.

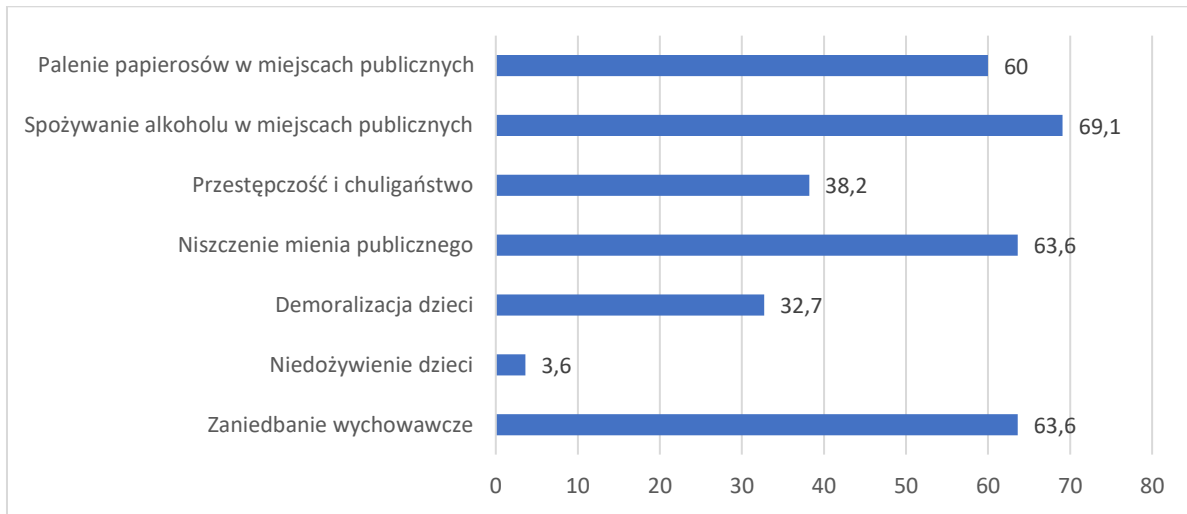
Wykres 70 Ocena występowania zjawiska przemocy w rodzinie na terenie gminy w opinii respondentów [%]

Źródło: opracowanie własne na podstawie przeprowadzonych badań

Do negatywnych zjawisk społecznych występujących na terenie gminy Maszewo w odniesieniu do dzieci i młodzieży zaliczono przede wszystkim spożywanie alkoholu w miejscach publicznych (69,1%), niszczenie mienia publicznego (63,6%) oraz zaniedbania wychowawcze (63,6%). W dalszej kolejności dostrzegalnym problemem społecznym jest palenie papierosów w miejscach publicznych (60%). Do problemów społecznych o najniższej randze dotyczących dzieci i młodzieży w opinii respondentów należą: przestępczość i chuligaństwo (38,2%) oraz demoralizacja dzieci (32,7%).

Wykres 71 Negatywne zjawiska społeczne występujące na terenie gminy w odniesieniu do dzieci i młodzieży w opinii respondentów [%]

Źródło: opracowanie własne na podstawie przeprowadzonych badań

Na poniższym wykresie przedstawiono odpowiedzi respondentów dotyczące najważniejszych działań, jakie należałoby podjąć w celu minimalizacji negatywnych zjawisk społecznych na terenie gminy Maszewo. Badane osoby zwróciły szczególną uwagę w większości na potrzebę: zwiększenia dostępu do lekarzy specjalistów (58,2%), poprawę jakości życia osób z niepełnosprawnościami, poprzez likwidację barier architektonicznych (54,5%), budowę mieszkań komunalnych i socjalnych, a także przeciwdziałanie uzależnieniom i poprawę infrastruktury drogowej, wodociągowej oraz kanalizacyjnej (54,5%).

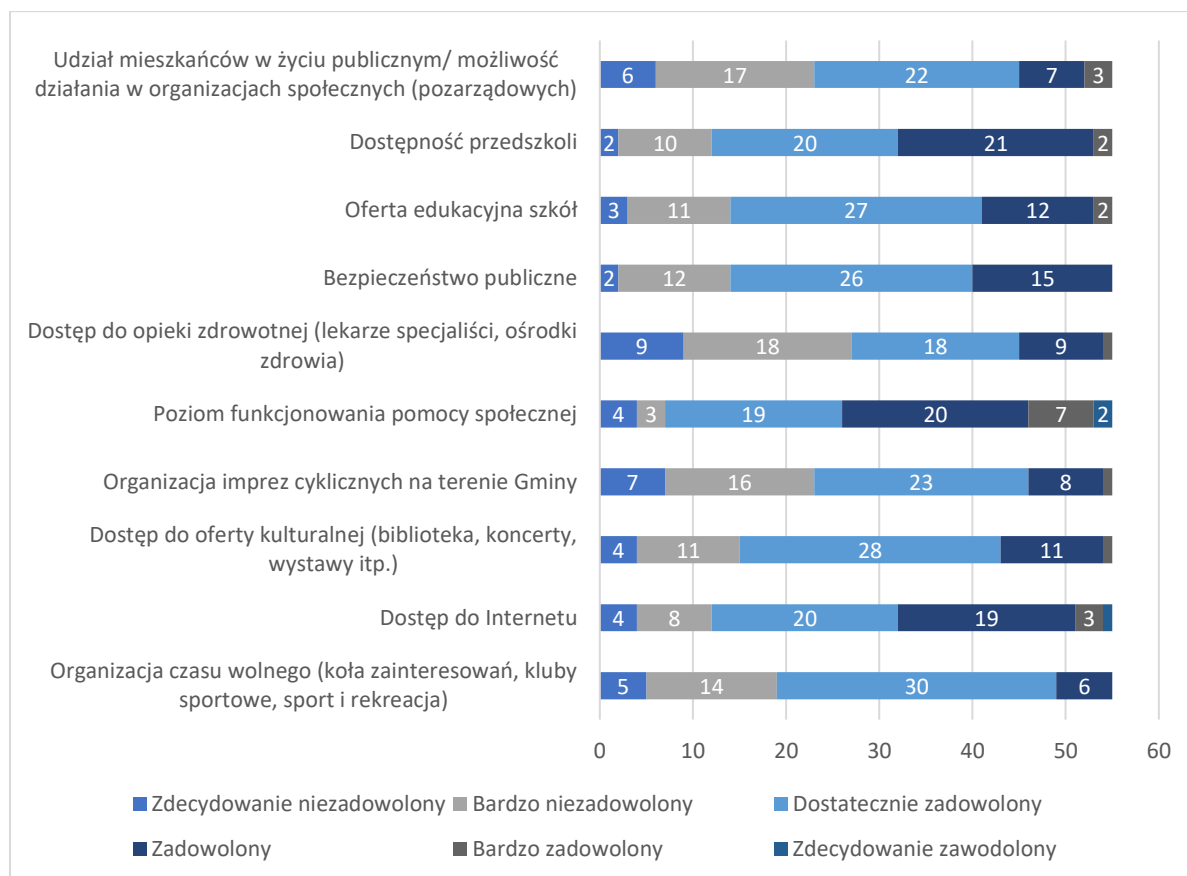
Wykres 72 Najważniejsze działania, jakie należałoby podjąć w celu minimalizacji negatywnych zjawisk społecznych w opinii respondentów [%]

Źródło: opracowanie własne na podstawie przeprowadzonych badań

Analizując kwestie związane z oceną poszczególnych uwarunkowań życia w gminie w opinii respondentów okazuje się, że większość badanych osób jest dostatecznie zadowolona i zadowolona ze wskazanych uwarunkowań, co prezentuje poniższy wykres.

Wykres 73 Ocena poszczególnych uwarunkowań życia w gminie w opinii respondentów [%]

Źródło: opracowanie własne na podstawie przeprowadzonych badań

Podsumowanie

Mieszkańcy gminy Maszewo podczas badania opinii publicznej na temat warunków życia i oceny problemów społecznych występujących na terenie gminy wskazali, że gmina Maszewo stwarza dobre warunki do życia. Dostrzegają oni problemy, które napotykają osoby z niepełnosprawnościami, a należą do nich przede wszystkim utrudniona możliwość przemieszczania się, która jest spowodowana brakiem odpowiednich środków transportu, a także występowanie barier architektonicznych w środowisku lokalnym. Zdecydowany większy odsetek badanych respondentów twierdzi, że pomoc dla osób z niepełnosprawnościami nie jest w gminie wystarczająca. W kwestiach związanych

z aktywizacją osób starszych z terenu gminy, opinia respondentów jest podzielona. Połowa badanych osób jest zdania, że takie działania są podejmowane, a druga połowa, że raczej nie są lub nie zauważa się ich w gminie. Wśród działań, które należałoby podjąć na rzecz większej aktywizacji osób starszych respondenci wskazali przede wszystkim zapewnienie miejsc aktywnego spędzania czasu wolnego przez seniorów oraz zapewnienie transportu publicznego.

W opinii badanych osób zauważalnym problemem społecznym w gminie Maszewo jest także wzrastające zjawisko uzależnień, a także wzrost zjawiska przemocy w rodzinie. Oba problemy stanowią poważne zagrożenie dla mieszkańców gminy, które wpływają destrukcyjnie na życie wszystkich członków rodzin borykających się z problemem alkoholowym czy przemocą w rodzinie. W odniesieniu do dzieci i młodzieży respondenci wskazali także problemy ich dotyczące. Do negatywnych zjawisk społecznych występujących na terenie gminy Maszewo w odniesieniu do dzieci i młodzieży zaliczono przede wszystkim spożywanie alkoholu i palenie papierosów w miejscach publicznych, niszczenie mienia publicznego oraz zaniedbania wychowawcze.

Do najistotniejszych działań, które należałoby podjąć w celu poprawy warunków życia i niwelowania zdiagnozowanych problemów społecznych, w opinii respondentów należą: zwiększenie dostępu do lekarzy specjalistów, poprawa jakości życia osób z niepełnosprawnościami (poprzez likwidację barier architektonicznych), budowa mieszkań komunalnych i socjalnych, a także przeciwdziałanie uzależnieniom i poprawa infrastruktury drogowej, wodociągowej oraz kanalizacyjnej.

VI. Główne problemy społeczne w gminie Maszewo

Przeprowadzone badania własne, jak również badania zrealizowane wśród uczniów mieszkańców i sprzedawców w 2019 r. wskazują na to, że część problemów społecznych dotyczy osób nadużywających alkoholu, który bardzo często staje się przyczyną stosowania przemocy w rodzinach. Zjawisko przemocy w rodzinie staje się coraz częściej poważnym problemem, choć w większości przypadków jest to problem „skrywany” przez członków rodzin. Dzieci wychowujące się w takich rodzinach narażane są na zaniedbania wychowawcze i demoralizację. Zaczynają pojawiać się inne problemy opiekuńczo-wychowawcze, które

są coraz częściej diagnozowane przez wychowawców i nauczycieli w placówkach edukacyjnych. Również Sołtysi zauważają wśród swoich mieszkańców występowanie problemów związanych z wychowywaniem dzieci. W środowiskach wiejskich bardzo często dzieci pozostawione są same sobie, bez opieki i kontrolowania ze strony rodziców. Brak zajęć pozalekcyjnych, uboga oferta edukacyjno-kulturalna wpływa na wzrost niewłaściwych zachowań, niszczenie mienia publicznego, wandalizm i wzrost przestępczości. Coraz częściej dostrzega się liczne problemy wychowawcze i rozluźnienie więzi rodzinnych wśród mieszkańców gminy Maszewo.

Z drugiej strony przeprowadzone badania wskazują na pojawianie się coraz więcej problemów związanych ze zmianami demograficznymi. Wzrost liczby osób starszych i schorowanych wymusza na samorządach podjęcie odpowiednich kroków i środków zaradczych w celu aktywizacji i świadczenia pomocy na rzecz tych osób. Zdiagnozowany ograniczony dostęp do placówek zdrowotnych i lekarzy specjalistów jest dużym problemem. Jednakże częściej dostrzega się problemy architektoniczne i komunikacyjne, które wpływają na zwiększenie izolacji i wykluczenie osób starszych z życia społecznego. Samotność, choroba, brak alternatywnych form spędzania czasu wolnego pogłębiają izolację społeczną osób starszych. Dlatego częściej polityka społeczna samorządu powinna zmierzać w kierunku niwelowania zdiagnozowanych problemów, jak również w celu zwiększenia aktywności osób starszych, schorowanych i z niepełnosprawnościami, aby jak najdłużej utrzymywać ich samodzielność, sprawność i aktywność społeczną.

Kolejnym dostrzegalnym problemem na terenie gminy jest pogarszająca się sytuacja materialna niektórych rodzin. Oprócz problemów alkoholowych i występowania zjawiska przemocy w rodzinie dostrzega się także ubóstwo wielu rodzin i trudne warunki życia. Ubóstwo wynika z wielu przyczyn i nie stanowi problemu samego w sobie. Często wynika i łączy się z innymi problemami społecznymi, tj. brakiem pracy, nieporadnością życiową, alkoholizmem itp. Pomoc na rzecz rodzin ubogich nie powinna być ograniczona jedynie do wsparcia finansowego, ale powinna skupiać się na wieloaspektowym rozwiązywaniu problemów, z jakimi się borykają.

Na podstawie przeprowadzonej diagnozy stwierdza się, że najbardziej narażonymi grupami społecznymi na izolację i wykluczenie społeczne w gminie Maszewo są:

- rodziny ubogie, których członkowie borykają się z brakiem pracy i stałego zatrudnienia,
- rodziny przeżywające trudności opiekuńczo-wychowawcze,
- osoby borykające się z problemem alkoholowym,
- osoby stosujące przemoc w rodzinie,
- dzieci i młodzież zaniedbywana wychowawczo,
- osoby starsze, chore, z niepełnosprawnościami.

Na poniższym schemacie przedstawiono główne zdiagnozowane problemy społeczne występujące na terenie gminy Maszewo.

Schemat 1 Zjawiska problemowe zdiagnozowane na terenie gminy Maszewo

Źródło: opracowanie własne

VII. Analiza SWOT

Analiza SWOT (Strenghts, Weakness, Opportunities, Threats) jest jedną z metod określania rozwoju diagnozowanego obszaru, ponieważ uwypatnia mocne i słabe strony oraz przedstawia szanse i zagrożenia, jakie mogą wystąpić w środowisku lokalnym. **Mocne strony** to atuty diagnozowanego obszaru, **słabe strony** to słabości, bariery i wady analizowanego obszaru. Z kolei **szanse** określają dodatkowe okoliczności pociągające za sobą korzystne zmiany, a **zagrożenia** – okoliczności, które negatywnie wpływają na plan rozwoju gminy. Szczegółowe opracowanie analizy SWOT jest ważnym etapem procesu planowania strategicznego, ponieważ jest to punkt wyjściowy dla stawianych celów strategicznych oraz podejmowanych w przyszłości działań społecznych.

Tabela 15 Analiza SWOT

MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
➤ dostęp do placówek oświatowych i kulturalnych, ➤ funkcjonowanie żłobków na terenie gminy. ➤ funkcjonowanie Klubu Seniora i placówek wsparcia dziennego, ➤ zmniejszająca się liczba osób korzystających z pomocy społecznej, ➤ obniżenie poziomu bezrobocia, ➤ rozwój gospodarczy gminy, ➤ wzrost liczby osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą. ➤ aktywna działalność instytucji sportowych, ➤ funkcjonowanie organizacji społecznych zrzeszających seniorów (Klub Seniora, Stowarzyszenie Emerytów, Rencistów i Inwalidów), ➤ aktywna działalność i dobra współpraca samorządu z organizacjami społecznymi, ➤ powołanie Rady Seniorów i dobra współpraca Rady z Burmistrzem i Radą Miejską, ➤ aktywna działalność seniorów w ramach organizacji społecznych, np.	➤ zmniejszanie się liczby ludności w gminie, ➤ ujemne saldo migracji, ➤ postępujący proces starzenia się społeczeństwa, ➤ wyuczona bezradność, roszczeniowość części mieszkańców, ➤ niewystarczająca liczba miejsc spędzania czasu dla seniorów, dzieci i młodzieży, ➤ wzrost liczby osób bezrobotnych na skutek sytuacji pandemicznej kraju, ➤ pogłębiające się ubóstwo niektórych rodzin, ➤ występowanie negatywnych zjawisk dotyczących demoralizacji dzieci i młodzieży, wzrost agresji wśród dzieci i młodzieży, ➤ narastające problemy opiekuńczo-wychowawcze wielu rodzin, ➤ wzrost przestępczości oraz wykroczeń, ➤ wzrastająca liczba rodzin doświadczających problemu alkoholizmu i przemocy w rodzinie (wzrost liczby „Niebieskich Kart”), ➤ nieprawidłowy styl życia (złe nawyki żywieniowe wśród dzieci),

Kół Gospodyń Wiejskich, ➤ dostęp do podstawowej opieki medycznej, ➤ funkcjonowanie OSP i działalność Posterunku Policji w zakresie bezpieczeństwa, ➤ aktywna działalność OPS w zakresie wspierania rodzin przeżywających trudności, ➤ walory krajobrazowe gminy, potencjał do rozwoju turystyki, agroturystyki i działalności gospodarczych, ➤ dogodny układ komunikacyjny, ➤ realizacja usług opiekuńczych, ➤ realizacja poradnictwa specjalistycznego, ➤ realizacja wielu projektów współfinansowanych ze środków zew. w zakresie pomocy społecznej.	➤ zanik relacji rówieśniczych i społecznych w wyniku pandemii i zamknięcia w domach (nauka zdalna), ➤ brak współpracy rodziców z placówkami edukacyjnymi (obniżenie autorytetu nauczycieli i wychowawców), ➤ brak mieszkań.
SZANSE	ZAGROŻENIA
➤ rozbudowa infrastruktury społeczno-kulturalnej i zwiększenia oferty kulturalnej dla mieszkańców gminy, ➤ możliwość szybkiej i efektywnej reakcji na problemy społeczne, ➤ rozwój działalności lokalnej, ➤ rozwój turystyki i agroturystyki, ➤ zwiększenie integracji społecznej mieszkańców, ➤ stosowanie aktywnych narzędzi aktywizacji bezrobotnych, ➤ rozbudowa usług społecznych świadczonych przez OPS, ➤ rozwój wolontariatu na rzecz osób starszych, schorowanych i z niepełnosprawnościami, ➤ pozyskiwanie dalszych środków na rozwój lokalny i działalność społeczną.	➤ postępujący proces starzenia się społeczeństwa, ➤ występowanie „szarej strefy” jako atrakcyjnego miejsca pracy, ➤ utrwalające się uzależnienie mieszkańców od pomocy społecznej, ➤ pogłębiająca się izolacja społeczna osób ubogich i wykluczonych, ➤ pogłębiające się problemy społeczne wśród osób starszych, schorowanych i z niepełnosprawnościami, ➤ ujemne saldo migracji, wyjazd młodych osób z terenu gminy, ➤ bierność, apatia i zniechęcenie mieszkańców gminy w realizacji różnych projektów, przedsięwzięć.

Źródło: opracowanie własne

VIII. Cele strategiczne i operacyjne polityki społecznej

Zaplanowane działania w Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Maszewo na lata 2021-2025 służyć mają minimalizowaniu zdiagnozowanych problemów społecznych na terenie gminy. Dodatkowo wyznaczają kierunek funkcjonowania systemu pomocy społecznej, współpracy instytucji i organizacji pozarządowych oraz aktywizacji środowisk i osób marginalizowanych.

Głównym celem Strategii jest aktywizacja społeczna osób zagrożonych wykluczeniem społecznym. Strategiczne cele składające się na cel główny, konieczne do osiągnięcia, a oparte na wnikliwej analizie i wyważeniu problemów społecznych, pod kątem ich natężenia i znaczenia, zostały przedstawione w poniższej tabeli. Realizacja polityki społecznej w kontekście zdiagnozowanych problemów społecznych, w ramach Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Maszewo zakłada następujące cele strategiczne, którym towarzyszą odpowiednio sformułowane cele operacyjne.

Tabela 16 Cele strategiczne i operacyjne

Cel strategiczny I Wspieranie rodzin przeżywających trudności opiekuńczo-wychowawcze, w tym wspieranie rozwoju dzieci i młodzieży
Cele operacyjne: ➤ zwiększenie kompetencji opiekuńczo-wychowawczych rodziców i opiekunów, ➤ zwiększenie dostępu do usług wsparcia dla rodzin doświadczających trudności, ➤ zapewnienie warunków wszechstronnego rozwoju dzieci i młodzieży, ➤ zwiększenie uczestnictwa dzieci i młodzieży w życiu kulturalnym gminy, ➤ otoczenie opieką rodzin, w których brak kompetencji wychowawczych, ➤ odbudowa pozytywnych relacji rodzic-dziecko, efektywne spędzanie czasu wolnego, ➤ wzrost wiedzy na temat prowadzenia zdrowego i aktywnego trybu życia (bez nałogów), ➤ aktywizacja dzieci i młodzieży na rzecz budowanie pozytywnych relacji społecznych.
Cel strategiczny II Otoczenie opieką i wsparciem osoby starsze, chore i z niepełnosprawnościami oraz zwiększenie ich aktywności społecznej
Cele operacyjne:

- zwiększenie aktywności społecznej osób starszych, z niepełnosprawnościami i chorujących,
- poprawa jakości życia osób starszych, z niepełnosprawnościami i chorujących poprzez zwiększenie dostępu do usług społecznych i różnych form wsparcia,
- zwiększenie dostępności przestrzeni publicznej dla osób o szczególnych potrzebach,
- aktywizacja mieszkańców w zakresie oferowania pomocy osobom starszym i samotnym,
- wzrost działalności wolontarystycznej dzieci i młodzieży na rzecz seniorów.

Cel strategiczny III

Wspieranie mieszkańców w obszarze przeciwdziałania uzależnieniom i zjawiskom przemocy w rodzinie

Cele operacyjne:

- zwiększenie świadomości i wrażliwości społecznej w obszarze dysfunkcji, takich jak przemoc w rodzinie, alkoholizm i inne uzależnienia,
- minimalizowanie ryzyka występowania zachowań ryzykownych w szczególności wśród dzieci i młodzieży w wieku szkolnym,
- zapewnienie osobom i rodzinom dotkniętym problemem alkoholowym, narkomanią oraz przemocą domową dostępu do bezpośredniego, specjalistycznego wsparcia.
- zwiększenie wiedzy na temat destrukcyjnego wpływu substancji psychoaktywnych na życie rodzinne i społeczne,
- wzrost współpracy instytucji i organizacja na rzecz przeciwdziałania uzależnieniom i zjawiskom przemocy w rodzinie.

Cel strategiczny IV

Minimalizowanie zjawiska ubóstwa oraz wspieranie osób bezrobotnych

Cele operacyjne:

- rozwijanie wiedzy, umiejętności i postaw mieszkańców służących ich samodzielności i zaradności.
- wzmacnianie aktywności zawodowej mieszkańców, w szczególności osób i grup doświadczających barier na rynku pracy.
- zwiększenie poczucia bezpieczeństwa materialnego mieszkańców.

- zwiększenie aktywności zawodowej osób młodych, ukazywanie korzyści samozatrudnienia lub podejmowania pracy na lokalnym rynku.

Źródło: opracowanie własne

IX. Misja i wizja rozwoju społecznego gminy Maszewo

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Maszewo na lata 2021-2025 wyznacza wdrażanie efektywnych działań z zakresu polityki społecznej, które przyczynią się do zrealizowania misji i wizji rozwoju gminy pod kątem społecznym. Misją, jaka wypływa z niniejszej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych jest wdrażanie efektywnych działań z zakresu polityki społecznej w obrębie gminy Maszewo. Obrana misja wpływa także na strukturę celów, czyli typowanie obszarów strategicznych i celów strategicznych, tym samym tworząc wizję realizowania niniejszej polityki.

Misja jest także główną wartością, do której dąży samorząd gminy, jak i jej mieszkańcy. Misja polityki społecznej to pobudzająca wizja korespondująca ze zdiagnozowanymi problemami społecznymi.

MISJA

Gmina Maszewo to miejsce odpowiednich warunków do życia i rozwoju, zapewniające wsparcie osobom starszym i z niepełnosprawnościami oraz oferująca pomoc rodzinom przeżywającym trudności, gdzie podejmowane są działania przeciwdziałające wykluczeniu społecznemu, poprzez kreowanie gminnej polityki społecznej w kierunku poszerzania oferty dla seniorów, dzieci i rodzin, a także integrowania społeczności lokalnej.

WIZJA

Gmina Maszewo stwarza mieszkańcom możliwości rozwoju oraz skutecznie przeciwdziała zjawiskom marginalizacji i wykluczenia społecznego.

X. Realizacja polityki społecznej w kontekście celów (działania)

W kontekście diagnozy głównych problemów i negatywnych zjawisk społecznych występujących na terenie gminy Maszewo, sformułowano następujące kierunki interwencji (działań), które mają przyczynić się do realizacji założonych celów strategicznych i operacyjnych.

Tabela 17 Kierunki interwencji w ramach realizacji celów strategicznych

Działanie	Wskaźniki	Ramy finansowe (wartości szacunkowe)	Źródła finansowania
Cel strategiczny I			
Wspieranie rodzin przeżywających trudności opiekuńczo-wychowawcze, w tym wspieranie rozwoju dzieci i młodzieży			
1. Podejmowanie działań na rzecz pomocy rodzinom znajdującym się w trudnej sytuacji życiowej, objęcie dożywianiem dzieci i młodzieży szkolnej.	- liczba rodzin objętych wsparciem (≥ 40 /rok) - liczba dzieci objętych wsparciem (≥ 40 /rok)	30-40 tys./rok	Środki własne, środki zewnętrzne (dotacja z budżetu państwa)
2. Zapewnienie wsparcia rodzinom doświadczającym trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych w postaci m.in. pracy socjalnej i wsparcia asystenta rodziny.	- liczba rodzin korzystających ze wsparcia asystenta rodziny (≥ 15 /rok)	20-30 tys./rok	Środki zewnętrzne (dotacja z budżetu państwa), środki własne
3. Inicjowanie działań mających na celu wspieranie dzieci z rodzin, gdzie występują problemy wychowawcze i opiekuńcze (np. świetlice, ferie, zajęcia pozaszkolne, wsparcie psychologa).	- liczba dzieci objętych wsparciem (≥ 50 /rok)	50-70 tys./rok	Środki własne, środki zewnętrzne pozyskane w miarę możliwości
4. Rozwój poradnictwa specjalistycznego, w szczególności prawnego, psychologicznego i rodzinnego, świadczonego osobom i rodzinom, wykazującym potrzebę wsparcia w rozwiązywaniu	- liczba godzin poradnictwa specjalistycznego (≥ 100 h/rok) - liczba osób objętych wsparciem	25-50 tys./rok	Środki własne, środki zewnętrzne pozyskane w miarę możliwości

Działanie	Wskaźniki	Ramy finansowe (wartości szacunkowe)	Źródła finansowania
Cel strategiczny I			
Wspieranie rodzin przeżywających trudności opiekuńczo-wychowawcze, w tym wspieranie rozwoju dzieci i młodzieży			
swoich problemów życiowych lub znajdującym się w sytuacji kryzysowej.	(≥ 10 os./rok)		
5. Realizacja różnych form edukacji rodziców i opiekunów, a także osób planujących założenie rodziny, w zakresie szeroko rozumianych kompetencji rodzicielskich i świadomego rodzicielstwa.	- liczba przeprowadzonych spotkań, kampanii, warsztatów (≥ 1 /rok) - liczba uczniów objętych wsparciem (≥ 500 os./rok)	5-10 tys./rok	Środki własne, środki zewnętrzne pozyskane w miarę możliwości
6. Organizacja zajęć pozalekcyjnych i pozaszkolnych w formach atrakcyjnych dla dzieci i młodzieży, służących doskonaleniu wiedzy i umiejętności, rozwijających pasje i zainteresowania oraz uczących kreatywnego spędzania czasu.	- liczba zorganizowanych działań (≥ 1 /rok) - liczba dzieci i młodzieży objętych wsparciem (≥ 50 os./rok)	20-40 tys./rok	Środki własne, środki zewnętrzne pozyskane w miarę możliwości
7. Promowanie i realizacja działań służących integracji rodzin ze środowiskiem lokalnym.	- liczba zorganizowanych działań (≥ 10 /rok)	20-30 tys./rok	Środki własne, środki zewnętrzne pozyskane w miarę możliwości
8. Działalność placówek wsparcia dziennego.	- liczba osób, którym udzielono wsparcie (≥ 50 /rok)	70-90 tys./rok	Środki własne, środki zewnętrzne pozyskane

Działanie	Wskaźniki	Ramy finansowe (wartości szacunkowe)	Źródła finansowania
Cel strategiczny I			
Wspieranie rodzin przeżywających trudności opiekuńczo-wychowawcze, w tym wspieranie rozwoju dzieci i młodzieży			
			w miarę możliwości
9. Udzielanie wsparcia finansowego i niefinansowego dla rodzin znajdujących się w trudnej sytuacji życiowej (zasiłki, świadczenia rodzinne, wsparcie materialne).	- liczba rodzin, którym udzielona wsparcia finansowego (≥ 60 /rok) - liczba rodzin, którym udzielona wsparcia niefinansowego (≥ 100 /rok)	300-400 tys./rok	Środki własne, środki zewnętrzne pozyskane w miarę możliwości
Okres realizacji działań: 2021-2025 Podmioty odpowiedzialne za realizację działań: Ośrodek Pomocy Społecznej w Maszewie, Urząd Gminy Maszewo. Partnerzy: organizacje pozarządowe, lokalni pracodawcy, instytucje kultury i opieki zdrowotnej, placówki oświatowe.			

Działanie	Wskaźniki	Ramy finansowe (wartości szacunkowe)	Źródła finansowania
Cel strategiczny II			
Otoczenie opieką i wsparciem osoby starsze, chore i z niepełnosprawnościami oraz zwiększenie ich aktywności społecznej			
1. Przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu osób starszych i z niepełnosprawnościami, poprzez udzielenie wsparcia finansowego i niefinansowego.	- liczba rozeznaczonych osób starszych, chorych i z niepełnosprawnościami potrzebujących wsparcia na podstawie wywiadu środowiskowego (≥ 50 os./rok) - liczba osób objętych wsparciem finansowym i niefinansowym (≥ 100 os./rok)	100-200 tys./rok	Środki własne, środki zewnętrzne (dotacja z budżetu państwa), środki zewnętrzne pozyskane w miarę możliwości
2. Wspieranie osób starszych i z niepełnosprawnościami, poprzez realizację świadczeń.	- liczba udzielonych świadczeń z tytułu niepełnosprawności w postaci zasiłków pielęgnacyjnych (≥ 1900 świadczeń/rok) - liczba udzielonych świadczeń w formie specjalnego zasiłku opiekuńczego (≥ 50/rok) - liczba udzielonych świadczeń w	400-500 tys./rok	Środki zewnętrzne (dotacja z budżetu państwa), środki własne lub inne pozyskane w miarę możliwości

Działanie	Wskaźniki	Ramy finansowe (wartości szacunkowe)	Źródła finansowania
Cel strategiczny II			
Otoczenie opieką i wsparciem osoby starsze, chore i z niepełnosprawnościami oraz zwiększenie ich aktywności społecznej			
	formie zasiłków dla opiekunów (≥ 10 /rok)		
3. Realizacja działań ukierunkowanych na integrację międzypokoleniową oraz aktywność społeczną osób starszych i z niepełnosprawnościami, w szczególności poprzez włączanie w inicjatywy wolontarystyczne i międzypokoleniowe.	- liczba zrealizowanych programów i kampanii edukacyjnych. (≥ 1 /rok) - liczba uczestników (≥ 80 /rok)	2-3 tys./rok	Środki własne, środki zewnętrzne pozyskane w miarę możliwości
4. Zapewnienie osobom starszym, z niepełnosprawnościami i chorującym wysokiej jakości usług opiekuńczych, służących jak najdłuższemu funkcjonowaniu w środowisku domowym.	- liczba osób korzystających z usług opiekuńczych (≥ 10 /rok) - liczba opiekunek środowiskowych (≥ 3 /rok)	100-150 tys./rok	Środki własne, środki zewnętrzne pozyskane w miarę możliwości
5. Upowszechnianie i stosowanie rozwiązań takich jak np. asystent osoby starszej i/lub z niepełnosprawnością, opiekun medyczny, teleopieka, opieka wytchnieniowa, służących	- liczba osób korzystających z usług opiekuńczych oraz innych form wsparcia (asystenci, opiekunowie medyczni, teleopieka)	250-350 tys./rok	Środki własne, środki zewnętrzne pozyskane w miarę możliwości

Działanie	Wskaźniki	Ramy finansowe (wartości szacunkowe)	Źródła finansowania
Cel strategiczny II			
Otoczenie opieką i wsparciem osoby starsze, chore i z niepełnosprawnościami oraz zwiększenie ich aktywności społecznej			
ułatwieniu funkcjonowania osoby w podeszłym wieku, z niepełnosprawnością i chorującą w środowisku lokalnym.	(≥ 10 /rok)		
6. Działania na rzecz zapewnienia i zwiększania dostępności architektonicznej, cyfrowej i komunikacyjnej gminnych instytucji publicznych dla osób ze szczególnymi potrzebami, w tym osób z niepełnosprawnością ruchową, niewidomych, słabowidzących, głuchych, głuchoniemych i innych.	- liczba przedsięwzięć służących zwiększeniu dostępności przestrzeni publicznej (>3 /rok)	50-100 tys./rok	Środki własne, środki zewnętrzne pozyskane w miarę możliwości
7. Propagowanie aktywności społecznej poprzez organizację działań na rzecz seniorów i osób z niepełnosprawnościami (np. zajęcia, spotkania, festyny, prelekcje, warsztaty profilaktyczne, Uniwersytet III Wieku, zespół folklorystyczny).	- liczba działań na rzecz promowania aktywności (≥ 1 /rok) - liczba programów wsparcia (≥ 1 /rok) - liczba osób biorących udział w propagowaniu aktywności społecznej (≥ 200 /rok)	35-55 tys./rok	Środki własne, środki zewnętrzne pozyskane w miarę możliwości
8. Organizowanie wolontariatu na rzecz osób starszych, schorowanych	- liczba wolontariuszy (≥ 3 os./rok) - liczba działań wolontariackich	2-5 tys./rok	Środki własne, środki zewnętrzne pozyskane

Działanie	Wskaźniki	Ramy finansowe (wartości szacunkowe)	Źródła finansowania
Cel strategiczny II			
Otoczenie opieką i wsparciem osoby starsze, chore i z niepełnosprawnościami oraz zwiększenie ich aktywności społecznej			
i z niepełnosprawnościami potrzebujących pomocy i wsparcia w codziennym funkcjonowaniu.	(≥ 1 /rok)		w miarę możliwości
9. Tworzenie i rozwój instytucjonalnych form wsparcia osób starszych, z niepełnosprawnościami i chorujących, wymagających specjalistycznej opieki.	- liczba instytucjonalnych form wsparcia (>1) - liczba korzystających (≥ 40 osób)	800 tys.- 1 mln	Środki własne, środki zewnętrzne pozyskane w miarę możliwości
10. Podejmowanie współpracy z organizacjami pozarządowymi działającymi na rzecz osób starszych.	- liczba inicjatyw opartych na współpracy różnych podmiotów (>1)	x	Środki własne, środki zewnętrzne pozyskane w miarę możliwości
Okres realizacji działań: 2021-2025 Podmioty odpowiedzialne za realizację działań: Ośrodek Pomocy Społecznej w Maszewie, Urząd Gminy Maszewo. Partnerzy: organizacje pozarządowe, lokalni pracodawcy, instytucje kultury i opieki zdrowotnej.			

Działanie	Wskaźniki	Ramy finansowe (wartości szacunkowe)	Źródła finansowania
Cel strategiczny III			
Wspieranie mieszkańców w obszarze przeciwdziałania uzależnieniom i zjawiskom przemocy w rodzinie			
1. Inicjowanie i realizacja akcji, kampanii społecznych oraz innych działań o charakterze edukacyjnym i informacyjnym, służących podnoszeniu wiedzy oraz kształtowaniu odpowiednich postaw społecznych, w szczególności w zakresie problematyki przemocy, uzależnień, bezpieczeństwa publicznego.	- liczba kampanii profilaktycznych (≥ 1 /rok) - organizacja spotkań, festynów rodzinnych jako forma spędzania czasu wolnego bez nałogów (≥ 1 /rok)	3-5 tys./rok	Środki własne, środki zewnętrzne (dotacja z budżetu państwa), środki zewnętrzne pozyskane w miarę możliwości
2. Wdrażanie nowoczesnych form profilaktyki, kierowanej w szczególności do dzieci i młodzieży, organizowanie w szkołach spotkań edukacyjnych z rodzicami i uczniami o zagrożeniu wynikających z uzależnień.	- liczba osób objętych wsparciem (≥ 700 /rok) - liczba projektów promocyjnych i informacyjnych (≥ 3 /rok)	15-20 tys./rok	Środki zewnętrzne (dotacja z budżetu państwa)
3. Upowszechnianie informacji na temat możliwości uzyskania pomocy przez osoby uzależnione i ich rodziny, a także przez sprawców i ofiary przemocy w rodzinie, za pośrednictwem np. mediów, materiałów	- liczba upowszechnionych informacji (≥ 1 /rok)	1-5 tys./rok	Środki własne, środki zewnętrzne pozyskane w miarę możliwości

Działanie	Wskaźniki	Ramy finansowe (wartości szacunkowe)	Źródła finansowania
Cel strategiczny III			
Wspieranie mieszkańców w obszarze przeciwdziałania uzależnieniom i zjawiskom przemocy w rodzinie			
drukowanych czy spotkań mieszkańców ze specjalistami.			
4. Realizowanie działań objętych Gminnym Programem Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Narkomanii (m.in. paczki świąteczne, imprezy integracyjne w szkołach, dofinansowanie inicjatyw stowarzyszeń itp.)	- liczba osób objętych wsparciem (≥ 20 /rok)	20-30 tys./rok	Środki własne, środki zewnętrzne pozyskane w miarę możliwości
5. Realizacja programów profilaktyczno-edukacyjnych skierowanych do dzieci, młodzieży oraz osób dorosłych dotyczących uzależnień od substancji psychoaktywnych, uzależnień behawioralnych, innych zachowań ryzykownych, przemocy w rodzinie oraz zachowań agresywnych w szkołach; ze szczególnym uwzględnieniem problematyki aktualnych zagrożeń.	- liczba kampanii promocyjnych (≥ 3 /rok), - liczba osób objętych wsparciem (≥ 700 /rok)	15-20 tys./rok	Środki własne, środki zewnętrzne pozyskane w miarę możliwości

Działanie	Wskaźniki	Ramy finansowe (wartości szacunkowe)	Źródła finansowania
Cel strategiczny III			
Wspieranie mieszkańców w obszarze przeciwdziałania uzależnieniom i zjawiskom przemocy w rodzinie			
6. Rozwój poradnictwa specjalistycznego, wsparcia socjalnego oraz pracy terapeutycznej z dziećmi, osobami dorosłymi i całymi rodzinami doświadczającymi uzależnień bądź przemocy domowej.	- liczba udzielonych form wsparcia (≥ 1 /rok)	20-30 tys./rok	Środki własne, środki zewnętrzne pozyskane w miarę możliwości
7. Kierowanie sprawców przemocy w rodzinie do udziału w programach korekcyjno-edukacyjnych.	- liczba osób objętych wsparciem (≥ 10 os./rok)	10-20 tys./rok	Środki własne, środki zewnętrzne pozyskane w miarę możliwości
Okres realizacji działań: 2021-2025 Podmioty odpowiedzialne za realizację działań: Ośrodek Pomocy Społecznej w Maszewie, Urząd Gminy Maszewo. Partnerzy: organizacje pozarządowe, lokalni pracodawcy, instytucje kultury i opieki zdrowotnej, placówki oświatowe, Policja.			

Działanie	Wskaźniki	Ramy finansowe (wartości szacunkowe)	Źródła finansowania
Cel strategiczny IV Minimalizowanie zjawiska ubóstwa oraz wspieranie osób bezrobotnych			
1. Udzielanie wsparcia finansowego oraz świadczeń niefinansowych rodzinom i osobom znajdującym się w trudnej sytuacji materialnej, w szczególności niezaradnym życiowo z powodu niepełnosprawności, rodzinom wielodzietnym i niepełnym, a także dotkniętym zdarzeniami losowymi, klęskami żywiołowymi lub ekologicznymi.	- liczba rodzin korzystających ze wsparcia (≤ 50 os./rok) - liczba udzielonych zasiłków z powodu bezrobocia (≤ 40 /rok)	100-200 tys./rok	Środki własne, środki PUP, środki zewnętrzne pozyskane w miarę możliwości
2. Wspieranie osób bezrobotnych podejmujących własną działalność gospodarczą.	- liczba osób zakładających własną działalność gosp. ze środków na rozpoczęcia działalności (≥ 1)	20-40 tys.	Środki PUP
3. Tworzenie miejsc pracy w ramach organizacji pożytku publicznego, prac społecznie użytecznych zgodnie z przepisami ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy oraz ustawy o zatrudnieniu socjalnym	- liczba osób skierowanych do prac społecznie użytecznych (≥ 15 os/rok) - liczba osób skierowanych na staże (≥ 3 os./rok)	30-50 tys./rok	Środki własne, środki PUP, inne zewnętrzne środki pozyskane w miarę możliwości

Działanie	Wskaźniki	Ramy finansowe (wartości szacunkowe)	Źródła finansowania
Cel strategiczny IV Minimalizowanie zjawiska ubóstwa oraz wspieranie osób bezrobotnych			
i staży umożliwiających zdobycie doświadczenia zawodowego.			
4. Wspieranie mieszkańców gminy w zakresie nabywania umiejętności prawidłowego prowadzenia gospodarstwa domowego, a także rozwiązywania problemów socjalno-bytowych i finansowych, realizowane w szczególności poprzez pracę socjalną oraz spotkania ze specjalistami.	- liczba osób bezrobotnych (≥ 50 os./rok)	10-20 tys./rok	Środki własne, środki zewnętrzne pozyskane w miarę możliwości
5. Wdrażanie działań edukacyjnych (np. kursów, szkoleń, warsztatów), służących rozwijaniu kapitału życiowego mieszkańców, m.in. w zakresie skutecznego działania, automotywacji, kreatywnego rozwiązywania problemów.	- liczba osób bezrobotnych (≥ 20 os./rok)	20-40 tys./rok	Środki PUP, środki zewnętrzne pozyskane w miarę możliwości
6. Realizacja programów i projektów aktywizacji zawodowej osób bezrobotnych, poszukujących	- liczba programów i projektów (>1/rok)	40-50 tys./rok	Środki własne, środki zewnętrzne pozyskane

Działanie	Wskaźniki	Ramy finansowe (wartości szacunkowe)	Źródła finansowania
Cel strategiczny IV Minimalizowanie zjawiska ubóstwa oraz wspieranie osób bezrobotnych			
pracy i nieaktywnych zawodowo, zwłaszcza z grup defaworyzowanych na rynku pracy.			w miarę możliwości
7. Podejmowanie współpracy z organizacjami pozarządowymi działającymi na rzecz osób bezrobotnych.	- liczba i rodzaj współpracy (≥ 1 /rok)	x	Środki własne, środki zewnętrzne pozyskane w miarę możliwości
8. Podejmowanie współpracy z lokalnymi pracodawcami w celu pozyskiwania informacji o ofertach pracy.	- liczba nawiązanych współpracy (≥ 1 /rok) - liczba udostępnionych informacji na terenie OPS i stronie internetowej (≥ 2 /rok)	x	Środki własne, środki zewnętrzne pozyskane w miarę możliwości
9. Organizowanie zbiórek żywności, odzieży i innych podstawowych dóbr z przeznaczeniem dla najbardziej potrzebujących osób i rodzin.	- liczba podjętych działań (≥ 1 /rok) - liczba osób objętych wsparciem (≥ 40 /rok)	5-10 tys./rok	Środki własne, środki zewnętrzne pozyskane w miarę możliwości
Okres realizacji działań: 2021-2025 Podmioty odpowiedzialne za realizację działań: Ośrodek Pomocy Społecznej w Maszewie. Partnerzy: Powiatowy Urząd Pracy w Goleniowie, organizacje pozarządowe, lokalni pracodawcy, instytucje kultury i opieki zdrowotnej.			

Źródło: opracowanie własne

XI. System monitoringu i ewaluacji

Koordynatorem Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Maszewo na lata 2021-2025 będzie Ośrodek Pomocy Społecznej w Maszewie. Prowadzenie bieżących działań z zakresu monitoringu oraz ewaluacji posłuży sprawdzeniu efektywności prowadzonych działań i zebraniu informacji na temat adekwatności celów Strategii w stosunku do potrzeb i priorytetów oraz eliminacji niekorzystnych zjawisk społecznych na terenie gminy.

Monitoring będzie prowadzony na podstawie zbierania i analizowania informacji dotyczących działań, które zostały zrealizowane oraz określenia ich wpływu na cele zaplanowane w Strategii. Gromadzone dane pozwolą zidentyfikować i rozwiązać problemy, które pojawią się w trakcie wdrażania dokumentu, posłużą do podejmowania działań korygujących oraz oceny tego, czy realizacja wyznaczonych celów zmierza w słusznym kierunku. Monitorowanie osiąganych wskaźników przyczyni się do sporządzenia charakterystyki uzyskanych efektów oraz ich wpływu na niwelowanie występujących problemów społecznych.

Należy podkreślić, iż sytuacja epidemiologiczna kraju może znacząco wpłynąć na realizację niektórych z zaplanowanych działań w Strategii. W związku z czym osiągnięcie określonych wskaźników w danym roku realizacji działań strategicznych może ulec zmniejszeniu lub ewentualnemu przesunięciu na kolejny rok realizacji Strategii. Jednocześnie działania monitorujące będą miały na celu także zweryfikowanie realności zaplanowanych działań w kontekście COVID-19. W przypadku braku możliwości realizacji któregoś z zadań Koordynator Strategii wprowadzi stosowne zmiany, w wyniku których dokonana zostanie aktualizacja niniejszego dokumentu.

Informacja na temat realizacji Strategii oraz osiąganych rezultatów będzie przygotowywana corocznie w formie raportu monitoringowego. Do oceny stopnia wdrożenia Strategii zostaną wykorzystane wskaźniki określone w przyjętych kierunkach działań, a także dane dostępne w zbiorach statystyki publicznej oraz w zasobach informacyjnych podmiotów realizujących Strategię i zespół działających w jej realizacji. Wskaźniki monitoringowe mogą być modyfikowane, aby w odpowiedni sposób charakteryzowały przebieg realizacji Strategii.

Podsumowując, należy podkreślić, iż zaplanowane działania związane z bieżącym monitoringiem oraz ewaluacją Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Maszewo na lata 2021-2025 mają zapewnić aktualność zapisów zawartych w dokumencie oraz ich adekwatność względem występujących problemów społecznych.

XII. Spis map, schematów, tabel, wykresów i zdjęć

Spis map

Mapa 1 Położenie gminy Maszewo.....	6
Mapa 2 Układ komunikacyjny w gminie Maszewo i sołectwa	7
Mapa 3 Międzygminny Szlak Rowerowy „Równina Nowogardzka”	11

Spis schematów

Schemat 1 Zjawiska problemowe zdiagnozowane na terenie gminy Maszewo.....	92
---	----

Spis tabel

Tabela 1 Stan ludności w gminie Maszewo w podziale na grupy funkcjonalne w latach 2016-2020.....	12
Tabela 2 Liczba uczniów i stan zatrudnienia w placówkach oświatowych w roku szkolnym 2019/2020	14
Tabela 3 Zjawiska i problemy społeczne występujące wśród przedszkolaków	15
Tabela 4 Zasoby mieszkaniowe gminy Maszewo w 2020 r.....	27
Tabela 5 Liczba osób korzystających z pomocy społecznej w podziale na wiek i płeć wg liczby wypłaconych świadczeń w 2020 r.	34
Tabela 6 Liczba przyznawanych zasiłków w latach 2016-2020	36
Tabela 7 Liczba rodzin, osób i dzieci otrzymujących pomoc w postaci dożywiania w latach 2016-2020	41
Tabela 8 Liczba świadczeń pielęgnacyjnych, zasiłków pielęgnacyjnych i świadczeń opiekuńczych w latach 2016-2020	46
Tabela 9 Wydatki na świadczenia opiekuńcze w latach 2016-2020	47
Tabela 10 Liczba rodzin zastępczych i dzieci przebywających w tych rodzinach z terenu gminy Maszewo w latach 2016-2020.....	49
Tabela 11 Wykaz wybranych przestępstw na terenie gminy Maszewo w latach 2017-2020..	50
Tabela 12 Liczba przestępstw na terenie gminy Maszewo w 2020 r.	51
Tabela 13 Bezpieczeństwo w ruchu drogowych w 2020 r.	52
Tabela 14 Liczba członków OSP oraz liczby wyjazdów do zdarzeń w 2020 r.	53
Tabela 15 Analiza SWOT.....	93

Tabela 16 Cele strategiczne i operacyjne	95
Tabela 17 Kierunki interwencji w ramach realizacji celów strategicznych	99

Spis wykresów

Wykres 1 Wskaźnik obciążenia demograficznego w gminie Maszewo w latach 2016-2020...	13
Wykres 2 Liczba zameldowań i wymeldowani oraz saldo migracji w latach 2016-2020.....	13
Wykres 3 Wysokość dotacji w ramach otwartych konkursów ofert w latach 2019-2020.....	19
Wykres 4 Dotacja dla OSP w latach 2019-2020	20
Wykres 5 Dane dotyczące Miejskiej Biblioteki Publicznej w Maszewie w latach 2019 i 2020	24
Wykres 6 Liczba udzielonych porad lekarskich w latach 2016-2020	26
Wykres 7 Liczba budynków mieszkalnych i mieszkań na terenie gminy Maszewo w latach 2016-2019	27
Wykres 8 Liczba podmiotów wpisanych do rejestru REGON oraz liczba osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą na 10 tys. ludności w gminie Maszewo w latach 2016-2020.....	29
Wykres 9 Liczba podmiotów zarejestrowanych i wykreślonych z rejestru REGON na 10 tys. ludności w latach 2016-2020.....	29
Wykres 10 Liczba osób korzystających ze świadczeń na podstawie wydanych decyzji w latach 2016-2020	33
Wykres 11 Liczba rodzin i osób korzystających z pomocy społecznej w latach 2016-2020	34
Wykres 12 Wskaźnik deprywacji w gminie Maszewo w latach 2016-2020	35
Wykres 13 Świadczenia pieniężne z pomocy społecznej w latach 2016-2020	37
Wykres 14 Główne powody przyznania świadczeń pieniężnych i niepieniężnych w 2020 r. ...	39
Wykres 15 Kwota wypłaconego świadczenia wychowawczego w latach 2017-2020	42
Wykres 16 Średniomiesięczna liczba rodzin korzystających z zasiłków rodzinnych wraz z dodatkami oraz korzystających z jednorazowej zapomogi z tytułu urodzenia dziecka w latach 2016-2020	42
Wykres 17 Kwota wypłacanych zasiłków rodzinnych wraz z dodatkami w latach 2012-2020 ...	43
Wykres 18 Liczba rodzin i osób korzystających ze świadczenia alimentacyjnego w latach 2016-2020	43
Wykres 19 Kwota wypłaconego świadczenia alimentacyjnego w latach 2016-2020	44

Wykres 20 Liczba świadczeń udzielanych z powodu niepełnosprawności w latach 2016-2020	45
Wykres 21 Liczba rodzin objętych wsparciem asystenta rodziny w latach 2016-2020	49
Wykres 22 Liczba wszczętych postępowań w latach 2014-2020 na terenie gminy Maszewo	51
Wykres 23 Liczba interwencji Policji na terenie gminy Maszewo w latach 2017-2020	52
Wykres 24 Liczba osób uzależnionych z terenu gminy odnotowanych w GKRPAiN w Maszewie	55
Wykres 25 Liczba zakładanych „Niebieskich Kart” w gminie Mazewo w latach 2016-2020 ...	56
Wykres 26 Częstotliwość spożywania alkoholu wśród mieszkańców gminy Maszewo	57
Wykres 27 Rodzaj alkoholu spożywanego najczęściej wśród mieszkańców gminy Maszewo	58
Wykres 28 Miejsce spożywania alkoholu wśród mieszkańców gminy Maszewo	59
Wykres 29 Wykonywanie pracy zawodowej pod wpływem alkoholu wśród mieszkańców gminy Maszewo	59
Wykres 30 Spożycie alkoholu na przestrzeni lat w opinii mieszkańców gminy Maszewo	60
Wykres 31 Częstotliwość palenia papierosów w podziale na płeć	61
Wykres 32 Liczba wypalanych papierosów dziennie przez mieszkańców gminy Maszewo	61
Wykres 33 Okoliczności sięgania najczęściej po papierosa	62
Wykres 34 Częstotliwość zażywania substancji psychoaktywnych wśród mieszkańców gminy Maszewo	62
Wykres 35 Zażywanie substancji psychoaktywnych w podziale na płeć	63
Wykres 36 Główne powody sięgania po substancje psychoaktywne	63
Wykres 37 Ocena miejsc w gminie Maszewo, gdzie można kupić substancje psychoaktywne	64
Wykres 38 Rodzaje przemocy, której doświadczyli respondenci badania	65
Wykres 39 Stosowanie przemocy pod wpływem środków psychoaktywnych	65
Wykres 40 Opinia respondentów na temat stosowania kar fizycznych wobec dzieci jako metoda wychowawcza	66
Wykres 41 Spożycie alkoholu wśród uczniów w podziale na płeć	66
Wykres 42 Wiek spożycia o raz pierwszy alkoholu przez uczniów	67
Wykres 43 Rodzaj spożywanego najczęściej alkoholu wśród uczniów	67
Wykres 44 Okoliczności spożycia po raz pierwszy alkoholu przez uczniów	68
Wykres 45 Opinia uczniów na temat zdobycia alkoholu	69

Wykres 46 Częstotliwość palenia papierosów wśród uczniów	69
Wykres 47 Wiek uczniów sięgających po substancje psychoaktywne.....	70
Wykres 48 Okoliczności spróbowania narkotyków o raz pierwszy.....	71
Wykres 49 Przyczyna sięgnięcia po substancje psychoaktywne.....	72
Wykres 50 Miejsce zażywania narkotyków	72
Wykres 51 Opinia uczniów na temat szkodliwości zażywania substancji psychoaktywnych ..	73
Wykres 52 Opinia uczniów na temat sięgania po substancje uzależniające.....	74
Wykres 53 Osoby stosujące przemoc wobec uczniów biorących udział w badaniu.....	74
Wykres 54 Występowanie zjawiska przemocy w szkole	75
Wykres 55 Opinia uczniów na temat zwrócenia się o pomoc w przypadku doświadczania przemocy	76
Wykres 56 Spożycie alkoholu na terenie gminy Maszewo w ocenie sprzedawców.....	77
Wykres 57 Ocena sytuacji, w której alkohol sprzedawany jest nieletnim	77
Wykres 58 Częstotliwość kontrolowania pełnoletności osób kopiujących alkohol	78
Wykres 59 Ocena częstotliwości sprzedaży alkoholu osobom nietrzeźwym w opinii sprzedawców	78
Wykres 60 Ocena zjawiska spożywania alkoholu na terenie lub w pobliżu punktu sprzedaży alkoholu	79
Wykres 61 Ocena częstotliwości sprzedaży papierosów osobom nieletnim na terenie gminy Maszewo	80
Wykres 62 Obowiązek informacyjny w punktach sprzedaży alkoholu i papierosów	81
Wykres 63 Ocena warunków życia w gminie Maszewo w opinii respondentów [%]	82
Wykres 64 Najważniejsze problemy osób z niepełnosprawnościami w gminie Maszewo w opinii respondentów [%]	83
Wykres 65 Ocena pomocy dla osób niepełnosprawnych z terenu gminy w opinii respondentów	83
Wykres 66 Ocena dostępności do placówek opieki zdrowotnej na terenie gminy w opinii respondentów [%]	84
Wykres 67 Ocena działań podejmowanych na rzecz aktywizacji osób starszych w opinii respondentów [%]	84
Wykres 68 Działania aktywizacyjne, które należałoby podjąć na rzecz seniorów w opinii respondentów [%]	85

Wykres 69 Ocena występowania zjawiska uzależnień na terenie gminy Maszewo w opinii respondentów [%]	85
Wykres 70 Ocena występowania zjawiska przemocy w rodzinie na terenie gminy w opinii respondentów [%]	86
Wykres 71 Negatywne zjawiska społeczne występujące na terenie gminy w odniesieniu do dzieci i młodzieży w opinii respondentów [%]	87
Wykres 72 Najważniejsze działania, jakie należałoby podjąć w celu minimalizacji negatywnych zjawisk społecznych w opinii respondentów [%]	88
Wykres 73 Ocena poszczególnych uwarunkowań życia w gminie w opinii respondentów [%]	89

Spis zdjęć

Zdjęcie 1 Jezioro Budziszowskie	8
Zdjęcie 2 Jezioro Lechickie	8
Zdjęcie 3 Społeczne Muzeum Energetyki im. Alfonsa Hoffmanna w Maszewie.....	9
Zdjęcie 4 Kościół w Nastazinie z XV w. oraz Pałac w Maciejewie	10
Zdjęcie 5 Kościół w Sokolnikach z XV w. oraz Pomnik Poległych	10

